

AARHUS
UNIVERSITET

INSTITUT FOR UDDANNELSE OG PÆDAGOGIK (DPU)

Utbytte av videreutdanning - 2

Deltakerundersøkelsen 2: Utbytte av deltakelse i «Kompetanse for kvalitet. Strategi for videreutdanning av lærere.»

Oxford Research er et skandinavisk analyseselskap som dokumenterer og utvikler kunnskap i analyser, evalueringer og utredninger slik at politiske og strategiske aktører kan få et bedre grunnlag for sine beslutninger. Oxford Research ble etablert i 1995 i København og har selskap også i Norge og Sverige samt kontor i Brussels.

Se www.oxford.no for mer informasjon om selskapet.

Aarhus Universitet

Institut for pædagogik og uddannelse
Tuborgvej 164,
2400 København NV
Tlf. (+45) 87 16 13 00,
<http://edu.au.dk/>

Oxford Research:

NORGE

Oxford Research AS
Østre Strandgate 1
4610 Kristiansand
Norge
Telefon: (+47) 40 00 57 93
post@oxford.no

DANMARK

Oxford Research A/S
Falkoner Allé 20, 4. sal
2000 Frederiksberg C
Danmark
Telefon: (+45) 33 69 13 69
Fax: (+45) 33 69 13 33
office@oxfordresearch.dk

SVERIGE

Oxford Research AB
Box 7578
Norrländsgatan 12
103 93 Stockholm
Telefon: (+46) 702965449
www.oxfordresearch.se

BELGIA

Oxford Research
c/o ENSR
5, Rue Archimède, Box 4
1000 Brussels
Phone +32 2 5100884
Fax +32 2 5100885
secretariat@ensr.eu

Tittel: Utbytte av videreutdanning - 2

Undertittel: Deltakerundersøkelsen 2: Utbytte av deltakelse i «Kompetanse for kvalitet. Strategi for videre-utdanning av lærere.»

Oppdragsgiver: Utdanningsdirektoratet

Prosjektperiode: 2010-2012

Prosjektleder: Jens Rasmussen

Forfattere: Lars Klewe, Tore Neset

Forord

Som ledd i evaluering av "Kompetanse for kvalitet. Strategi for videreutdanning av lærere" har vi vinter/vår 2012 undersøkt lærernes vurderinger av sitt utbytte av videreutdanningen. Undersøkelsen er gjennomført av Institut for Uddannelse og Pædagogikk, DPU ved Aarhus Universitet og Oxford Research AS.

Deltagerundersøkelsen er gjennomført ved hjelp av et elektronisk spørreskjema og omfatter både lærere i grunnskolen og lærere i videregående opplæring. I rapporten er tallene vedrørende lærerne i henholdsvis grunnskolen og videregående opplæring systematisk gjort opp hver for seg. Vi har lagt opp rapporten slik at resultatene gjennomgående kan sammenlignes med fjorårets undersøkelse, som vi også gjennomførte, som ledd i evalueringen.

Kristiansand og København, 25.10.2012

Harald Furre
Adm. dir.
Oxford Research AS

Jens Rasmussen
Professor, Ph.d
Institut for pædagogik og uddannelse, Aarhus Universitet

Innhold

Kapittel 1.	Hovedfunn og perspektiver.....	8
1.1	Lærerne i grunnskolen	8
1.1.1	Bakgrunnsopplysninger om deltakerne i videreutdanning i 2010/2011 og 2011/2012.....	8
1.1.2	Informasjon om videreutdanningen.....	8
1.1.3	Om antallet av samlinger	9
1.1.4	Innholdet på videreutdanningen.....	9
1.1.5	Lærernes vurdering av deres egen kompetanse sett i relasjon til innholdet på videreutdanningen	10
1.1.6	Lærernes vurdering av videreutdanningstilbudene	10
1.1.7	Lærernes bruk av det de lærer på videreutdanningen	10
1.1.8	Undervisningens forskningsforankring.....	11
1.1.9	Lærernes generelle vurdering av læringsutbytte.....	11
1.1.10	Lærernes opplevelse av styrket kompetanse.....	12
1.1.11	Generelle forskjeller på lærerne i 2010/2011 og 2011/2012	12
1.2	Lærerne i videregående opplæring	13
1.2.1	Bakgrunnsopplysninger om deltakerne i videreutdanning i 2010/2011 og 2011/2012.....	13
1.2.2	Informasjon om videreutdanningen.....	14
1.2.3	Om antallet av samlinger	14
1.2.4	Innholdet på videreutdanningen.....	14
1.2.5	Lærernes vurdering av deres egen kompetanse sett i relasjon til innholdet på videreutdanningen	15
1.2.6	Lærernes vurdering av videreutdanningstilbudene	15
1.2.7	Lærernes bruk av det de lærer på videreutdanningen	15
1.2.8	Undervisningens forskningsforankring.....	16
1.2.9	Lærernes generelle vurdering av læringsutbytte.....	16
1.2.10	Lærernes opplevelse av styrket kompetanse.....	16
1.3	Perspektiver	17
Kapittel 2.	Metode og datainnsamling.....	20
Kapittel 3.	Lærere i grunnskolen som tar videreutdanning i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012	21
3.1	Bakgrunnsopplysninger om lærerne i grunnskolen.....	21
3.1.1	Kjønn og alder.....	21
3.1.2	Ansiennitet	22
3.1.3	Bostedsfylke.....	22
3.1.4	Lærernes utdanningsbakgrunn	23
3.1.5	Hvilke fag underviser lærerne i og hvilke fag tar de videreutdanning i.....	24
3.2	Skolenes tilrettelegging av videreutdanning.....	27
3.2.1	Tilrettelegging for Kunnskapsdeling	30
3.3	Om videreutdanningstilbudene	33

3.3.1	Informasjon om videreutdanningen	33
3.3.2	Om omfanget av samlinger på studiestedene	34
3.3.3	Om nettbaserte hjelpemidler på studiet.....	34
3.3.4	Innholdet på videreutdanningen	36
3.3.5	Lærernes vurdering av deres egen kompetanse sett i relasjon til innholdet på videreutdanningen	39
3.4	Lærernes vurdering av videreutdanningstilbudene	41
3.4.1	Videreutdanningens forhold til praksis.....	45
3.4.2	Undervisningens forskningsforankring	52
3.4.3	Lærernes generelle vurdering av læringsutbytte	53
3.4.4	Lærernes opplevelse av styrket kompetanse	55
3.5	Lærernes kompetanse og bruk av det lærte.....	59
Kapittel 4.	Lærere i videregående opplæring som tar videreutdanning i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012	64
4.1	Bakgrunnsopplysninger om lærerne i videregående opplæring	64
4.1.1	Kjønn og alder	64
4.1.2	Ansiennitet.....	65
4.1.3	Bostedsfylke	66
4.1.4	Lærernes utdanningsbakgrunn.....	67
4.1.5	Hvilke utdanningsprogrammer underviser lærerne i og hvilke fag tar de videreutdanning i?	68
4.2	Skolenes tilrettelegging av videreutdanning	70
4.2.1	Tilrettelegging for Kunnskapsdeling	72
4.3	Om videreutdanningstilbudene	75
4.3.1	Informasjon om videreutdanningen	75
4.3.2	Om omfanget av samlinger på studiestedene	76
4.3.3	Innholdet på videreutdanningen	77
4.3.4	Lærernes vurdering av deres egen kompetanse sett i relasjon til innholdet på videreutdanningen	79
4.4	Lærernes vurdering av videreutdanningstilbudene	81
4.4.1	Videreutdanningens forhold til praksis.....	84
4.4.2	Undervisningens forskningsforankring	87
4.4.3	Lærernes generelle vurdering av læringsutbytte	88
4.4.4	Lærernes opplevelse av styrket kompetanse	88
Kapittel 5.	Vedlegg.....	91
5.1	Har videreutdanningen vært som forventet?	91
5.1.1	Norsk 1: Positive kommentarer:	91
5.1.2	Norsk 1: Kritiske kommentarer:	91
5.1.3	Norsk 2: Positive kommentarer:	91
5.1.4	Norsk 2: Kritiske kommentarer:	92
5.1.5	Engelsk 1: Positive kommentarer:	92
5.1.6	Engelsk 1:Kritiske kommentarer:.....	93
5.1.7	Engelsk 2: Positive kommentarer:	93

5.1.8	Engelsk 2: Kritiske kommentarer:	93
5.1.9	Matematikk 1: Positive kommentarer:	94
5.1.10	Matematikk 1: Kritiske kommentarer:	94
5.1.11	Matematikk 2: Positive kommentarer:	95
5.1.12	Matematikk 2: Kritiske kommentarer:	95
5.1.13	Leseopplæring 1: Positive kommentarer.....	96
5.1.14	Leseopplæring 1: Kritiske kommentarer	97
5.1.15	Leseopplæring 2: Positive kommentarer.....	97
5.1.16	Leseopplæring 2: Kritiske kommentarer	98
5.1.17	Fysikk 1: Positive kommentarer	98
5.1.18	Kjemi 1:Positive kommentarer	99
5.1.19	Rådgivning 1: Positive kommentarer	99
5.1.20	Rådgivning 1: Kritiske kommentarer	100
5.1.21	Rådgivning 2: Positive kommentarer	100
5.1.22	Rådgivning 2: Kritiske kommentarer	100

Tabelliste i vedlegg.

Kapittel 1. Hovedfunn og perspektiver

I det følgende sammenfattes hovedresultatene av deltakerundersøkelsen 2012. Undersøkelsen er en gjentakelse av deltakerundersøkelsen som ble gjennomført i 2011. Det redegjøres i denne rapporten for forskjeller og likheter mellom resultatene fra deltakerundersøkelsen 2011 og deltakerundersøkelsen 2012. Til slutt i kapitlet følger et avsnitt med perspektiver.

1.1 Lærerne i grunnskolen

1.1.1 Bakgrunnsopplysninger om deltakerne i videreutdanning i 2010/2011 og 2011/2012

Det er blant respondentene i både 2010/2011 og 2011/2012 en skjevere kjønnsfordeling enn hva vi finner i Norge som helhet. Rundt 85 % av respondentene i begge perioder er kvinner, mens det i Norge som helhet er rundt 75 % som er kvinner. Vi vet ikke om denne skjevheten skyldes at kvinnelige lærere er overrepresentert blant lærerne som deltar i videreutdanning da vi ikke har opplysninger om alle lærere som deltar i videreutdanning.

For både 2010/2011 og 2011/2012 er få lærere under 30 år som deltar. Resten fordeler seg i aldersgruppene opp til 60 år. I 2011/2012 er det noe færre lærere i aldersgruppen mellom 50 år og 59 år sammenlignet med 2010/2011.

For både 2010/2011 og 2011/2012 kommer mange av respondentene fra Oslo, Hordaland, Rogaland og Akershus. I 2011/2012 er det klart flere av respondentene som kommer fra Østfold og Hedmark sammenlignet med 2010/2011. Ingen av respondentene i 2010/2011 og 2011/2012 kommer fra Sogn og Fjordane og kun få fra Finnmark, Oppland, Aust-Agder, Vest-Agder, Nord-Trøndelag og Troms.

Reisetiden er sannsynligvis ikke noe stort problem for de omkring 90 % av respondentene som har en reisetid på inntil 5 timer, etter som det i de fleste tilfellene er snakk om relativt få samlinger per semester. Men det kan kanskje være det for de resterende respondentene, som har en reisetid på 6 timer eller mer.

Både for 2010/2011 og 2011/2012 finner vi at flesteparten av lærerne tidligere har deltatt i videreutdanning. Men for begge årene har fire av ti lærere aldri tatt videreutdanning selv om nesten alle lærerne har undervist i tre år eller mer. 36 % og 41 % av lærerne i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012 angir at de har 0 – 15 studiepoeng fra før i faget de tar videreutdanning i. Blant de øvrige lærere som har tatt videreutdanning har de fleste kun mellom 16 – 30 studiepoeng. Svært få har mer enn 60 studiepoeng.

1.1.2 Informasjon om videreutdanningen

Lærerne i både 2010/2011 og 2011/2012 har først og fremst fått informasjon om videreutdanning fra sin rektor. Videre har en del fått informasjon fra kollegaer, fra tillitsvalgt/fagforening, fra skoleeier, fra utdanningsdirektoratets sine nettsider og gjennom medier. Kun få har fått informasjon fra høgskolene/universitetene eller fra andre kilder.

Lærerne ble spurt om de hadde lest informasjonen om videreutdanningstilbudene, som ligger på Utdanningsdirektoratets nettsider. Det hadde 65 % av lærerne i 2010/2011 og hele 85 % av lærerne i 2011/2012. Stort sett alle som hadde lest informasjonen på Utdanningsdirektoratets nettsider angir at de i det minste har hatt en viss nytte av denne informasjonen og mange angir at de har hatt stor nytte av informasjonen.

1.1.3 Om antallet av samlinger

Både i 2010/2011 og 2011/2012 har det vært flere samlinger. I de fleste tilfellene er det snakk om enten 1-2 eller 3-4 samlinger pr. semester. På mange studiesteder har det vært 5 samlinger pr. semester eller flere. Fles-teparten av samlingene har vart 1-2 dager mens rundt en tredjedel har strukket seg over 3 dager. Det er ingen forskjell på 2010/2011 og 2011/2012. Tre fjerdedeler av lærerne i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012 synes at antallet av samlinger på studiestedene har vært passende. Resten av lærerne synes at det har vært for få samlinger.

1.1.4 Innholdet på videreutdanningen

For både 2010/2011 og 2011/2012 finner vi at det spesielt er norsk, engelsk, matematikk, leseopplæring og rådgivning lærerne tar videreutdanning i. I forhold til lærerne i 2010/2011 er det i 2011/2012 prosentvis flere lærere som tar videreutdanning i leseopplæring 1, mens litt færre til gjengjeld tar videreutdanning i leseopplæring 2. Det er også flere av lærerne som i 2011/2012 tar videreutdanning i engelsk 1 sammenliknet med lærerne i 2010/2011.

Det er en viss forskjell på nivåene i de fagene lærerne tar videreutdanning i i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012. I 2010/2011 tok 54 % av deltakerne videreutdanning i Norsk 2, Engelsk 2, Matematikk 2, Leseopplæring 2, Mat og helse 2, Rådgivning 2 og Musikk 2, mens det samme kun er tilfellet for 39 % av deltakerne i 2011/2012.

I 2010/2011 tok 46 % videreutdanning i Norsk 1, Engelsk 1, Matematikk 1, Leseopplæring 1, Mat og helse 1, Rådgivning 1 og Musikk 1, mot 59 % året etter.

Blant lærerne i 2010/2011 mener 81 % at studiet i svært høy grad eller i høy grad har vært relatert til læreplanen (LK06), mens det samme gjelder markant færre, 65 %, i 2011/2012. Blant lærerne i 2010/2011 mener 78 %, at innholdet på studiet er svært relevant eller relevant, mens det kun gjelder 67 % av lærerne i 2011/2012.

Lærerne ble spurt om i hvilken grad deres videreutdanning har omhandlet fag og fagdidaktikk, pedagogikk og annet. Det ble spurt om i alt 15 forskjellige områder. Det er ikke alle områdene som ligger i føringene for utdanningstilbudene, men vi har funnet det relevant også å spørre om andre områder hvor lærere kanskje opplever et behov for kompetanseheving.

Nedenfor har vi listet de områdene hvor flest lærere i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012 har angitt at området har inngått i undervisningen i svært høy grad eller i høy grad. I parentes er det angitt hvor mange av lærerne i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012 som har svart at området har inngått i svært høy grad eller i høy grad.

- Faglig kompetanse i egne undervisningsfag (73 % /63 %)
- Kjennskap til forskjellige undervisningsmetoder (54 % /48 %)
- Kjennskap til læreplanene (53 % /43 %)
- Grunnleggende ferdigheter (å kunne uttrykke seg muntlig og skriftlig, å kunne lese og regne, å bruke digitale verktøy) (51 % /42 %)
- Planlegging av undervisning som fremmer elevenes læring (51 % /44 %)
- Gjennomføring av undervisning som fremmer elevenes læring (51 % /44 %)
- Organisering av undervisning som fremmer elevenes læring (45 % /38 %)

Det er en tendens til at færre lærere i 2011/2012 angir at et gitt område i svært høy grad eller i høy grad har inngått i undervisningen sammenliknet med lærerne i 2010/2011. Omvendt er det også en tendens til at flere av lærerne i 2010/2011 angir at et gitt område ikke i det hele tatt eller i meget liten grad har inngått i undervisningen sammenliknet med lærerne i 2011/2012.

1.1.5 Lærernes vurdering av deres egen kompetanse sett i relasjon til innholdet på videreutdanningen

---

De områdene som er nevnt i avsnitt 1.1.4 er samtidig de områdene hvor flest lærere angir at de i svært høy grad eller i høy grad opplever å ha tilstrekkelig kompetanse.

De områder hvor færrest av lærerne opplever å ha tilstrekkelig kompetanse er tilpasset opplæring, elevvurdering, analytisk kompetanse til å kunne anvende resultater fra brukerundersøkelser, evaluering og elevmedvirkning.

For alle områdene gjelder det at det er tydelig færre av lærerne som på videreutdanning i 2011/2012 opplever at de har tilstrekkelig kompetanse sammenliknet med lærere som var på videreutdanning i 2010/2011. For samtlige områder er forskjellen på fordelingene for henholdsvis lærerne i 2010/2011 og 2011/2012 statistisk signifikante.

1.1.6 Lærernes vurdering av videreutdanningstilbudene

Flesteparten av lærerne både i 2010/2011 og 2011/2012 vurderer kvaliteten på den samlingsbaserte delen av studiet og den nettbaserte delen som svært god eller god, på samme måte som de aller fleste synes at fordelingen mellom den samlingsbaserte og den nettbaserte delen av studiet er svært god eller god. Flest lærere synes at kvaliteten på den samlingsbaserte delen av studiet er svært god eller god.

Rundt hver tiende av lærerne både i 2010/2011 og 2011/2012 er ikke tilfreds med fordelingen mellom den samlingsbaserte og den nettbaserte delen av studiet. Det har sammenheng med at en fjerdedel av lærerne både i 2010/2011 og 2011/2012 opplever at det er for få samlinger på studiet.

Lærerne i både 2010/2011 og 2011/2012 er på en lang rekke områder tilfredse med undervisningen. Det gjelder måten undervisningen har foregått på med hensyn til tilrettelegging og organisering. Det gjelder innholdet i undervisningen og formidlingen og det gjelder forelesernes faglige, fagdidaktiske og pedagogiske kompetanse.

I både 2010/2011 og 2011/2012 gir lærerne dessuten uttrykk for stor tilfredshet på en rekke andre områder. Flestparten er for eksempel helt enige eller enige i at undervisningstiden blir brukt effektivt, at det er et godt forhold mellom foreleserne og studentene, at foreleserne på videreutdanningen er engasjerte og mange gleder seg til hver gang de skal på forelesning. De er heller ikke enige i at det er for mye dødtid i undervisningen, eller at forelesningene blir avlyst for ofte.

1.1.7 Lærernes bruk av det de lærer på videreutdanningen

Lærerne er blitt spurt om i hvor høy grad de bruker det de har lært på videreutdanningen i egen undervisningspraksis. Flest lærere i både 2010/2011 og 2011/2012 angir faglig kompetanse i egne undervisningsfag som det de særlig har nytte av i sin undervisningspraksis. I parentes er det angitt hvor mange av lærerne i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012 som har svart at området har inngått i svært høy grad eller i høy grad.

- Faglig kompetanse i egne undervisningsfag (81 % /63 %)
- Planlegging av undervisning (75 % /52 %)
- Gjennomføring av undervisning (73 % /55 %)
- Grunnleggende ferdigheter (å kunne uttrykke seg muntlig og skriftlig, å kunne lese og regne, å bruke digitale verktøy (73 % /52 %).

Det er her systematiske forskjeller på lærernes svar i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012.

Markant flere av lærerne i 2010/2011 enn av lærerne i 2011/2012 angir for stort sett alle de 15 områder de er blitt spurt om at de i svært høy grad eller i høy grad bruker det de har lært på videreutdanningen i egen under-

visningspraksis. En analyse av materialet fra 2011/2012 viser at det er forskjell på hvilke lærere som opplever at de har kunnet bruke det de har lært på videreutdanningen.

Markant flere av de lærere som i stor grad opplever å ha kompetanse på de forskjellige områdene angir at de i svært høy grad eller i høy grad bruker det de har lært i sin undervisning sammenliknet med de lærere som i mindre grad opplever å ha disse kompetanser. Hva angår faglig kompetanse i undervisningsfag dreier det seg for eksempel om 73 % av de førstnevnte mot kun 48 % av de sistnevnte. På stort sett alle områdene ses tilsvarende store forskjeller. Det gjelder for eksempel på områder som tilpasset undervisning, evaluering av undervisning og elevvurdering. Lærere med høy opplevd egenkompetanse kan altså i høyere grad bruke det de lærer på videreutdanningen sammenliknet med lærere med lavere opplevd egenkompetanse.

En analyse av materialet fra 2011/2012 viser videre at det er en generell tendens til at færre av lærerne i Matematikk 2 enn av lærerne i de øvrige fagene som angir at de i svært høy grad eller i høy grad bruker det de har lært på videreutdanningen ved de forskjellige områdene, sammenliknet med lærerne i de øvrige fagene.

Leseopplæring 1 og Leseopplæring 2 skiller ut seg som de fagene hvor flest lærere angir at de i svært høy grad eller i høy grad bruker det de har lært i egen undervisning. Dette henger nok noe sammen med at det også er flere av lærerne på Leseopplæring 1 og Leseopplæring 2 som angir at de forskjellige temaene i svært høy grad eller i høy grad har inngått i undervisningen.

Det er en svært markant forskjell på svarene om bruk av det lærte fra lærere som opplever at studiet i høy grad har vært relatert til læreplanen sammenliknet med lærere som opplever at studiet i mindre grad har vært læreplanrelatert. Langt flere av de lærere som i høy grad opplever at studiet har vært relatert til læreplanen angir at de i svært høy grad eller i høy grad har brukt det de har lært på videreutdanningen i egen undervisningspraksis. For eksempel er det bemerkelsesverdig at 78 % av de lærerne som opplever at deres studium i høy grad har vært relatert til læreplanen også angir at de i høy grad bruker det lærte med hensyn til faglig kompetanse i sine undervisningsfag, mens det samme kun gjelder 33 % av de lærerne som i mindre grad opplever at studiet har vært relatert til læreplanen.

1.1.8 Undervisningens forskningsforankring

Flesteparten av lærerne i både 2010/2011 og 2011/2012 er svært enige eller enige i at undervisningen i høy grad har vært basert på forskningsresultater og at foreleseren/foreleserne gir dem mange litteraturreferanser til forskning. Derimot har lærerne delte meninger med hensyn til om foreleserne på videreutdanningen har presentert egne forskningsresultater for dem.

1.1.9 Lærernes generelle vurdering av læringsutbytte

Mange av lærerne i både 2010/2011 og 2011/2012 er svært enige eller enige i at videreutdanningen har gitt utgangspunkt for refleksjon over egen praksis og gitt dem nye faglige innfallsvinkler. De fleste av lærerne er dessuten enige i at videreutdanningen har forbedret deres måte å undervise på, at videreutdanningen har medført at deres elever får et større faglig utbytte og at de med videreutdanningen har fått et bredere register av undervisningsmetoder.

Derimot er lærerne delt med hensyn til om videreutdanningen har gjort dem til bedre klasseledere eller om videreutdanningen har medført at de er blitt flinkere til å arbeide med trivsel i klassen.

Generelt må en si at det er positivt at langt de fleste av lærerne i både 2010/2011 og 2011/2012 opplever at de har fått et godt utbytte av videreutdanningen på de fleste av de ovennevnte områdene.

En analyse av materialet fra 2011/2012 viser at det er forskjell på i hvor høy grad lærerne i de enkelte fagene på videreutdanningene angir at de opplever utbytte av videreutdanningen.

Med hensyn til Norsk 2 og Matematikk 2, så er det her færre lærere sammenliknet med de øvrige fagene som er helt enige eller enige i at de med videreutdanningen har fått et bredere register av undervisningsmetoder og færre som er helt enige eller enige i at videreutdanningen har ført til en forbedring av deres undervisningspraksis.

For Matematikk 2 gjelder det videre at det også her er færre lærere som er enige i at videreutdanningen har gitt dem nye faglige innfallsvinkler, at videreutdanningen har gjort dem til bedre klasseledere og at videreutdanningen har medført at de er blitt flinkere til å arbeide med trivsel i klassen.

Blant lærerne i Engelsk 1, Leseopplæring 1 og Leseopplæring 2 er det generelt flest av lærerne som opplever et godt utbytte av videreutdanningen.

En ytterligere analyse av materialet fra 2011/2012 viser videre at lærernes opplevelse av utbytte av deres videreutdanning i noen grad henger sammen med deres opplevelse av i hvor høy grad studiet har vært relatert til læreplanen.

1.1.10 Lærernes opplevelse av styrket kompetanse

Lærerne ble spurt om videreutdanningen har styrket deres kompetanse på bestemte områder. Klart flest av lærerne i både 2010/2011 og 2011/2012 angir at videreutdanningen har styrket deres faglige kompetanse i deres undervisningsfag.

Langt de fleste av lærerne i 2010/2011 opplever dessuten at videreutdanningen har styrket deres kompetanse med hensyn til planlegging av undervisningen, gjennomføring og organisering av undervisningen, kjennskap til forskjellige undervisningsmetoder, analytisk kompetanse og kompetanse med hensyn til grunnleggende ferdigheter.

Det er systematiske forskjeller på svarene fra lærerne i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012 idet markant færre av lærerne i 2011/2012 opplever styrket kompetanse på de forskjellige områdene.

En analyse av materialet fra 2011/2012 viser videre at det er stor forskjell på hvilke lærere som opplever at videreutdanningen har styrket deres kompetanse på en rekke forskjellige områder. Klart flere av lærerne med høy egenkompetanse angir at videreutdanningen har styrket deres kompetanse på forskjellige områder sammenliknet med lærere med mindre grad av egenkompetanse. Forskjellen er spesiell stor hva angår faglig kompetanse i undervisningsfag, analytisk kompetanse, tilpasset opplæring, evaluering og elevvurdering.

1.1.11 Generelle forskjeller på lærerne i 2010/2011 og 2011/2012

I både 2010/2011 og 2011/2012 har lærerne svart på følgende fire spørsmål:

- I hvilken grad opplever du at du har tilstrekkelige kompetanse angående nedenstående?
- I hvilken grad har innholdet i videreutdanningen omhandlet nedenstående?
- I hvilken grad bruker du det som du har lært på videreutdanningen i din egen undervisningspraksis på nedenstående områder?
- I hvilken grad opplever du at videreutdanningen har styrket din kompetanse på nedenstående områder?

Lærernes svar på disse spørsmål viser at det generelt er færre av lærerne i 2011/2012 som opplever at de i svært høy grad eller i høy grad har tilstrekkelig kompetanse på de forskjellige områder sammenliknet med lærerne i 2010/2011. Generelt angir også færre av lærerne i 2011/2012 at de forskjellige områdene har inngått i undervisningen, sammenliknet med lærerne i 2010/2011.

På stort sett alle områdene angir markant færre av lærerne i 2011/2012 at de bruker det de har lært på videreutdanningen i egen undervisningspraksis sammenliknet med lærerne i 2010/2011.

Endelig opplever markant færre av lærerne i 2011/2012 styrket kompetanse på de forskjellige områdene sammenliknet med lærerne i 2010/2011.

Analyser viser at lærere med høy opplevd egenkompetanse på de enkelte områdene i høyere grad bruker det de lærte i egen undervisning enn lærere med lavere opplevd egenkompetanse. Færre lærere i 2011/2012 angir høy egenkompetanse enn lærere i 2010/2011. Denne tydelige sammenhengen kan derfor være med å forklare at færre lærere i 2011/2012 enn i 2010/2011 har brukt det de lærte i egen undervisningspraksis.

Disse resultatene kan kombineres med andre resultater. Disse viser at videreutdanningen ifølge lærerne var mindre relevant i forhold til læreplanen i 2011/2012 enn den var i 2010/2011. Dette kan også være med å forklare at det lærte ble mindre brukt og den mindre opplevelse av økt kompetanse blant lærerne i 2011/2012 sammenliknet med lærerne i 2010/2011.

1.2 Lærerne i videregående opplæring

1.2.1 Bakgrunnsopplysninger om deltakerne i videreutdanning i 2010/2011 og 2011/2012

Nøkkeltal fra Skoleporten (www.utdanningsdirektoratet.no) viser at det i 2010/2011 var 51 % menn og 49 % kvinner i videregående opplæring. Kjønnfordelingen blant respondentene fra videregående opplæring fra 2010/2011 var 42 % menn og 58 % kvinner og dermed noe skjev i forhold til kjønnfordelingen på videregående opplæring i alminnelighet. I 2011/2012 var det en litt mindre skjev kjønnfordeling blant respondentene, da var 47 % menn og 53 % kvinner.

I en undersøkelse av NIFU STEP¹ var opp mot halvparten av lærerne i videregående opplæring 50 år eller mer. Blant lærerne som er på videreutdanning i 2010/2011 og 2011/2012 er det langt færre som er 50 år eller mer. Det dreier seg om henholdsvis 28 % og 11 % av respondentene i 2010/2011 og 2011/2012. Til gjengjeld er det færre av lærerne i 2010/2011 som er under 40 år (28 %), sammenliknet med lærerne i 2011/2012 (45 %).

I både 2010/2011 og 2011/2012 er det svært få lærere på videreutdanning som har undervist i mindre enn 3 år. De fleste lærerne har minst 6 års undervisning bak seg. 34 % og 26 % av lærerne i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012 har minst 16 års undervisningserfaring. Denne forskjellen avspeiler at det er noen flere eldre lærere i 2010/2011 sammenliknet med 2011/2012.

Blant lærerne i både 2010/2011 og 2011/2012 finner vi en stor andel fra Akershus (henholdsvis 17 % og 19 %), men det er også mange fra Østfold, Oslo, Sør-Trøndelag og Nordland. Det er likevel noen forskjeller. Det var flere lærere fra Hordaland i 2010/2011 (8 %) enn i 2011/2012 (1 %). Også Buskerud hadde flere lærere i 2010/2011 (8 %) enn 2011/2012 (3 %).

Flesteparten av lærerne i både 2010/2011 og 2011/2012 har høyst 5 timers reisetid til studiestedet. Likevel har temmelig mange av lærerne i både 2010/2011 og 2011/2012 (henholdsvis 24 % og 28 %) en reisetid på 5 timer eller mer. Det er betydelig flere av lærerne i videregående opplæring som har lang reisetid til studiestedet sammenliknet med lærerne i grunnskolen. I grunnskolen er det kun rundt hver tiende av lærerne som har en reisetid på mer enn 5 timer.

Klart færre av lærerne i 2011/2012 (46 %) enn av lærerne i 2010/2011 (61 %) angir at de tidligere har tatt videreutdanning. Det kan ha sammenheng med at det blant lærerne i 2011/2012 er flere yngre lærere og færre eldre lærere sammenliknet med lærerne i 2010/2011.

¹ Turmo, A og Aamodt, Per.O (2007). Pedagogisk og faglig kompetanse blant lærere i Videregående opplæring – en kartlegging. NIFU STEP.

1.2.2 Informasjon om videreutdanningen

Lærerne har både i 2010/2011 og 2011/2012 primært fått informasjon om videreutdanningen fra rektor. Videre har en del fått informasjon fra kolleger, fra Utdanningsdirektoratets nettsider og fra skoleeier. Litt flere av lærerne i 2010/2011 angir at de har fått informasjon fra skoleeier sammenliknet med lærerne i 2011/2012.

Lærerne ble spurt om de hadde lest informasjonen om videreutdanningstilbudene som ligger på Skolenettet. Her er det stor forskjell på lærernes svar i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012 idet markant flere av lærerne i 2010/2011 (69 %) angir at de har lest informasjonen som ligger på Skolenettet, sammenliknet med lærerne i 2011/2012 (38 %). Stort sett alle som har lest informasjonen på Skolenettet angir at de i det minste har hatt en viss grad av nytte av denne informasjonen.

Henholdsvis 65 % og 78 % av lærerne i 2010/2011 og 2011/2012 angir at de har lest informasjonen om videreutdanningstilbudene på Utdanningsdirektoratets nettsider. Det vil si at det blant lærerne i 2011/2012 er prosentvis dobbelt så mange av lærerne som har lest denne informasjonen sammenliknet med hvor mange som har lest informasjonen som ligger på Skolenettet. Stort sett alle som har lest informasjonen på Utdanningsdirektoratets nettsider angir at de i det minste har hatt en viss grad av nytte av denne informasjonen. Sammenliknet med svarene vedrørende Skolenettet, er det klart flere av lærerne som svarer klart ja til at de har hatt nytte av informasjonen på Utdanningsdirektoratets nettsider.

1.2.3 Om antallet av samlinger

Omkring en femtedel av lærerne i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012 angir at det har vært 5 samlinger per semester eller mer. I de fleste tilfellene er det snakk om enten 1 – 2 eller 3 – 4 samlinger per semester.

Flesteparten av lærerne i 2010/2011 (59 %) angir at samlingene har vart 1 – 2 dager, mens flesteparten av lærerne i 2011/2012 (65 %) angir at samlingene har vart i tre dager. Det ser dermed ut til at universitetene/høgskolene har etterkommet ønsker fra deltakerne i videreutdanningen om flere samlinger. Det har likevel ikke endret på at det stadig er like mange lærere som mener at det er for få samlinger i studiet. Det mener 16 % av lærerne i 2010/2011 og 20 % av lærerne i 2011/2012.

1.2.4 Innholdet på videreutdanningen

I 2010/2011 var det flere av lærerne som tok videreutdanning i Matematikk 2, Fysikk 2, Kjemi 2 og Rådgivning 2, sammenliknet med lærerne i 2011/2012. Til gjengjeld er det betydelig flere av lærerne i 2011/2012 som tar videreutdanning i Matematikk 1, Fysikk 1, Kjemi 1 og Rådgivning 1.

Blant lærerne i 2010/2011 angir flesteparten av lærerne at studiet i svært høy grad eller i høy grad har vært relatert til læreplanen (62 %), men det samme gjelder færre av lærerne i 2011/2012 (47 %). Det er også færre av lærerne i 2011/2012 (52 %) enn av lærerne i 2010/2011 (60 %) som angir at innholdet i studiet har vært relevant i forhold til læreplanen i faget. Det er dessuten 17 % av de førstnevnte lærere som ikke finner at studiet har vært relevant i forhold til læreplanen, mot 10 % av de sistnevnte.

Det er altså her en klar tendens som den vi så for lærerne i grunnskolen. Her er det også klart færre av lærerne i 2011/2012 enn av lærerne i 2010/2011 som angir at studiet var relatert til læreplanen og at studiet var relevant i forhold til læreplanen.

Lærerne ble spurt om i hvilken grad deres videreutdanning har omhandlet fag og fagdidaktikk, pedagogikk og annet. Blant lærerne i både 2010/2011 og 2011/2012 har innholdet ifølge flest lærere omhandlet faglig kompetanse i lærernes undervisningsfag. På nesten alle de øvrige områdene er det en generell tendens til at flere av lærerne i 2010/2011 enn av lærerne i 2011/2012 angir at et område i svært høy grad eller i høy grad har inngått i undervisningen. Tilsvarende er det på de samme områdene færre av lærerne i 2010/2011 enn av lærerne i 2011/2012, som angir at området ikke i det hele tatt eller i meget liten grad har inngått i undervisningen. Det er dog ingen av disse forskjellene som er statistisk signifikante.

1.2.5 Lærernes vurdering av deres egen kompetanse sett i relasjon til innholdet på videreutdanningen

---

Det er systematiske forskjeller på lærernes opplevelse av deres egen kompetanse på en rekke områder i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012. På nesten alle de områder det er spurt om er det markant flere av lærerne i 2010/2011 som angir at de i svært høy grad eller i høy grad har tilstrekkelig kompetanse. Kun hva angår elev-medvirkning og analytisk kompetanse til å kunne anvende resultater fra brukerundersøkelser, er det ikke noen statistisk signifikant forskjell på fordelingene for lærerne i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012.

Det er spesielt markante forskjeller når en ser på lærernes opplevelse av egenkompetanse på områdene grunnleggende ferdigheter (å kunne uttrykke seg muntlig og skriftlig, å kunne lese og regne, å bruke digitale verktøy), faglig kompetanse i undervisningsfag, kjennskap til forskjellige undervisningsmetoder, gjennomføring av undervisning som fremmer elevenes læring og evaluering som fremmer elevenes læring.

1.2.6 Lærernes vurdering av videreutdanningstilbudene

Flesteparten av lærerne i både 2010/2011 og 2011/2012 vurderer kvaliteten på den samlingsbaserte delen av studiet og den nettbaserte delen av studiet som svært god eller god. Det er likevel 12 % og 18 % av lærerne i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012 som synes at kvaliteten på den nettbaserte delen er svært dårlig eller dårlig.

Flesteparten av lærerne synes også at fordelingen mellom den samlingsbaserte og den nettbaserte delen av studiet er god eller passende. 12 % og 14 % av lærerne i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012 er likevel ikke tilfredse med denne fordelingen. Det har sammenheng med at rundt en fjerdedel av lærerne i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012 opplever at det har vært for få samlinger. Av kommentarene fra en del av lærerne i de forskjellige fagene fremgår det også at noen lærere godt kunne tenkt seg flere samlinger.

Både for 2010/2011 og 2011/2012 er det overordnede inntrykket at lærerne er tilfredse med undervisningen på videreutdanningen. Det gjelder på stort sett alle områder. Det gjelder for eksempel den måten undervisningen har foregått på med hensyn til tilrettelegging og organisering. Det gjelder innholdet i undervisningen, formidlingen og det gjelder foreleserens/forelesernes faglige, fagdidaktiske og pedagogiske kompetanse.

Det er likevel en del lærere som er mindre tilfredse med organiseringen av undervisningen, undervisningsinnholdet, måten innholdet formidles på og foreleseren/forelesernes fagdidaktiske og pedagogiske kompetanse. Det endrer dog ikke at flesteparten er tilfredse på alle de nevnte områdene, herav er mange svært tilfredse.

Også på andre områder uttrykker lærerne tilfredshet med sin videreutdanning. De fleste lærere mener for eksempel at undervisningstiden blir brukt effektivt og at det er et godt forhold mellom foreleserne og de studerende. De opplever også at foreleserne er faglig dyktige og de opplever høy grad av praksisfelleskap med sine medstudenter. Det er likevel en del lærere som er uenige i at det er lett å relatere innholdet i undervisningen til egen praksis.

1.2.7 Lærernes bruk av det de lærer på videreutdanningen

Lærerne er blitt spurt om i hvor høy grad de bruker det de har lært på videreutdanningen i egen undervisningspraksis på en rekke områder.

På en lang rekke områder er det klart flere av lærerne i 2010/2011 enn av lærerne i 2011/2012, som angir at de bruker det de har lært på videreutdanningen i egen undervisningspraksis. Det er spesielt mange av lærerne i 2011/2012 som ved de forskjellige områdene angir at de ikke i det hele tatt eller i meget liten grad bruker det de har lært. Det gjelder for eksempel:

- Planlegging av undervisning som fremmer elevenes læring

- Gjennomføring av undervisning som fremmer elevenes læring, Elevvurdering som fremmer læring
- Tilpasset opplæring
- Evaluering
- Elevvurdering som fremmer læring
- Klasseledelse/læringsledelse

Det er altså ingen tvil om at lærerne i videregående opplæring som tar videreutdanning i 2011/2012, i mindre grad enn de lærere som tok videreutdanning i 2010/2011, opplever at de bruker det de har lært på videreutdanningen i egen undervisningspraksis.

I analysen av sammenhengen mellom opplevelse av egenkompetanse og bruk av det man lærte på videreutdanningen som ble gjennomført for lærerne i grunnskolen 2011/2012, viste det seg som nevnt at lærere med lav egenkompetanse i mindre grad brukte det de lærte enn lærere med høy egenkompetanse. Det er ikke mulig å gjennomføre en tilsvarende analyse blant lærerne i videregående opplæring da antallet av respondenter ikke er tilstrekkelig stort. Men det er tydelige tendenser til at færre lærere i 2011/2012 opplever høy egenkompetanse på de undersøkte områdene, sammenliknet med lærerne i 2010/2011.

1.2.8 Undervisningens forskningsforankring

Drøyt halvparten av lærerne i både 2010/2011 og 2011/2012 er helt enige eller enige i at undervisningen i høy grad har vært basert på forskningsresultater. Relativt mange er likevel ikke helt enige i dette. Det kan avspeile at det på dette område er forskjeller med hensyn til de forskjellige fagene. Prosentvis flere av lærerne i 2011/2012 (23 %) enn av lærerne i 2010/2011 (8 %) er helt uenige eller uenige i at undervisningen har vært basert på forskningsresultater. Lærerne i både 2010/2011 og 2011/2012 har dessuten delte meninger med hensyn til om foreleseren/foreleserne har presentert egne forskningsresultater for dem.

1.2.9 Lærernes generelle vurdering av læringsutbytte

Flesteparten av lærerne i både 2010/2011 og 2011/2012 er helt enige eller enige i at videreutdanningen:

- har gitt utgangspunkt for refleksjon over egen praksis
- har gitt læreren nye innfallsvinkler
- har medført at lærerens elever får et større faglig utbytte.

Noe færre lærere er helt enige eller enige i at videreutdanningen har:

- generelt har forbedret lærerens måte å undervise på
- har medført at læreren har fått et bredere register av undervisningsmetoder
- har gjort læreren til en bedre klasseleder
- har medført at læreren er blitt flinkere til å arbeide med trivsel i klassen.

Selv om lærerne 2011/2012 i mindre grad enn lærerne 2010/2011 bruker det de har lært på videreutdanningen så er det stort sett ingen forskjeller på lærernes vurdering av læringsutbytte på ovennevnte områder.

1.2.10 Lærernes opplevelse av styrket kompetanse

Det er systematiske forskjeller på lærernes opplevelse av om videreutdanningen har styrket deres kompetanse på en rekke områder i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012. Flere av lærerne i 2010/2011 angir at videreutdanningen i svært høy grad eller i høy grad har styrket deres kompetanse på de forskjellige områdene.

Forskjellen er spesielt stor hva angår tilpasset opplæring hvor 60 % av lærerne i 2010/2011 angir at videreutdanningen har styrket deres kompetanse, mens det samme kun gjelder 17 % av lærerne i 2011/2012. Det er dog også store forskjeller med hensyn til kjennskap til forskjellige undervisningsmetoder, organisering av undervisning som fremmer elevenes læring, analytisk kompetanse til å kunne anvende resultater fra brukerundersøkelser og elevvurdering som fremmer læring.

1.3 Perspektiver

Denne undersøkelsen er en gjentakelse av den undersøkelse av deltakernes utbytte av videreutdanningen som ble gjennomført i 2011 (Deltakerundersøkelse 1).² Konklusjonene av den nye undersøkelsen i 2012 (Deltakerundersøkelse 2)³ er på mange områder lik konklusjonene fra Deltakerundersøkelse 1. Disse konklusjoner kan derfor gjentas her. Både Deltakerundersøkelse 1 og Deltakerundersøkelse 2 viser at realiseringen av strategien for videreutdanning av lærere generelt fungerer godt med hensyn til høgskolenes/universitetenes tilrettelegging og gjennomføring av en undervisning som lærerne finner relevant og givende for undervisningspraksis. De deltagende lærerne er gjennomgående meget tilfredse med undervisningsinnholdet, måten undervisningsinnholdet formidles på og forelesernes faglige, fagdidaktiske og pedagogiske kompetanse. Bortsett fra de nødvendige, løpende justeringer og tilpasninger av de enkelte utdanningstilbud, er konklusjonen at strategien hva angår disse forhold er på rett vei.

Det er imidlertid andre resultater av begge undersøkelser som har betydning for og er en utfordring for den nasjonale strategi for videreutdanning av lærere. Det gjelder på et overordnet plan de rammer strategien skal utfolde seg innen. Det heter i strategidokumentet for videreutdanning av lærere under overskriften "Et varig system for videreutdanning":

" Å bygge opp kompetanse i en skole tar tid. Skoleeierne og skolene må derfor ha langsiktige og systematiske planer, og lærernes kompetansebygging må ses som en del av skolens kompetanse. Langsiktighet kreves også for at nødvendige kompetanseutviklingstiltak skal kunne inngå som en naturlig del av skolens ordinære drift. - -" og videre heter det:

" Systemet er avhengig av at det planlegges, prioriteres, budsjetteres og tilrettelegges lokalt, regionalt og nasjonalt for gjennomføring på en måte som gir videreutdanning av høy kvalitet for det pedagogiske personalet og skolene, og slik at videreutdanningen kommer elevene til gode".

I ovenstående snakkes det om nødvendigheten av langsiktige og systematiske planer for videreutdanning, ikke bare for skoleeierne, men også for den enkelte skole. Hva sier så undersøkelsen?

Lærernes svar på en rekke spørsmål om deres skoles tilrettelegging for videreutdanning og kunnskapsdeling i 2011 og 2012 viser at de forutsetninger som er lagt til grunn i strategidokumentet, på mange skoler ikke er til stede.

Det viser seg for eksempel ved at mange av lærerne i 2011 og 2012 (både hva angår grunnskolen og videregående opplæring), er uenige i at lærernes videreutdanning planlegges på langt sikt i skolen, er uenige i at skoleledelsen legger til rette slik at de kan dele kunnskapen fra videreutdanningen med kollegaer og er uenige i at det ved skolen er en forventning om at de deler det de lærer på videreutdanningen med kollegaer.

Vi ser også at mange lærere i begge skoleår er enige i at det på deres skole kun er de lærere som selv ønsker det som tar videreutdanning, er enige i at lærerne selv har ansvaret for å legge til rette for kunnskapsdeling når de har vært på videreutdanning, og enige i at det ikke er noen kunnskapsdeling når lærere har vært på videreutdanning.

² Klewe, L. et al. (2011). Utbytte av videreutdanning. Deltakerundersøkelsen 2011: Utbytte av deltakelse i "Kompetanse for kvalitet. Strategi for videreutdanning av lærere. DPU/Oxford Research. Utdanningsdirektoratet, Oslo.

³ Klewe, L. et al. (2012). Utbytte av videreutdanning. Deltakerundersøkelse 2: Utbytte av deltakelse i "Kompetanse for kvalitet". Strategi for videreutdanning av lærere. DPU/Oxford Research. Utdanningsdirektoratet, Oslo.

Når systemet for videreutdanning krever at skolene må ha langsiktige og systematiske planer, og systemet er avhengig av at det planlegges, prioriteres, budsjetteres og tilrettelegges lokalt, så vil det tilsynelatende være nødvendig å bygge på ovenstående resultater ved fremtidige justeringer av strategien.

Når resultatene peker så klart i retning av at det på mange skoler kun i begrenset grad skjer kunnskapsdeling, og at videreutdanning av lærerne ikke planlegges på langt sikt, kan man blant annet stille seg skeptisk over for omfanget av transfer. Transfer dreier seg i denne sammenheng om å bruke det lærerne lærer seg gjennom videreutdanning. Manglende kunnskapsdeling og samarbeid om å bruke det som læres, gir, alt annet likt, mindre transfer – og dermed mindre utbytte for skolens praksis av videreutdanningen. Denne utfordringen er ikke begrenset til videreutdanning av lærere, men finnes ved nesten all etter- og videreutdanning som ikke er koblet til lokale praksisfellesskaper og praksisendringer som kan motivere deltagerne og styrke deres muligheter for å bruke det de har lært seg på kurs o.l. (Wahlgren, 2009).⁴

Resultatene peker i det hele tatt på de store utfordringer en står over for, når det også i andre sammenhenger er snakk om kvalitetsutvikling av skolen. I Dahl m.fl. (2004)⁵ anvendes i forbindelse med en større evaluering av satsning på kvalitetsutvikling i den norske grunnskole begrepet "kollektivt orienterte skoler" om skoler som er mer utviklingsorienterte enn andre skoler, som kalles "individuellt orienterte skoler". Man dannet her en indeks ut fra svar fra lærere og rektorer på en rekke spørsmål om blant annet lærernes deltagelse i kompetanseutvikling, graden av samarbeid blant lærerne innbyrdes, og om skolen var preget av samarbeidsånd. Det viste seg at kollektivt orienterte skoler på en lang rekke områder skilte seg markant fra individuell orienterte skoler, da for eksempel lærernes vurdering av elevenes læringsutbytte på en lang rekke områder ble vurdert mer positivt på kollektivt orienterte skoler enn på individuell orienterte skoler. På kollektivt orienterte skoler hadde initiativer fra skolens ledelse i høyere grad enn på individuell orienterte skoler bidratt til endringer i arbeids- og organisasjonsformer og endringer i lærerens bruk av arbeidsmåter. Lærernes arbeid ble også i høyere grad systematisk evaluert på kollektivt orienterte skoler enn på individuell orienterte skoler, og skolens ledelse bruker i høyere grad organisering av lærernes arbeid som virkemiddel til kvalitetsutvikling.

Resultatene av ovennevnte undersøkelse understreker den store betydning skolens kultur har for kvalitetsutvikling, samt at den peker på betydningen av skoleledelse.

Når ovennevnte undersøkelse nevnes i denne sammenheng, er det fordi resultatene av både Deltakerundersøkelse 1 og Deltakerundersøkelse 2 peker i retning av at mange av respondentene kommer fra skoler som på noen områder kan betegnes som individuell orienterte. Det gjelder for eksempel det forhold at det er i stor grad opp til den enkelte lærer både å forholde seg til mulig videreutdanning og å være initiativtaker til en eventuell formidling av erfaringer fra videreutdanningen til kollegaer.

Utover foranstående som gjelder både Deltakerundersøkelse 1 og Deltakerundersøkelse 2 gir sistnevnte undersøkelse en mulighet for å se på forskjeller og likheter i 2010/2011 og 2011/2012. Et forhold som springer i øynene er at lærerne fra grunnskolen som helhet i 2011/2012 sammenliknet med lærerne i 2010/2011, vurderer at undervisningen på videreutdanningen er mindre relatert til læreplanen. Det samme gjelder opplevelsen av relevansen av videreutdanningen i forhold til læreplanen i deres undervisningsfag.

Undersøkelsene peker på at disse forskjellene til dels kan forklares ved at det i 2010/2011 var fler av lærerne i grunnskolen som tok videreutdanning i engelsk 1 og leseopplæring 1 sammenliknet med lærerne i 2011/2012 og omvendt, færre som tok videreutdanning i engelsk 2 og leseopplæring 2. Ser man på lærerne i videregående opplæring, så var det flere av lærerne i 2010/2011 som tok videreutdanning i Matematikk 2, Fysikk 2, Kjemi 2 og Rådgivning 2, sammenliknet med lærerne i 2011/2012. Til gjengjeld er det betydelig flere av lærerne i 2011/2012 som tok videreutdanning i Matematikk 1, Fysikk 1, Kjemi 1 og Rådgivning 1. Disse forskjellene må anses for viktige sett i forhold til formålet med videreutdanningen. Dette understrekes av at de lærerne fra grunnskolen som i mindre grad vurderer at undervisningen er relatert til læreplanen, også er de lærerne som i mindre grad bruker det de har lært i deres egen undervisning.

⁴ Wahlgren, B. (2009). *Transfer mellem uddannelse og arbejde*. København: Nationalt center for Kompetenceudvikling.

⁵ Dahl, T., Klewe, L. og Skov, P. (2004). *Norsk skole i utvikling, men i ujevn takt. Noen momenter fra evalueringen av kvalitetsutvikling i grunnskolen 2000 – 2003*. Danmarks Pædagogiske Universitets Forlag.

Det er således god grunn til å se nærmere på relevansen av videreutdanningen i forhold til læreplanen i de forskjellige fagene. Især Lærerne i Norsk 2 og Matematikk 2 fra grunnskolen skiller seg for eksempel markant fra lærerne i de øvrige fagene – og i øvrig også fra lærerne i Norsk 1 og Matematikk 1 - ved at de i betydelig mindre grad opplever at undervisningen på deres videreutdanning er relatert til læreplanen. Resultatene viser også at relateringen og relevansen i forhold til læreplanen kanskje ikke i så høy grad avhenger av selve faget, men i nokså høy grad av nivået i fagene norsk og matematikk.

Foranstående henger godt sammen med at et enkelt område etter lærernes vurdering er prioritert betydelig høyere enn alle andre av de undersøkte områdene i videreutdanningene. Det gjelder området "Faglig kompetanse i mine undervisningsfag", mens områder som for eksempel "Tilpasset opplæring", "Evaluering" og "Gjennomføring av undervisning som fremmer elevenes læring" er langt lavere prioritert. Lærernes kommentarer viser at ikke alle lærere er enige i denne generelle prioritering. En del lærere gir således uttrykk for at de kunne ønske seg en høyere prioritering av særlig didaktiske emner.

Resultatene fra både Deltakerundersøkelse 1 og Deltakerundersøkelse 2 tyder således på at det er god grunn til å se på vektingen av de forskjellige områdene i videreutdanningstilbudene, så man dels sikrer en god overensstemmelse mellom lærernes utdanningsbehov og innholdet på videreutdanningene, dels får oppfylt intensjonene om at lærerne skal kunne bruke det de lærte i egen undervisningspraksis.

Kapittel 2. Metode og datainnsamling

Undersøkelsen av utbytte av videreutdanningen foregikk som en nettbasert spørreundersøkelse. Den ble sendt til lærere som deltar i videreutdanning i regi av «Kompetanse for kvalitet. Nasjonal strategi for videreutdanning av lærere» i studieåret 2011/2012. Epost-adresse til deltakerne var innhentet fra samtlige læresteder. Epost-adressene var dels private epost-adresser og dels adresser av typen «student@lærested.no». Vi mottok 962 epost-adresser. Det var feil ved 18, slik at vi hadde 944 unike adresser. Antallet kunne vært høyere, men vi har forholdt oss til de lister vi har mottatt fra lærestedene.

Undersøkelsen ble åpnet 20. februar 2012 ved utsendelse av e- post med link til survey til i alt 944 deltakere i videreutdanning. Svarfrist ble satt til 9. mars. Det viste seg vanskelig å oppnå god svarinngang. Det ble foretatt tre purringer og svarfrist ble forlenget. Undersøkelsen ble lukket 10. april 2012. Vi hadde da mottatt 419 svar (319 fra grunnskole og 100 fra videregående opplæring) noe som gir en svarprosent på 44,4. Vi kunne ønsket høyere svarprosent. Noe av forklaringen på manglende svarinngang kan muligens ligge i at ikke alle epost-adressene er aktive. Det kan gjelde både privat epost og «skole-epost». Dette er vanskelig å komme forbi i praksis.

Spørreskjemaet er identisk med skjema benyttet i forrige skoleår, med ett unntak. I år spurte vi ikke om fylke, da det gir seg selv ut fra kommunenummer. I tillegg til bakgrunnsopplysninger om lærerne og skolen de underviser på, var det spørsmål om lærernes holdninger til videreutdanning, faglig utvikling samt opplevelse av egen kompetanse. Videre inneholdt spørreskjemaet spørsmål om lærerens opplevelse av utdannelsesstilbudets kvalitet, relevans for egen praksis og utbytte av utdannelsen. Undersøkelsen inneholdt også spørsmål som omhandlet det å gjennomføre et deltidsstudium, samtidig som man arbeider som lærer.

Kapittel 3. Lærere i grunnskolen som tar videreutdanning i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012

3.1 Bakgrunnsopplysninger om lærerne i grunnskolen

I dette avsnittet presenteres noen bakgrunnsopplysninger om lærerne i grunnskolen som har deltatt/ deltar i videreutdanning i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012. Bakgrunnsopplysningene dreier seg om kjønn, alder, ansiennitet, bosted (fylke), lærernes utdanningsbakgrunn, hvilke fag/programmer lærerne underviser i, samt hvilke fag lærerne tar videreutdanning i.

3.1.1 Kjønn og alder

Tabell 1

Kjønnsfordeling blant deltakerne fra grunnskolen. Tallene er angitt i prosent.

	2010/2011 (n = 451)	2011/2012 (n = 323)
Mann	16	15
Kvinne	84	85

Andelen kvinner er høyere i gruppen av respondenter i både 2011 og 2012 enn blant lærerne i grunnskolen generelt sett. I 2010/2011 var 74 % av lærerne i grunnskolen kvinner og 26 % menn, mens det i 2011/2012 var 27 % menn og 73 % kvinner (nøkkeltal fra skoleporten: [www.utdanningsdirektoratet](http://www.utdanningsdirektoratet.no)). Vi vet ikke om denne skjevheten skyldes at kvinnelige lærere er overrepresentert blant lærerne som deltar i videreutdanning, eller om kvinnelige lærere har vært mer tilbøyelige til å svare på spørreskjemaet.

Tabell 2 viser lærernes aldersfordeling.

Tabell 2

Aldersfordeling blant deltakerne fra grunnskolen. Tallene er angitt i prosent.

	2010/2011 (n = 451)	2011/2012 (n = 323)
Under 30 år	4	3
30 – 39 år	31	38
40 – 49 år	39	39
50 – 59 år	26	18
60 år og over	1	1

I undersøkelsen er det meget få lærere under 30 år som deltar, dette gjelder både i 2011 og 2012. Resten fordeles seg i aldersgruppene opp til 60 år. I 2012 er det noe færre lærere i aldersgruppen mellom 50 år og 59 år sammenlignet med 2011.

3.1.2 Ansiennitet

Lærerne ble spurt om hvor mange år de har undervist i skolen, jfr. Tabell 3.

Tabell 3

Lærere i grunnskolen fordelt på antall år de har undervist i skolen. Tallene er angitt i prosent.

	2010/2011 (n = 451)	2011/2012 (n = 323)
Under ett år	0	0
1 – 2 år	2	3
3 – 5 år	8	9
6 – 10 år	18	22
11 – 15 år	26	28
16 – 20 år	22	19
Over 20 år	24	20

Langt de fleste lærere har undervist i skolen i mer enn fem år, det gjelder for både 2011 og 2012. I 2012 er det litt færre lærere som har undervist i 16 år eller mer. Lærerne ble også spurt om de har hatt andre yrker enn læreryrket, jfr. Tabell 4.

Tabell 4

Har du hatt andre yrker enn læreryrket? Tallene er angitt i prosent.

	2010/2011 (n = 451)	2011/2012 (n = 323)
Nei	59	55
Ja	41	45

For både 2011 og 2012 vises at under halvparten av lærerne i grunnskolen har hatt andre yrker.

3.1.3 Bostedsfylke

Tabell 5

Lærernes bostedsfylke. Tallene er angitt i prosent.

	2010/2011 (n = 451)	2011/2012 (n = 323)
Østfold	5	10
Akershus	9	11
Oslo	16	13
Hedmark	5	9
Oppland	3	1
Buskerud	5	5
Vestfold	5	4
Telemark	5	5
Aust-Agder	1	3
Vest-Agder	1	2
Rogaland	8	10
Hordaland	14	9
Sogn og Fjordane	0	0
Møre og Romsdal	5	4
Sør-Trøndelag	6	7
Nord-Trøndelag	2	1
Nordland	6	4
Troms	3	3
Finmark	1	1

Det er for både 2011 og 2012 spesielt mange av respondentene som kommer fra Oslo, Hordaland, Rogaland og Akershus. I 2012 er det klart flere av respondentene som kommer fra Østfold og Hedmark sammenlignet med 2011. Ingen av respondentene i 2011 og 2012 kommer fra Sogn og Fjordane og kun meget få fra Finnmark, Oppland, Aust-Agder, Vest-Agder, Nord-Trøndelag og Troms.

Lærerne ble spurt om hvor lang reisetid de hadde fra bopel til studiestedet, jfr. tabell 6.

Tabell 6

Hvor lang reisetid har du fra hjemsted til studiested? Tallene er angitt i prosent.

	2010/2011 (n = 451)	2011/2012 (n = 323)
Under 2 timer	59	63
2 – 5 timer	31	27
6 – 8 timer	7	7
Mer enn 8 timer	3	2

Reisetiden er sannsynligvis ikke noe stort problem for omkring 90 % av respondentene, som har en reisetid på høyst 5 timer, da det i de fleste tilfellene er snakk om relativt få samlinger per semester. Men kan kanskje det være det for de resterende respondenter som opplyser at de har en reisetid på 6 timer eller mer.

3.1.4 Lærernes utdanningsbakgrunn

Lærerne ble spurt om utdanningsbakgrunn, jfr. Tabell 7.

Tabell 7

Hva slags lærerutdanning har du (flere svar kan gis)? Tallene er angitt i prosent.

	2010/2011 (n = 451)	2011/2012 (n = 323)
Førskolelærer, 3 årig	3	1
Førskolelærer, 3 årig + ett års relevant videreutdanning	10	12
Allmennlærer, 2 årig	2	2
Allmennlærer, 3 årig	17	14
Allmennlærer, 4 årig	41	47
Faglærer, 3 årig	3	4
Faglærer, 4 årig	4	4
Faglærer, 4 årig + minimum 60 studiepoeng faglig fordypning	11	9
PPU yrkesfaglærer	2	2
PPU allmennlærer	9	8
Yrkesfaglærer, 3 årig	0	1
Ikke godkjent lærerutdanning, lavere grads utdanning på universitet/høgskolenivå	1	0
Ikke godkjent lærerutdanning, høyere grads utdanning på universitet/høgskolenivå	2	2
Ikke godkjent lærerutdanning, doktorgrad	0	0
Annen ikke godkjent lærerutdanning	1	0

Svært mange av respondentene fra 2011 og 2012 har en 4-årig allmennlærerutdanning (henholdsvis 41 % og 47 %). Der er også mange som har en 3-årig allmennlærerutdanning (henholdsvis 17 % og 14 %).

Det er særlig mange som har disse utdannelser: Førskolelærer, 3-årig + ett års relevant videreutdanning (henholdsvis 10 % og 12 %), Faglærer, 4-årig + minimum 60 studiepoeng faglig fordypning (henholdsvis 11 % og 9 %) og PPU allmennlærer (henholdsvis 9 % og 8 %).

Lærerne er dessuten blitt spurt om de har deltatt på videreutdanning tidligere, jfr. Tabell 8.

Tabell 8

Har du tatt videreutdanning tidligere? Tallene er angitt i prosent.

	2010/2011 (n = 451)	2011/2012 (n = 323)
Nei	38	42
Ja	62	58

Både for 2011 og 2012 gjelder at flesteparten av lærerne tidligere har deltatt i videreutdanning. Det er viktig å merke seg at fire av ti lærere aldri har tatt videreutdanning selv om nesten alle lærerne har undervist i tre år eller mer, jf. Tabell 3.

Lærerne ble videre spurt om hvor mange studiepoeng de hadde fra før i det faget de tar videreutdanning i, jfr. Tabell 9.

Tabell 9

Hvor mange studiepoeng har du fra før i faget du tar videreutdanning i (60 studiepoeng/20 vekttall tilsvarer én årshet)? Tallene er angitt i prosent.

	2010/2011 (n = 451)	2011/2012 (n = 323)
0 – 15 studiepoeng	36	41
16 – 30 studiepoeng	40	38
31 – 60 studiepoeng	15	12
Over 60 studiepoeng	4	2
Vet ikke	4	7

Det er ingen vesentlige forskjeller på svarene i 2011 og 2012. Henholdsvis 36 % og 41 % av lærerne angir at de har 0 – 15 studiepoeng. Det tilsvarer antallet lærere som har svart at de ikke har tatt videreutdanning tidligere, jf. Tabell 8. Blant de øvrige lærere som har tatt videreutdanning har de fleste kun mellom 16 – 30 studiepoeng. Svært få har mer enn 60 studiepoeng.

3.1.5 Hvilke fag underviser lærerne i og hvilke fag tar de videreutdanning i

Lærerne i grunnskolen ble spurt om i hvilke fag og på hvilke trinn de underviser, jfr. Tabell 10.

Tabell 10

I hvilke(t) av fagene nedenfor og på hvilke(t) trinn underviser du. Tallene er angitt i prosent.

	2010/2011 (n = 451)				2011/2012 (n = 323)			
	1. – 4. trinn	5. – 7. trinn	8. – 10. trinn	Voksenopplæring	1. – 4. trinn	5. – 7. trinn	8. – 10. trinn	Voksenopplæring
Norsk	30	18	18	1	35	18	17	1
Engelsk	19	13	17	0	21	14	15	0
Tysk	0	0	3	0	0	1	3	0
Fransk	0	0	2	0	0	0	2	0
Spansk	0	0	2	0	0	0	2	0
Samfunnsfag	18	12	14	0	19	9	13	0

Naturfag	17	8	13	0	19	9	13	0
Matematikk	22	13	21	0	28	12	19	1
RLE (Religion, livssyn og etikk)	17	8	10	0	19	8	11	0
Kunst og håndverk	15	8	7	0	20	6	5	0
Musikk	14	8	5	0	15	4	5	0
Mat og helse	6	4	6	0	5	4	5	0
Kroppsøving	15	9	11	0	19	7	10	0
Utdanningsvalg	0	0	15	1	0	0	12	0
Annet	4	4	8	1	5	5	8	0

Flest lærere som deltok i undersøkelsen i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012 underviser i norsk. Utover dette underviser mange av lærerne i matematikk, engelsk, samfunnsfag, naturfag, RLE, Kunst og håndverk, musikk og kroppsøving. Relativt mange (henholdsvis 15 % og 12 %) underviser i utdanningsvalg på 8. – 10. trinn.

Lærerne ble i tillegg spurt om hvilket fag de tar videreutdanning i, jfr. Tabell 11.

Tabell 11**Angi hvilket fag du tar videreutdanning i nå. Tallene er angitt i prosent.**

	2010/2011 (n = 451)	2011/2012 (n = 323)
Norsk 1	7	5
Norsk 2	9	8
Engelsk 1	7	13
Engelsk 2	7	5
Matematikk 1	7	8
Matematikk 2	11	9
Leseopplæring 1	15	24
Leseopplæring 2	15	11
Fysikk 1	0	1
Kjemi 1	0	1
Mat og helse 1	1	0
Mat og helse 2	2	0
Rådgivning 1	7	6
Rådgivning 2	7	6
Kunst og håndverk 1	0	0
Kunst og håndverk 2	2	1
Musikk 1	1	0
Musikk 2	1	0
Kroppsøving 1	1	1

For både 2010/2011 og 2011/2012 gjelder at det spesielt er norsk, engelsk, matematikk, leseopplæring og rådgivning lærerne tar videreutdanning i. I forhold til lærerne i 2010/2011, er det i 2011/2012 prosentvis flere lærere som tar videreutdanning i leseopplæring 1, mens litt færre til gjengjeld tar videreutdanning i leseopplæring 2. Det er også flere av lærerne som i 2011/2012 tar videreutdanning i engelsk 1 sammenliknet med lærerne i 2010/2011.

3.2 Skolenes tilrettelegging av videreutdanning

Lærerne ble spurt om de har fått frigjort tid i forbindelse med sin videreutdanning, jfr. tabell 12.

Tabell 12

Har du fått frigjort tid til å studere i løpet av studieåret? Tallene er angitt i prosent.

	2010/2011 (n = 449)	2011/2012 (n = 323)
Nei	1	1
Ja	99	99

Stort sett alle lærere i både 2010/2011 og 2011/2012 har fått frigjort tid til å delta i videreutdanning. Spørsmålet er så om lærerne synes at de har fått frigjort tilstrekkelig tid til studiene, jfr. Tabell 13.

Tabell 13

Hvor enig eller uenig er du i, at du har fått frigjort tilstrekkelig tid til å studere? Tallene er angitt i prosent.

	Svært uenig	.	.	.	.	Svært enig	Totalt antall
2010/2011	3	5	7	9	18	58	446
2011/2012	1	6	3	10	38	42	318

Henholdsvis 76 % og 80 % av lærerne i 2010/2012 og 2011/2012 er svært enige eller enige i at de har fått frigjort tilstrekkelig tid til å studere. Kun relativt få lærere er uenige i at de har fått frigjort tilstrekkelig tid.

De fleste lærere angir videre at de har fått dekket forskjellige former for utgifter i forbindelse med deltakelse i videreutdanningen., jfr. Tabell 13.

Tabell 13 b

Hvilke øvrige utgifter forbundet med studiet dekker skoleeier? Prosentverdier

	2010/2011 (n = 449)	2011/2012 (n = 323)
Utgifter til læremidler og studiemateriell	88	86
Utgifter til reise og opphold til samlinger	61	59
Utgifter til studieturer som inngår i studiet	11	15
Ingen dekning av utgifter	8	7
Annet	3	3

Nesten alle lærerne har fått dekket utgifter til læremidler og studiemateriell, og flesteparten har fått dekket utgifter til reise og opphold til samlinger. En del av lærerne har likeledes fått dekket utgifter til studieturer. Det kan kanskje undres over at henholdsvis 8 % og 7 % av lærerne angir at de ikke har fått dekket utgifter i forbindelse med deres videreutdanning.

I spørreskjemaene ble lærerne stilt en rekke spørsmål om situasjonen på skolen deres vedrørende videreutdanning, jfr. tabell 14.

Tabell 14

Angi hvor enig eller uenig du er i påstandene nedenfor. Grader dine svar fra "Svært uenig" til "Svært enig". Tallene er angitt i prosent.

	Svært uenig	.	.	.	.	Svært enig	Total antall
På skolen min prioriteres videreutdanning av lærere høyt							
2010/2011	3	6	10	19	26	36	437
2011/2012	2	5	4	23	40	26	317
Ved skolen min planlegges lærernes videreutdanning på langt sikt							
2010/2011	21	21	22	15	10	10	391
2011/2012	9	20	16	25	22	8	290
På skolen min gjennomføres lærernes videreutdanning uten vesentlige belastninger for elevenes opplæring							
2010/2011	1	4	8	19	32	35	435
2011/2012	0	4	5	15	46	29	312
Skolens ledelse legger til rette for at det er lett for meg å kombinere videreutdanning med utøvelsen av mitt daglige virke som lærer							
2010/2011	2	3	9	12	28	47	443
2011/2012	1	3	5	11	42	37	316
Lærerne på skolen min oppfordres av skoleledelsen til å delta på videreutdanning							
2010/2011	10	12	14	19	19	26	429
2011/2012	6	7	13	19	34	21	305
På min skole er det kun de lærerne som selv ønsker det som tar videreutdanning							
2010/2011	2	1	2	4	19	72	434
2011/2012	1	1	2	6	36	54	301

Rundt to tredjedeler av lærerne i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012 er svært enige eller enige i at videreutdanning av lærere prioriteres høyt.

Det er imidlertid bemerkelsesverdig at 42 % av lærerne i 2010/2011 og 29 % av lærerne i 2011/2012, er svært uenige eller uenige i at lærernes videreutdanning planlegges på langt sikt på skolen deres. Det er også verdt å bemerke at det er prosentvis flere av lærerne i 2011/2012 som er svært enige eller enige i at skolen planlegger lærernes videreutdanning på langt sikt sammenlignet med lærerne i 2010/2011. Forskjellen er statistisk signifikant ($p < 0.001$).

22 % av de lærere som deltok i videreutdanning i 2010/2011 er svært uenige eller uenige i at lærerne på skolen deres oppfordres av skoleledelsen til å delta på videreutdanning. Det samme gjelder kun 13 % av de lærere, som deltok i videreutdanning i 2011/2012 ($p < 0.001$).

Lærerne er generelt enige i at det kun er de lærere som selv ønsker det som tar videreutdanning. Mange lærere i 2010/2011 er svært enige i dette sammenliknet med lærerne i 2011/2012 ($p < 0.001$) Det tyder på at det på mange skoler i stor grad er opp til den enkelte lærer om vedkommende tar videreutdanning eller ei.

Generelt opplever de fleste av lærerne at deres deltakelse i videreutdanning gjennomføres uten vesentlige belastninger for elevenes opplæring. Sett i sammenheng kan en se på lærernes svar på to spørsmål vedrørende vikarsituasjonen, mens lærerne er på videreutdanning, jfr. tabell 15.

Tabell 15

Angi hvor enig eller uenig du er i påstandene nedenfor. Grader dine svar fra "Svært uenig" til "Svært enig". Tallene er angitt i prosent.

	Svært uenig	.	.	.	.	Svært enig	Total antall
Det er vanskelig å skaffe nok vikarressurser når lærere på skolen min tar videreutdanning							
2010/2011	25	17	12	17	16	13	423
2011/2012	9	26	16	24	17	8	304
Mens jeg er på videreutdanning får elevene fullgode løsninger med vikarer							
2010/2011	3	6	11	16	25	39	438
2011/2012	1	4	9	15	40	31	309

Lærerne i både 2010/2011 og 2011/2012 er innbyrdes noe uenige med hensyn til om det er vanskelig å skaffe nok vikarressurser når lærere på skolen tar videreutdanning. Prosentvis færre av lærerne i 2011/2012 er dog svært uenige eller uenige i at dette er tilfellet, sammenlignet med lærerne i 2010/2011 ($p < 0.001$)

Derimot er de fleste av lærerne i både 2010/2011 og 2011/2012 svært enige eller enige i at elevene får fullgode løsninger med vikarer mens de er på videreutdanning.

3.2.1 Tilrettelegging for Kunnskapsdeling

Lærerne i grunnskolen ble også stilt en rekke spørsmål vedrørende skolens tilretteleggelse for kunnskapsdeling når lærerne har vært på videreutdanning, jfr. tabell 16.

Tabell 16

I hvilken grad er du enig eller uenig i påstandene nedenfor. Grader dine svar fra "Helt uenig" til "Helt enig". Tallene er angitt i prosent.

	Helt uenig	.	.	.	.	Helt enig	Total antall
Når lærere på skolen min har vært på videreutdanning, legger skolens ledelse til rette for kunnskapsdeling							
2010/2011	21	27	16	14	12	8	416
2011/2012	15	23	19	28	10	5	286
Når lærere på skolen min har vært på videreutdanning, har de selv ansvaret for å legge til rette for kunnskapsdeling							
2010/2011	10	10	13	16	22	19	385
2011/2012	5	13	17	30	23	13	269
På skolen min er lærerne og skolens ledelse enige om at kunnskapsdeling er viktig i forlengelsen av videreutdanning							
2010/2011	9	13	16	19	16	13	363
2011/2012	7	10	14	34	27	9	267
På skolen min er det ikke noen kunnskapsdeling når lærere har vært på videreutdanning							
2010/2011	14	16	15	15	20	15	407
2011/2012	8	16	25	28	13	11	284
Skoleledelsen har lagt til rette slik at jeg kan dele kunnskapen fra videreutdanningen med mine kolleger							
2010/2011	29	23	17	14	9	7	420
2011/2012	18	22	22	23	9	5	287
Ved skolen min er det en forventning om at jeg deler det jeg lærer på videreutdanningen med mine kollegaer							
2010/2011	23	24	17	16	12	8	428
2011/2012	14	21	19	26	13	6	293

Henholdsvis 48 % og 38 % av lærerne i 2010/2011 og 2011/2012 er svært uenige eller uenige i at skolens ledelse tilrettelegger for kunnskapsdeling når lærerne på skolen har vært på videreutdanning. Kun henholdsvis 20 % og 15 % av lærerne er svært enige eller enige i dette.

Det er også bemerkelsesverdig at henholdsvis 52 % og 40 % av lærerne i 2010/2011 og 2011/2012 er svært uenige eller uenige i at skoleledelsen har lagt til rette slik at de kan dele det de lærer på videreutdanningen med deres kollegaer.

Mange av lærerne i både 2010/2011 og 2011/2012 er svært uenige eller uenige i at det på deres skole er en forventning om at de deler det de lærer på videreutdanningen med sine kollegaer.

Man bemerker at prosentvis færre av lærerne i 2011/2012 enn av lærerne i 2010/2012 er svært uenige eller uenige i de ovenstående tre utsagn. Disse forskjellene er statistisk signifikante ($p=0.001$, $p=0.002$ og $p=0.004$).

Ovenstående stemmer overens med at særlig mange, eller 35 % av lærerne i 2010/2011, er svært enige eller enige i, at det ikke på deres skole er noen kunnskapsdeling etter at lærere har vært på videreutdanning. Det gjelder også mange av lærerne i 2011/2012 (24 %). Forskjellen på fordelingene for henholdsvis 2010/2012 og 2011/2012 er statistisk signifikant ($p<0.001$).

For de fleste av ovennevnte spørsmål er lærerne fra både 2010/2011 og 2011/2012 temmelig uenige med hensyn til deres stilling til spørsmålene. Det er således stor spredning i lærernes svar. Under alle omstendigheter tyder resultatene på at det ved mange skoler kun i begrenset omfang tilrettelegges for kunnskapsdeling.

Ovenstående går i samme retning som lærernes svar på andre spørsmål, jfr. tabell 17.

Tabell 17

I hvilken grad er du enig eller uenig i påstandene nedenfor. Grader dine svar fra "Helt uenig" til "Helt enig". Tallene er angitt i prosent.

	Helt uenig	.	.	.	.	Helt enig	Total antall
Kollegaer på skolen min er svært interesserte i å høre om hva jeg har lært på videreutdanningen							
2010/2011	10	21	21	22	18	7	428
2011/2012	8	15	23	30	18	6	293
Jeg har samarbeidet med kollegaer for å realisere noe av det jeg har lært på videreutdanningen							
2010/2011	15	16	11	19	22	17	428
2011/2012	11	17	16	24	22	11	293

Det er også her meget stor spredning i lærerne svar på spørsmålene.

31 % av lærerne i 2010/2011 og 23 % av lærerne i 2011/2012 er helt uenige eller uenige i at kollegene på skolen er svært interesserte i å høre om hva de har lært på videreutdanningen. Forskjellen på fordelingene for lærerne i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012 er ikke statistisk signifikant.

31 % og 28 % av lærerne i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012 er helt uenige eller uenige i at de har samarbeidet med kollegaer for å realisere noe av det de har lært på videreutdanningen. Litt flere, eller henholdsvis 39 % og 33 %, er dog helt enige eller enige i at de har samarbeidet med kollegaer for å realisere noe av det de har lært.

Lærernes svar på spørsmålene i tabell 18 peker også i retning av at det på mange skoler kun i begrenset grad foregår kunnskapsdeling blant lærerne.

Tabell 18

Hvordan har du formidlet erfaringer fra videreutdanningen til kollegaene dine? Tallene er angitt i prosent.

	Nei	Ja	Total antall
Laget et opplegg de kan bruke i egen undervisning			
2010/2011	61	39	426
2011/2012	67	33	293
Informert i fellestimer			
2010/2011	62	38	426
2011/2012	65	35	293
Formidlet fagstoff i fellestimer			
2010/2011	65	35	426
2011/2012	68	32	293
Kopiert og delt ut artikkel eller annet stoff fra studiet			
2010/2011	56	44	426
2011/2012	56	44	293

Flesteparten av lærerne har ikke formidlet erfaringer fra sin videreutdanning til kollegaer på ovennevnte punktene. Nesten halvparten har likevel kopiert og delt ut artikkel eller annet stoff fra studiet til kollegaer.

3.3 Om videreutdanningstilbudene

3.3.1 Informasjon om videreutdanningen

Lærerne er blitt spurt om hvordan de fikk informasjon om videreutdanningsordningen, jfr. tabell 19.

Tabell 19

Hvordan fikk du informasjon om denne videreutdanningsordningen?

(flere svar kan gis). Tallene er angitt i prosent.

	2010/2011 (n = 451)	2011/2012 (n = 323)
Fra Rektor	65	58
Fra Utdanningsdirektoratet sine nettsider	18	20
Fra skoleeier	16	15
Fra kolleger	16	22
Fra tillitsvalgt/fagforening	14	20
Gjennom media (annonser, tv, avis, fagblad)	13	7
Fra høgskole/universitet	6	3
På andre måter	4	3

Lærerne har først og fremst fått informasjon om videreutdanning fra rektor. Videre har en del fått informasjon fra kollegaer, fra tillitsvalgt/fagforening, fra skoleeier, fra utdanningsdirektoratets sine nettsider og gjennom medier. Kun få har fått informasjon fra høgskolene/universitetene eller fra andre kilder.

Lærerne ble videre spurt om de har lest informasjonen om videreutdanningstilbudene på Utdanningsdirektoratets nettsider, jfr. Tabell 20.

Tabell 20

Har du lest informasjonen om videreutdanningstilbudene som ligger på www.utdanningsdirektoratet.no/kompetanseutvikling? Tallene er angitt i prosent.

	2010/2011 (n = 451)	2011/2012 (n = 323)
Nei	35	15
Ja	65	85

Det er klart flere av lærerne i 2011/2012 som har lest informasjonen på Utdanningsdirektoratets nettsider, sammenliknet med lærerne i 2010/2011 ($p < 0.001$). Kun 15 % av lærerne i 2011/2012 angir at de ikke har lest informasjonen.

Lærerne ble spurt om de har hatt nytte av informasjonen på Utdanningsdirektoratets nettsider, jfr. tabell 21.

Tabell 21

Har du hatt nytte av informasjonen på siden? Tallene er angitt i prosent.

	2010/2011 (n = 292)	2011/2012 (n = 273)
Nei	1	1
Til en viss grad	49	41
Ja	49	58

Blant lærerne i 2011/2012 er det prosentvis flere lærere som angir at de ubetinget har hatt nytte av informasjonen på Utdanningsdirektoratets nettsider, sammenliknet med lærerne i 2010/2011. Denne forskjellen er imidlertid ikke statistisk signifikant.

3.3.2 Om omfanget av samlinger på studiestedene

Lærerne ble spurt om omfanget av samlinger på sitt studiested, jfr. tabell 22.

Tabell 22

Hvor mange samlinger har det vært i studiet du har fulgt i år? Tallene er angitt i prosent.

	2010/2011 (n = 451)	2011/2012 (n = 323)
Ingen	1	0
1-2 per semester	36	29
3-4 per semester	48	57
5 eller mer per semester	15	13

Både i 2010/2011 og 2011/2012 har det vært et antall samlinger. I de fleste tilfellene er det snakk om enten 1-2 eller 3-4 samlinger pr. semester. På relativt mange studiesteder har det vært 5 samlinger pr. semester eller flere. Det er prosentvis litt flere lærere i 2011/2012 som angir at det har vært minst 3 samlinger pr. semester, sammenliknet med 2010/2011, men denne forskjellen er ikke statistisk signifikant.

Tabell 23 viser hvilket omfang samlingene har hatt.

Tabell 23

Hvilket omfang har hver av samlingene hatt? Tallene er angitt i prosent.

	2010/2011 (n = 448)	2011/2012 (322)
1-2 dager	66	62
3 dager	32	37
Mer enn 3 dager	2	1

Flesteparten av samlingene har vart 1-2 dager, mens rundt en tredjedel har strakt seg over 3 dager. Det er ingen forskjell på 2010/2011 og 2011/2012.

Lærernes tilfredshet med antallet av samlinger ses av tabell 24.

Tabell 24

Hvordan vil du karakterisere antallet av samlinger i studiet? Tallene er angitt i prosent.

	2010/2011 (n = 448)	2011/2012 (n = 322)
For få	27	26
Passe	72	73
For mange	1	1

Tre fjerdedeler av lærerne i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012 synes at antallet av samlinger på studiestedene har vært passende. Resten av lærerne synes at det har vært for få samlinger.

3.3.3 Om nettbaserte hjelpemidler på studiet

Lærerne er videre blitt spurt om hvilke bruksområder de nettbaserte hjelpemidlene som blir brukt i studiet dekker, jfr. tabell 25.

Tabell 25

Hvilke bruksområder dekker de nettbaserte hjelpemidlene som blir brukt i studiet? (Flere svar kan gis). Tallene er angitt i prosent.

	2010/2011 (n = 451)	2011/2012 (n = 323)
Administrativ informasjon om studiet	94	93
Læremateriell til studiet	84	78
Bruk av e-post	83	74
Bruk av diskusjonsforum på nett	78	76
Videoforelesninger, lydbaserte forelesninger	22	13
Blogg	9	7
Bruk av samtaleforum	46	37
Annet	12	15

På tre punkter er det forskjell på lærerne svar i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012. Prosentvis flere av lærerne i 2010/2011 enn av lærerne i 2011/2012 angir at de nettbaserte hjelpemidlene blir brukt til e-post ($p=0.002$), videoforelesninger, lydbaserte forelesninger ($p=0.002$) og samtaleforum ($p=0.009$).

3.3.4 Innholdet på videreutdanningen

Lærerne ble spurt om i hvilken grad innholdet på videreutdanningen har vært relatert til læreplanen (LK06), jfr. tabell 26.

Tabell 26

I hvilken grad har studiet vært relatert til læreplanen (LK06)? Grader dine svar fra "Ikke i det hele tatt" til "I svært høy grad". Tallene er angitt i prosent.

	Ikke i det hele tatt	.	.	.	.	I svært høy grad	Totalt antall
2010/2011	0	2	5	12	31	50	443
2011/2012	1	3	7	25	37	28	318

Blant lærerne i 2010/2011 mener 81 % av lærerne, at deres studium i svært høy grad eller i høy grad har vært relatert til læreplanen (LK06), mens det samme kun gjelder 65 % av lærerne i 2011/2012 ($p < 0.001$). En tilsvarende forskjell ses, da lærerne blir spurt om, hvor relevant innholdet på studiet har vært i forhold til læreplanen i faget, jf. tabell 27.

Tabell 27

Hvor relevant har innholdet på studiet vært i forhold til læreplanen i faget? Grader dine svar fra "Ikke relevant i det hele tatt" til "Svært relevant". Tallene er angitt i prosent.

	Ikke relevant i det hele tatt	.	.	.	.	Svært relevant	Totalt antall
2010/2011	0	2	3	17	30	48	443
2011/2012	1	3	3	26	38	29	317

Blant lærerne i 2010/2011 mener 78 %, at innholdet på studiet er svært relevant eller relevant, mens det samme kun gjelder 67 % av lærerne i 2011/2012 ($p < 0.001$). Det er også blant lærerne fra 2011/2012 kun ganske få lærere som ikke mener at innholdet på studiet er relevant.

Lærerne ble spurt om i hvilken grad deres videreutdanning har omhandlet fag og fagdidaktikk, pedagogikk og annet. Det ble spurt om i alt 15 forskjellige områder.

Tabell 28 viser lærernes angivelse av i hvor høy grad innholdet har omhandlet hvert av disse 15 områdene. Som det er fremgått, har utgangspunktet vært lærernes svar på en 6-trinns skala. I den utstrekning variasjonen i svarene på denne meget differensierte skala har gitt anledning til det, er dette nærmere omtalt. For å få det oversiktlig er det i tabell 28 kun oppført prosentvis antall lærere som har svart at et bestemt område ikke i det hele tatt eller kun i svært liten grad har inngått i undervisningen og det prosentvis antall lærere som har svart at dette området i svært høy grad eller i høy grad har inngått i undervisningen.

Områdene i tabellen er rangordnet etter hvor flest lærere i grunnskolen 2010/2011 har angitt at et gitt område i svært høy grad eller i høy grad har inngått i undervisningen.

Tabell 28

I hvilken grad har innholdet i videreutdanningen omhandlet nedenstående? Grader dine svar fra "Ikke i det hele tatt" til "I svært høy grad". Tallene er angitt i prosent.

	Ikke i det hele tatt eller i liten grad	I svært høy grad eller i høy grad	Total antall
Faglig kompetanse i mine undervisningsfag			
2010/2011	7	73	442
2011/2012	4	63	315
Kjennskap til forskjellige undervisningsmetoder			
2010/2011	14	54	442
2011/2012	6	48	315
Kjennskap til læreplanene			
2010/2011	10	53	441
2011/2012	10	43	314
Grunnleggende ferdigheter (å kunne uttrykke seg muntlig og skriftlig, å kunne lese og regne, å bruke digitale verktøy)			
2010/2011	17	51	441
2011/2012	12	42	314
Planlegging av undervisning som fremmer elevenes læring			
2010/2011	14	51	442
2011/2012	7	44	314
Gjennomføring av undervisning som fremmer elevenes læring			
2010/2011	15	49	442
2011/2012	5	44	315
Organisering av undervisning som fremmer elevenes læring			
2010/2011	17	45	442
2011/2012	8	38	315
Elevvurdering som fremmer læring			
2010/2011	23	36	442
2011/2012	16	27	315
Progresjon i undervisningen			
2010/2011	21	36	442
2011/2012	10	29	315
Tilpasset opplæring			
2010/2011	24	35	442
2011/2012	17	24	314
Evaluerings av undervisning som fremmer elevenes læring			
2010/2011	23	33	442
2011/2012	15	28	315
Elevmedvirkning			
2010/2011	29	27	441
2011/2012	23	17	314
Lærer- elevrelasjoner			
2010/2011	27	27	442
2011/2012	24	22	314
Klasseledelse/læringsledelse			
2010/2011	48	20	442
2011/2012	25	12	314
Analytisk kompetanse til å kunne anvende resultater fra brukerundersøkelser for å forbedre elevenes læringsutbytte			
2010/2011	39	19	441
2011/2012	26	18	314

Det er en viss forskjell på lærernes svar i henholdsvis 2011 og 2012 på nesten alle områder. Det er en generell tendens til at færre lærere i 2011/2012 angir at et gitt område i svært høy grad eller i høy grad har inngått i undervisningen sammenliknet med lærerne i 2010/2011. Omvendt er det også en tendens til at flere av lærerne i 2010/2011 angir at et gitt område ikke i det hele tatt eller i meget liten grad har inngår i undervisningen sammenliknet med lærerne i 2011/2012. Man skal derfor ikke legge for stor vekt på disse forskjellene.

Felles for lærerne i både 2010/2011 og 2011/2012 er at klart flest lærere angir at faglig kompetanse i egne undervisningsfag har inngått i undervisningen i svært høy grad eller i høy grad. Kun få angir at faglig kompetanse i egne undervisningsfag ikke har inngått eller i meget liten grad har inngått. Felles for lærerne i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012 er også at flest lærere angir at ut over faglig kompetanse i undervisningsfag er det særlig kjennskap til forskjellige undervisningsmetoder, kjennskap til læreplanene, grunnleggende ferdigheter, planlegging av undervisning og gjennomføring av undervisning, som lærerne særlig angir i svært høy grad eller i høy grad har inngått i undervisningen.

En analyse av materialet fra 2011/2012 viser imidlertid at det er stor forskjell på innholdet i de forskjellige fagene på videreutdanningene, jf. tabell 29, som viser hvor mange lærere som angir at innholdet i videreutdanningen i svært høy grad eller i høy grad har omhandlet disse temaene:

1. Faglig kompetanse i undervisningsfag
2. Kjennskap til forskjellige undervisningsmetoder
3. Planlegging av undervisning som fremmer elevenes læring
4. Organisering av undervisning som fremmer elevenes læring
5. Gjennomføring av undervisning som fremmer elevenes læring
6. Elevvurdering som fremmer læring
7. Evaluering av undervisning som fremmer elevenes læring
8. Progresjon i undervisningen
9. Tilpasset opplæring
10. Klasseledelse/læringsledelse
11. Lærer-elevrelasjoner
12. Grunnleggende ferdigheter
13. Elevmedvirkning
14. Kjennskap til læreplanene
15. Analytisk kompetanse til å kunne anvende resultater fra brukerundersøkelser for å forbedre elevenes læringsutbytte.

Tabell 29

Undervisningsinnholdet på de seks største fagene på videreutdanningene i 2011/20126. Prosentvis andel av lærerne på de enkelte fagene, som angir, at innholdet i videreutdanningen i svært høy grad eller i høy grad har omhandlet nedenstående.⁷

Tema:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Norsk 2 (n = 26)	54	38	35	27	31	23	15	15	8	8	12	19	15	31	12
Engelsk 1 (n = 41)	61	46	44	39	39	22	27	34	24	15	15	44	20	54	17
Matematikk 1 (n = 24)	75	42	50	54	63	29	38	42	13	4	13	50	17	58	29
Matematikk 2 (n = 27)	52	22	19	11	22	7	22	4	11	4	7	26	11	19	15
Leseopplæring 1 (n = 77)	74	62	59	51	58	26	35	38	34	9	14	59	13	45	14
Leseopplæring 2 (n = 34)	71	68	59	53	56	47	41	41	41	15	21	68	26	50	32

Faglig kompetanse har vært et fremherskende element i alle seks fagene på videreutdanningen. Det fremgår forøvrig at det i de fleste av temaene i høyere grad har inngått i leseopplæring 1 og leseopplæring 2 sammenliknet med de øvrige fagene.

Det er interessant å se forskjellen på innholdet i henholdsvis matematikk 1 og matematikk 2. Her er det en systematisk forskjell. Sammenliknet med matematikk 1 (og de øvrige fagene) angir færre lærere på matematikk 2 at disse temaene i svært høy grad eller i høy grad har inngått i undervisningen: faglig kompetanse i undervisningsfag, kjennskap til forskjellige undervisningsmetoder, planlegging, organisering og gjennomføring av undervisning, elevvurdering, progresjon i undervisningen og kjennskap til læreplanene.

Generelt er det flest lærere på Leseopplæring 1 og Leseopplæring 2 som angir at de forskjellige temaene i svært høy grad eller i høy grad har inngått i undervisningen.

Vi finner videre at de temaene som generelt i minst omfang har inngått i undervisningen i ovennevnte fag er klasseledelse, læringsledelse og lærer-elevrelasjoner. I de fleste av fagene har heller ikke elevmedvirkning og analytisk kompetanse til å kunne anvende resultater fra brukerundersøkelser inngått i særlig stort omfang.

3.3.5 Lærernes vurdering av deres egen kompetanse sett i relasjon til innholdet på videreutdanningen

Tabell 30 viser lærernes indikasjoner på i hvilken grad de opplever å ha tilstrekkelig kompetanse på de områdene som er vist i forrige tabell. Områdene er tilsvarende dem i forrige tabell ordnet etter hvor mange av lærere i 2010/2011 som har angitt at et gitt område i svært høy grad eller i høy grad har inngått i undervisningen.

⁶ Kun fag med mer enn 20 respondenter er med i tabellen.

⁷ Det har ikke vært mulig å lage yderligere analyser av eventuelle sammenhenger mellom de ulike områdene på grunn av de forholdsvis få respondenter.

Tabell 30

I hvilken grad opplever du at du har tilstrekkelige kompetanse angående nedenstående. Tallene er angitt i prosent.

	Ikke i det hele tatt eller i liten grad	I svært høy grad eller i høy grad	Totalt antall
Lærer- elevrelasjoner			
2010/2011	1	80	444
2011/2012	0	69	317
Kjennskap til læreplanene			
2010/2011	1	79	444
2011/2012	5	59	317
Klasseledelse/læringsledelse			
2010/2011	1	76	444
2011/2012	1	62	317
Grunnleggende ferdigheter (å kunne uttrykke seg muntlig og skriftlig, lese og regne, digitale verktøy)			
2010/2011	0	75	444
2011/2012	1	51	317
Faglig kompetanse i mine undervisningsfag			
2010/2011	0	73	444
2011/2012	0	54	318
Kjennskap til forskjellige undervisningsmetoder			
2010/2011	0	70	444
2011/2012	1	53	318
Planlegging av undervisning som fremmer elevenes læring			
2010/2011	1	70	444
2011/2012	0	53	318
Gjennomføring av undervisning som fremmer elevenes læring			
2010/2011	0	68	444
2011/2012	0	55	317
Organisering av undervisning som fremmer elevenes læring			
2010/2011	1	66	444
2011/2012	0	53	317
Progresjon i undervisningen			
2010/2011	0	64	444
2011/2012	0	50	317
Tilpasset opplæring			
2010/2011	5	41	444
2011/2012	3	33	318
Elevvurdering som fremmer læring			
2010/2011	5	41	444
2011/2012	3	29	317
Analytisk kompetanse til å kunne anvende resultater fra brukerundersøkelser (f.eks. Elevundersøkelsen) for å forbedre elevenes læringsutbytte			
2010/2011	8	41	444
2011/2012	6	29	317
Evaluerings av undervisning som fremmer elevenes læring			
2010/2011	5	40	444
2011/2012	2	27	317
Elevmedvirkning			
2010/2011	5	40	444
2011/2012	3	29	317

På de fleste områder opplever flesteparten av lærerne i både 2010/2011 og 2011/2012 at de i svært høy grad eller i høy grad har tilstrekkelig kompetanse, mens det i motsatt retning er svært få av lærerne som opplever at de ikke i det hele tatt eller i meget liten grad har tilstrekkelig kompetanse. De områder hvor færrest av lærerne opplever å ha tilstrekkelig kompetanse, er tilpasset opplæring, elevvurdering, analytisk kompetanse til å kunne anvende resultater fra brukerundersøkelser, evaluering og elevmedvirkning.

For alle områdene gjelder at markant færre av lærerne som er på videreutdanning i 2011/2012 opplever at de har tilstrekkelig kompetanse sammenliknet med lærere som er på videreutdanning i 2010/2011. For samtlige områder er fordelingene for henholdsvis lærerne i 2010/2011 og 2011/2012 statistisk signifikante ($p < 0.001$).

3.4 Lærernes vurdering av videreutdanningstilbudene

Lærerne er først blitt bedt om å vurdere kvaliteten på studiet med hensyn til henholdsvis den samlingsbaserte delen av studiet og den nettbaserte delen av studiet, jfr. tabell 31.

Tabell 31

Hvordan opplever du studiet med hensyn til nedenstående? Fordelt på lærere i grunnskolen og lærere i videregående opplæring. Tallene er angitt i prosent.

	Svært dårlig	Dårlig	Passe	God	Svært god	Total antall
Hva synes du om kvaliteten på den samlingsbaserte delen av studiet?						
2010/2011	1	3	15	36	45	450
2011/2012	0	1	8	42	50	319
Hva synes du om kvaliteten på den nettbaserte delen av studiet?						
2010/2011	1	7	25	46	20	430
2011/2012	0	5	24	47	24	301
Hva synes du om fordelingen mellom den samlingsbaserte og den nettbaserte delen av studiet?						
2010/2011	0	11	28	37	24	417
2011/2012	1	8	25	41	25	296

Flesteparten av lærerne både i 2010/2011 og 2011/2012 vurderer kvaliteten på den samlingsbaserte delen av studiet og den nettbaserte delen som svært god eller god, på samme måte som de aller fleste synes at fordelingen mellom den samlingsbaserte og den nettbaserte delen av studiet som svært god eller god. Flest lærere synes imidlertid at kvaliteten på den samlingsbaserte delen av studiet er svært god eller god.

Rundt hver tiende av lærerne både i 2010/2011 og 2011/2012 synes ikke fordelingen mellom den samlingsbaserte og den nettbaserte delen av studiet er god. Det kan ha sammenheng med at en fjerdedel av lærerne både i 2010/2011 og 2011/2012 opplever at det er for få samlinger på studiet, jfr. tabell 24. Lærerne ble videre spurt om deres tilfredshet med undervisningen på deres videreutdanning, jfr. tabell 32.

Tabell 32

Hvor tilfreds er du med den generelle måten undervisningen har foregått på når det gjelder nedenstående? Grader dine svar fra "Svært lite tilfreds" til "Svært tilfreds". Tallene er angitt i prosent.

	Svært lite tilfreds	.	.	.	.	Svært tilfreds	Total antall
Tilrettelegging av undervisningen							
2010/2011	1	5	6	17	37	35	429
2011/2012	0	2	3	7	60	28	295
Organisering av undervisningen							
2010/2011	2	5	8	18	35	32	429
2011/2012	0	0	3	13	55	28	295
Undervisningsinnholdet							
2010/2011	2	4	8	20	36	31	429
2011/2012	0	2	4	9	54	31	295
Måten innholdet formidles på							
2010/2011	1	5	8	18	38	31	429
2011/2012	0	2	3	11	54	31	295
Foreleserens/forelesernes faglige kompetanse							
2010/2011	1	0	3	10	33	52	429
2011/2012	0	1	1	5	43	50	295
Foreleserens/forelesernes fagdidaktiske kompetanse							

2010/2011	2	3	7	17	36	36	429
2011/2012	1	2	3	9	50	35	295
Foreleserens/forelesernes pedagogiske kompetanse							
2010/2011	2	3	8	19	33	35	429
2011/2012	1	2	4	11	49	34	295

Tallene viser at lærerne både i 2010/2011 og 2011/2012 på ovennevnte områder er overveldende tilfredse med undervisningen på sin videreutdanning.

Vi ser videre at klart flere av lærerne i 2011/2012 har svart i de to mest positive svarkategorier sammenliknet med lærerne i 2010/2011. Felles for lærerne i både 2010/2011 og 2011/2012 er at svært få lærere er direkte utilfredse på noen av de nevnte områdene.

Lærerne er dessuten blitt bedt om å forholde seg til en rekke påstander om undervisningen på den høøgskolen eller universitet hvor videreutdanningen deres foregår, jfr. tabell 33.

Tabell 33

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander. Grader dine svar fra "Helt uenig" til "Helt enig". Tallene er angitt i prosent.

	Helt uenig	.	.	.	.	Helt enig	Totalt antall
Undervisningstiden blir brukt effektivt							
2010/2011	3	7	12	17	29	33	429
2011/2012	1	3	8	13	45	30	295
Der er et godt forhold mellom foreleserne og studentene							
2010/2011	2	2	5	9	28	54	429
2011/2012	0	0	3	3	44	50	295
Jeg gleder meg til hver gang jeg skal på forelesning							
2010/2011	1	3	7	10	25	54	429
2011/2012	0	1	1	16	34	49	295
Foreleserne på videreutdanningen er engasjerte							
2010/2011	1	3	4	15	29	48	429
2011/2012	0	1	1	10	40	48	295
Foreleserne på videreutdanningen er faglig dyktige							
2010/2011	1	2	2	10	29	57	429
2011/2012	1	0	1	6	38	54	295
Det er lett å relatere innholdet i undervisningen til egen undervisningspraksis							
2010/2011	2	6	7	13	27	45	429
2011/2012	1	2	5	12	37	42	295
Jeg opplever høy grad av praksisfellesskap med mine medstudenter							
2010/2011	2	5	7	10	28	48	429
2011/2012	1	2	8	13	35	42	295

Lærerne i både 2010/2011 og 2011/2012 er likeledes overveldende tilfredse med sin videreutdanning på ovenstående områder. De fleste lærerne er enten helt enige eller enige i de forskjellige utsagn. Det gjelder ikke minst lærerne i 2011/2012.

Det er dog en del av lærerne som ikke er helt enige i at undervisningstiden blir brukt effektivt, at det er lett å relatere innholdet i undervisningen til egen undervisningspraksis, og at de opplever høy grad av praksisfelleskap med deres medstudenter.

Lærerne ble også bedt om å forholde seg til nedenstående negative påstander om undervisningen, jfr. tabell 34.

Tabell 34

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander. Grader dine svar fra "Helt uenig" til "Helt enig". Tallene er angitt i prosent.

	Helt uenig	.	.	.	.	Helt enig	Totalt antall
Forelesningene blir avlyst for ofte							
2010/2011	86	7	2	2	2	0	429
2011/2012	84	12	3	1	0	0	295
Der er for mye dødtid i undervisningen							
2010/2011	54	18	9	8	7	4	429
2011/2012	51	28	8	11	1	2	295
Utbyttet jeg får av undervisningen er for dårlig i forhold til de ressurser som blir brukt på videreutdanningen min							
2010/2011	59	18	6	7	6	4	429
2011/2012	57	26	8	5	3	1	295

Lærerne i både 2010/2011 og 2011/2012 er enige om at avlysninger av forelesninger ikke har vært noe problem. Flesteparten av lærerne er også enige om at det ikke er for mye dødtid i undervisningen. 11 % av lærerne i 2010/2011 er imidlertid helt enige eller enige i at det er for mye dødtid i undervisningen. Det samme mener kun 3 % av lærerne i 2011/2012.

Flesteparten av lærerne er endelig helt uenige eller uenige i at deres utbytte av undervisningen er for dårlig i forhold til de ressurser som blir brukt på videreutdanningen deres. Også her er det imidlertid 10 % av lærerne i 2010/2011 som er helt enige eller enige i at utbyttet er for dårlig i forhold til anvendelsen av ressurser, mens det samme kun gjelder 4 % av lærerne i 2011/2012.

3.4.1 Videreutdanningens forhold til praksis

Lærerne ble stilt noen spørsmål om undervisningen i forhold til praksis, jfr. tabell 35.

Tabell 35

I hvilken grad er du enig eller uenig er du i påstandene nedenfor. Grader dine svar fra "Helt uenig" til "Helt enig". Tallene er angitt i prosent.

	Helt uenig	.	.	.	.	Helt enig	Totalt antall
Foreleseren/foreleserne på videreutdanningen er bevisste på at videreutdanningen skal være praksisrettet							
2010/2011	2	4	8	15	27	43	429
2011/2012	0	2	4	16	38	39	293
Innholdet i videreutdanningen er lett å bruke i egen undervisning							
2010/2011	3	4	8	16	27	42	428
2011/2012	0	3	4	12	43	37	293

Flesteparten av lærerne i 2010/2011 (70 %) og særlig i 2011/12 (77 %) er helt enige eller enige i at foreleseren/foreleserne på videreutdanningen er bevisste på at videreutdanningen skal være praksisrettet. Og henholdsvis 69 % og 80 % er helt enige eller enige i at innholdet i videreutdanningen er lett å bruke i egen undervisning. Forskjellene er statistisk signifikante ($p=0.002$ og $p<0.001$).

Lærerne er dessuten blitt spurt om undervisningen er lagt opp til at de fortløpende har kunnet bruke det som de har lært på videreutdanningen, jfr. tabell 36.

Tabell 36

Er undervisningen på videreutdanningen lagt opp slik at du fortløpende har kunnet bruke det du har lært i din egen undervisning? Tallene er angitt i prosent.

	I svært liten grad	.	.	.	.	I svært høy grad	Totalt antall
2010/2011	3	5	8	18	23	43	438
2011/2012	2	2	8	30	28	30	304

Flere av lærerne i 2010/2011 synes i svært høy grad eller i høy grad at undervisningen på videreutdanningen har lagt opp til at de fortløpende har kunnet bruke det de har lært i egen undervisning sammenliknet med lærerne i 2011/2012 ($p<0.001$). Kun få av lærerne synes i svært liten grad eller i liten grad at dette har vært tilfellet. Lærerne er i tillegg blitt spurt om i hvilken grad de bruker det de har lært på videreutdanningen i deres egen undervisningspraksis.

I forrige avsnitt ble lærerne bedt om å angi i hvor høy grad de bestemte områdene inngikk i undervisningen på deres videreutdanning (det ble spurt om i alt 15 områder). Her var det en del av lærerne som anga at enkelte områder ikke eller i svært begrenset omfang hadde inngått i undervisningen. Disse lærerne er ikke blitt inkludert i neste tabell, da det kun er lærerne som har svart at et område i et visst omfang har inngått i undervisningen, som er inkludert.

I tabell 37 er områdene rangert etter hvor flest lærere i grunnskolen 2010/2011 har angitt at de i svært høy grad eller i høy grad bruker det de har lært i egen undervisningspraksis.

Tabell 37

I hvilken grad bruker du det du har lært på videreutdanningen i din egen undervisningspraksis? Grader dine svar fra "Ikke i det hele tatt" til "I svært høy grad". Tallene er angitt i prosent.

	Ikke i det hele tatt eller i liten grad	I svært høy grad eller i høy grad	Totalt antall
Faglig kompetanse i mine undervisningsfag			
2010/2011	2	81	388
2011/2012	2	63	292
Planlegging av undervisning			
2010/2011	1	75	324
2011/2012	2	52	281
Gjennomføring av undervisning			
2010/2011	2	73	319
2011/2012	1	55	286
Grunnleggende ferdigheter (å kunne uttrykke seg muntlig og skriftlig, å kunne lese og regne, å bruke digitale verktøy)			
2010/2011	4	73	307
2011/2012	3	52	263
Organisering av undervisning			
2010/2011	2	68	308
2011/2012	2	48	280
Analytisk kompetanse til å kunne anvende resultater fra brukerundersøkelser			
2010/2011	4	67	330
2011/2012	4	30	221
Lærer- elevrelasjoner			
2010/2011	4	64	222
2011/2012	6	36	229
Tilpasset opplæring			
2010/2011	2	64	265
2011/2012	6	41	249
Progresjon i undervisningen			
2010/2011	2	59	271
2011/2012	4	40	274
Evaluerings av undervisning			
2010/2011	3	57	261
2011/2012	3	34	260
Elelvurdering			
2010/2011	4	57	262
2011/2012	3	31	255
Klasseledelse/læringsledelse			
Grunnskole	6	57	182
Videregående opplæring	7	33	225
Kjennskap til læreplanene			
2010/2011	4	57	218
2011/2012	4	48	272
Kjennskap til forskjellige undervisningsmetoder			
2010/2011	9	46	328
2011/2012	2	52	284

Flest lærere i både 2010/2011 og 2011/2012 angir faglig kompetanse i undervisningsfag som det de særlig har nytte av i sin undervisningspraksis.

Det er systematiske forskjeller på lærernes svar i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012. Markant flere av lærerne i 2010/2011 enn av lærerne i 2011/2012 angir at de i svært høy grad eller i høy grad bruker det de har lært på videreutdanningen i egen undervisningspraksis. Lærerne i 2011/2012 har bortsett fra de to siste spørsmålene vært mer tilbøyelige til å bruke de to midterste svarkategoriene enn lærerne i 2010/2011 har. For alle disse spørsmålene – bortsett fra ett - er forskjellen statistisk signifikant ($p < 0.001$).

Kun hva angår kjennskap til forskjellige undervisningsmetoder er det flere av lærerne i 2011/2012 enn av lærerne i 2010/2011 som angir at de i svært høy grad eller i høy grad bruker det de har lært på videreutdanningen. Videre er det flere av de sistnevnte lærere som svarer at de ikke i det hele tatt eller i liten grad bruker det de har lært. Forskjellen er statistisk signifikant ($p < 0.001$).

En analyse av materialet fra 2011/2012 viser at det er forskjell på hvilke lærere som opplever at de har kunnet bruke det de har lært på videreutdanningen, jfr. tabell 38. Her er lærernes svar på i hvilken grad de bruker det de har lært på videreutdanningen i egen undervisningspraksis delt opp på lærere som har angitt at de i svært høy grad eller i høy grad selv mener at de har tilstrekkelige kompetanse med hensyn til nedenstående områder og lærere som i mindre grad mener å ha tilstrekkelige kompetanse på disse områdene (lærere som har svart i de fire første svarkategoriene). De lærere som har angitt at et bestemt område ikke eller i svært begrenset omfang har inngått i undervisningen, er ikke blitt inkludert i tabellen. I celler hvor det er anvendt skygger, er forskjellene på lærere med stor grad av egenkompetanse og lærere med mindre grad av egenkompetanse statistisk signifikante.

Tabell 38

I hvilken grad bruker du det, du har lært på videreutdanningen i din egen undervisningspraksis? Lærernes svar delt opp på lærere som i stor grad mener å ha tilstrekkelig kompetanse på nedenstående områder og lærere som i mindre grad mener å ha kompetanse på disse områdene. Tallene er angitt i prosent.

Lærernes bruk av det lært							
	Ikke i det hele tatt	.	.	.	.	I svært høy grad	Totalt antall
Faglig kompetanse i mine undervisningsfag (p=0.001)							
Lærere som i stor grad mener å ha tilstrekkelig kompetanse	1	2	6	19	45	28	164
Lærere som i mindre grad mener å ha tilstrekkelig kompetanse	1	3	9	40	31	17	138
Planlegging av undervisning (p=0.0019)							
Lærere som i stor grad mener å ha tilstrekkelig kompetanse	2	4	9	27	39	19	161
Lærere som i mindre grad mener å ha tilstrekkelig kompetanse	2	1	16	43	28	9	141
Gjennomføring av undervisning							
Lærere som i stor grad mener å ha tilstrekkelig kompetanse	1	4	8	29	39	19	167
Lærere som i mindre grad mener å ha tilstrekkelig kompetanse	1	3	10	41	34	10	135
Grunnleggende ferdigheter (å kunne uttrykke seg muntlig og skriftlig, å kunne lese og regne, å bruke digitale verktøy (p=0.0030)							
Lærere som i stor grad mener å ha tilstrekkelig kompetanse	5	2	7	29	31	26	153
Lærere som i mindre grad mener å ha tilstrekkelig kompetanse	5	6	11	43	23	12	147
Organisering av undervisning							
Lærere som i stor grad mener å ha tilstrekkelig kompetanse	2	5	13	27	36	16	164
Lærere som i mindre grad mener å ha tilstrekkelig kompetanse	1	3	14	43	28	9	138
Analytisk kompetanse til å kunne anvende resultater fra brukerundersøkelser (p<0.0001)							
Lærere som i stor grad mener å ha tilstrekkelig kompetanse	6	6	15	27	30	17	88
Lærere som i mindre grad mener å ha tilstrekkelig kompetanse	9	12	30	36	11	2	212
Lærer- elevrelasjoner (p=0.0052)							
Lærere som i stor grad mener å ha tilstrekkelig kompetanse	10	9	24	25	20	12	206
Lærere som i mindre grad mener å ha tilstrekkelig kompetanse	4	11	22	43	18	2	95
Tilpasset opplæring (p=0.0087)							
Lærere som i stor grad mener å ha tilstrekkelig kompetanse	8	5	11	28	32	16	98

Lærere som <i>i mindre grad</i> mener å ha tilstrekkelig kompetanse	6	7	20	38	23	6	203
Progresjon i undervisningen (p=0.0032)							
Lærere som <i>i stor grad</i> mener å ha tilstrekkelig kompetanse	3	6	13	34	29	16	151
Lærere som <i>i mindre grad</i> mener å ha tilstrekkelig kompetanse	2	5	24	40	25	4	151
Evaluering av undervisning (p<0.0001)							
Lærere som <i>i stor grad</i> mener å ha tilstrekkelig kompetanse	1	6	11	30	32	20	84
Lærere som <i>i mindre grad</i> mener å ha tilstrekkelig kompetanse	3	6	32	38	17	4	218
Elevvurdering (p<0.0001)							
Lærere som <i>i stor grad</i> mener å ha tilstrekkelig kompetanse	3	4	14	32	28	18	92
Lærere som <i>i mindre grad</i> mener å ha tilstrekkelig kompetanse	3	9	33	37	14	4	210
Klasseledelse/læringsledelse (p=0.0209)							
Lærere som <i>i stor grad</i> mener å ha tilstrekkelig kompetanse	11	7	23	27	24	7	187
Lærere som <i>i mindre grad</i> mener å ha tilstrekkelig kompetanse	5	11	35	31	17	2	114
Kjennskap til læreplanene (p=0.0011)							
Lærere som <i>i stor grad</i> mener å ha tilstrekkelig kompetanse	3	6	12	26	32	21	179
Lærere som <i>i mindre grad</i> mener å ha tilstrekkelig kompetanse	4	4	21	39	26	6	121
Kjennskap til forskjellige undervisningsmetoder (p=0.0115)							
Lærere som <i>i stor grad</i> mener å ha tilstrekkelig kompetanse	2	4	7	28	40	20	164
Lærere som <i>i mindre grad</i> mener å ha tilstrekkelig kompetanse	2	4	12	44	26	12	137

Det fremgår av tabellen at det er systematiske forskjeller på svarene fra de lærere som i stor grad mener å ha tilstrekkelige kompetanse på de forskjellige områdene og de lærere som i mindre grad opplever å ha kompetanse på disse områdene.

Markant flere av de lærere som i stor grad opplever å ha kompetanse på de forskjellige områdene, angir at de i svært høy grad eller i høy grad bruker det de har lært i sin undervisning sammenliknet med de lærere som i mindre grad opplever å ha disse kompetanser. Hva angår faglig kompetanse i undervisningsfag dreier det seg for eksempel om 73 % av de førstnevnte mot kun 48 % av de sistnevnte. På stort sett alle områdene ses tilsvarende store forskjeller. Det gjelder for eksempel på områder som tilpasset undervisning, evaluering av undervisning og elevvurdering.

Lærere med høy opplevd egenkompetanse kan i høyere grad bruke det de lærer på videreutdanningen sammenliknet med lærere med lavere opplevd egenkompetanse.

En analyse av materialet fra 2011/2012 viser videre at det på noen områder er forskjell på i hvor høy grad lærerne i de forskjellige fagene på videreutdanningene angir at de bruker det de lærer på videreutdanningen i sin

egen undervisningspraksis, jf. tabell 39, som viser hvor mange lærere som angir at de i svært høy grad eller i høy grad bruker det de har lært med hensyn til nedenstående områder. Analysen omfatter kun seks av områdene, da analysen ikke omfatter de lærere som har angitt at et bestemt område ikke i det hele tatt eller i liten grad har inngått i videreutdanningen, og analysen dessuten kun omfatter de fagene hvor det er minst 20 respondenter.

1. Faglig kompetanse i undervisningsfag
2. Kjennskap til forskjellige undervisningsmetoder
3. Planlegging av undervisning som fremmer elevenes læring
4. Organisering av undervisning som fremmer elevenes læring
5. Gjennomføring av undervisning som fremmer elevenes læring
6. Progresjon i undervisningen.

Tabell 39

Lærernes angivelse av i hvor høy grad de bruker det, de har lært på videreutdanningen i deres egen undervisning delt opp på de seks største fagene i videreutdanningen. Prosentvis andel av lærerne på de enkelte fagene som angir at de i svært høy grad eller i høy grad bruker det, de har lært på videreutdanningen.⁸

Tema:	1	2	3	4	5	6
Norsk 2	63	42	43	26	35	29
Engelsk 1	63	55	59	54	62	51
Matematikk 1	65	48	52	57	61	35
Matematikk 2	38	19	21	21	36	16
Leseopplæring 1	70	61	59	58	64	47
Leseopplæring 2	76	64	67	59	70	53

Ser en først på Norsk 2 så er det her temmelig få av lærerne som angir at de i svært høy grad eller i høy grad bruker det de har lært på videreutdanningen i sin egen undervisning, med hensyn til organisering av undervisningen og gjennomføring av undervisning.

Generelt er det en tydelig tendens til at færre av lærerne i Matematikk 2 enn av lærerne i de øvrige fagene angir at de i svært høy grad eller i høy grad bruker det de har lært på videreutdanningen ved de forskjellige områdene sammenliknet med lærerne i de øvrige fagene.

Leseopplæring 1 og Leseopplæring 2 skiller seg ut som det faget hvor flest lærere angir at de i svært høy grad eller i høy grad bruker det de har lært i sin egen undervisning. Dette henger nok noe sammen med at det også er flere av lærerne på Leseopplæring 1 og Leseopplæring 2 som angir at de forskjellige temaene i svært høy grad eller i høy grad har inngått i undervisningen.

Lærernes bruk av det de har lært på videreutdanningen har videre en sterk sammenheng med i hvor høy grad studiet har vært relatert til læreplanen. Det fremgår av tabell 40, hvor lærernes angivelse av i hvilken grad de bruker det de lærte i egen undervisning er delt opp på de lærere som har angitt, at studiet på et område i svært høy grad eller i høy grad har vært relatert til læreplanen og de lærere som angir at studiet i mindre grad har vært relatert til læreplanen. Lærerne er blitt spurt om i hvilken grad de har brukt det de har lært på disse områdene:

1. Faglig kompetanse i undervisningsfag
2. Kjennskap til forskjellige undervisningsmetoder
3. Planlegging av undervisning som fremmer elevenes læring
4. Organisering av undervisning som fremmer elevenes læring
5. Gjennomføring av undervisning som fremmer elevenes læring
6. Elevvurdering som fremmer læring

⁸ Stort sett ingen lærere har svart, at de ikke i det hele tatt eller i liten grad bruker det, de har lært i deres egen undervisning.

7. Evaluering av undervisning som fremmer elevenes læring
8. Progresjon i undervisningen
9. Tilpasset opplæring
10. Klasseledelse/læringsledelse
11. Lærer-elevrelasjoner
12. Grunnleggende ferdigheter
13. Elevmedvirkning
14. Kjennskap til læreplanene
15. Analytisk kompetanse til å kunne anvende resultater fra brukerundersøkelser for å forbedre elevenes læringsutbytte

Tabell 40

Prosentvis andel av lærere i 2011/2012, som angir, at de i svært høy grad eller i høy grad bruker det, de har lært på videreutdanningen i deres undervisningspraksis delt opp på lærere, som har angitt, at studiet i høy grad har vært relatert til læreplanen og lærere, som har angitt, at studiet kun i mindre grad har vært relatert til læreplanen.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Studiet i høy grad relatert til læreplanen	78	62	62	58	67	39	43	51	49	39	42	61	36	59	36
Studiet i mindre grad relatert til læreplanen	33	31	27	25	28	12	11	15	23	19	20	29	13	23	13

Det er på alle områdene en markant forskjell på svarene fra de lærere som opplever at studiet i høy grad har vært relatert til læreplanen sammenliknet med svarene fra de lærere som opplever at studiet i mindre grad har vært relatert til læreplanen. Langt flere av de lærere som i høy grad opplever at studiet har vært relatert til læreplanen, angir at de i svært høy grad eller i høy grad har brukt det de har lært på videreutdanningen i sin egen undervisningspraksis. For eksempel er det bemerkelsesverdig at 78 % av de lærere som opplever at deres studium i høy grad har vært relatert til læreplanen, også angir at de i høy grad bruker det de lærte med hensyn til faglig kompetanse i sine undervisningsfag. Det samme gjelder kun 33 % av de lærere som i mindre grad opplever at deres studium har vært relatert til læreplanen. Ovenstående er også interessant i relasjon til tabell 41, med lærernes svar vedrørende relateringen til læreplanen og relevansen i forhold til læreplanen i faget.

Tabell 41

Lærernes angivelse av i hvilken grad studiet har vært relatert til læreplanen, og hvor relevant innholdet på studiet har vært i forhold til læreplanen i faget oppdelt på nedenstående fagene. Tallene er angitt i prosent.

	Innholdet i svært høy grad eller i høy grad relatert til læreplanen	Innholdet i svært høy grad eller i høy grad relevant i forhold til læreplanen i faget
Norsk 1	88	88
Norsk 2	42	42
Engelsk 1	61	68
Engelsk 2	88	65
Matematikk 1	67	67
Matematikk 2	37	30
Leseopplæring 1	76	82
Leseopplæring 2	79	79

To fag skiller seg markant ut i tabellen. Det er Norsk 2 og Matematikk 2 hvor langt færre lærere har angitt dels at deres studium i høy grad har vært relatert til læreplanen, dels vært relevant i forhold til læreplanen i faget.

Tallene viser også at relateringen og relevansen i forhold til læreplanen kanskje ikke i så høy grad avhenger av selve faget, men i nokså høy grad av nivået i faget. Forskjellen på hvor mange av lærerne på henholdsvis Norsk 1 og Norsk 2 som mener at studiet i høy grad har vært relatert til læreplanen er statistisk signifikant ($p = 0.004$). Forskjellen for Matematikk 1 og Matematikk 2 er statistisk signifikant ($p = 0.035$). Forskjellene mellom henholdsvis Norsk 1 og 2 og Matematikk 1 og 2 med hensyn til lærernes opplevelse av studiets relevans i forhold til læreplanen er også statistisk signifikante ($p = 0.004$ og $p = 0.008$).

3.4.2 Undervisningens forskningsforankring

I hvor høy grad opplever lærerne at undervisningen på deres videreutdanning har vært forskningsbasert? Dette fremgår av tabell 42.

Tabell 42

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander om videreutdanningen du deltar på? Grader dine svar fra "Svært uenig" til "Svært enig". Tallene er angitt i prosent.

	Svært uenig	.	.	.	.	Svært enig	Totalt antall
Undervisningen har i høy grad vært basert på forskningsresultater							
2010/2011	5	6	8	20	29	34	400
2011/2012	1	7	12	24	38	18	313
Foreleseren/foreleserne gir oss mange litteraturreferanser slik at vi kan lese om forskning							
2010/2011	5	8	11	15	26	35	436
2011/2012	1	5	9	24	38	23	313
Foreleseren/foreleserne på videreutdanningen har presentert egne forskningsresultater for oss							
2010/2011	20	18	12	21	20	10	424
2011/2012	10	17	17	28	20	8	313

Flesteparten av lærerne i både 2010/2011 og 2011/2012 er svært enige eller enige i at undervisningen i høy grad har vært basert på forskningsresultater og at foreleseren/foreleserne gir dem mange litteraturreferanser til forskning. Lærerne har forskjellige meninger med hensyn til det siste spørsmålet. Klart færre av lærerne er ved dette spørsmålet svært enige eller enige i at foreleseren/foreleserne har presentert egne forskningsresultater. Her er det også tilsvarende mange som er svært uenige eller uenige.

3.4.3 Lærernes generelle vurdering av læringsutbytte

Til slutt ble lærerne bedt om å vurdere sitt læringsutbytte på en rekke områder, jfr. tabell 43.

Tabell 43

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander om din videreutdanning? Grader dine svar fra "Helt uenig" til "Helt enig". Tallene er angitt i prosent.

	Helt uenig	.	.	.	.	Helt enig	Total antall
Videreutdanningen har gitt utgangspunkt for refleksjon over egen praksis							
2010/2011	0	1	3	8	23	68	438
2011/2012	0	0	2	6	32	61	304
Videreutdanningen har gitt meg nye faglige innfallsvinkler							
2010/2011	1	1	3	8	25	62	438
2011/2012	0	0	1	7	35	57	304
Videreutdanningen har generelt forbedret min måte å undervise på							
2010/2011	2	3	5	16	24	50	438
2011/2012	1	2	3	16	38	40	304
Videreutdanningen har medført at elevene mine får et større faglig utbytte							
2010/2011	1	2	5	13	33	47	438
2011/2012	1	0	2	13	42	41	304
Med videreutdanningen har jeg fått et bredere register av undervisningsmetoder							
2010/2011	3	5	10	14	22	46	438
2011/2012	1	3	5	20	34	38	304
Videreutdanningen har gjort meg til en bedre klasseleder							
2010/2011	12	13	15	21	26	13	438
2011/2012	5	9	18	32	25	12	304
Videreutdanningen har medført at jeg har blitt flinkere til å arbeide med trivsel i klassen							
2010/2011	15	17	15	24	22	8	438
2011/2012	8	15	22	34	13	8	304

Det er særlig mange av lærerne i både 2010/2011 og 2011/2012 som er svært enige eller enige i at videreutdanningen har gitt utgangspunkt for refleksjon over egen praksis og gitt dem nye faglige innfallsvinkler. De fleste av lærerne er dessuten enige i at videreutdanningen har forbedret deres måte å undervise på, at videreutdanningen har medført at deres elever får et større faglig utbytte, og at de med videreutdanningen har fått et bredere register av undervisningsmetoder.

Derimot er lærerne delte med hensyn til om videreutdanningen har gjort dem til bedre klasseledere eller om videreutdanningen har medført at de er blitt flinkere til å arbeide med trivsel i klassen.

Der er ikke noen forskjell på lærernes svar i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012, kanskje bortsett fra det siste spørsmål. Her er det flere av lærerne i 2010/2011 enn av lærerne i 2011/2012, som er helt enige eller enige i at

videreutdanningen har medført at de er blitt flinkere til å arbeide med trivsel i klassen. Til gjengjeld er det også flere av de førstnevnte lærere som er helt uenige eller uenige i dette.

Generelt må en imidlertid si at det er positivt at de fleste av lærerne i både 2010/2011 og 2011/2012 opplever at de har fått et godt utbytte av videreutdanningen på de fleste av de ovennevnte områdene.

En analyse av materialet fra 2011/2012 viser dog at det er forskjell på i hvor høy grad lærerne i de enkelte fagene på videreutdanningene angir at de opplever utbytte av videreutdanningen, jf. tabell 44, som viser hvor mange lærere som angir at de er helt enige eller enige i nedenstående påstander:⁹

1. Videreutdanningen har generelt forbedret min måte å undervise på
2. Videreutdanningen har gitt meg nye faglige innfallsvinkler
3. Videreutdanningen har gitt utgangspunkt for refleksjon over egen praksis
4. Med videreutdanningen har jeg fått et bredere register av undervisningsmetoder
5. Videreutdanningen har medført at elevene mine får et større faglig utbytte
6. Videreutdanningen har gjort meg til en bedre klasseleder
7. Videreutdanningen har medført at jeg er blitt flinkere til å arbeide med trivsel i klassen
8. Videreutdanningen har ført til en forbedring av min undervisningspraksis

Tabell 44

Prosentvis andel av lærerne i de enkelte fagene i 2011/2012, som angir, at de er helt enige eller enige i ovenstående påstander.¹⁰

	1	2	3	4	5	6	7	8
Norsk 2	63	88	79	54	71	25	21	54
Engelsk 1	87	90	87	74	85	41	13	77
Matematikk 1	71	92	96	67	83	21	17	71
Matematikk 2	68	76	76	44	68	12	8	56
Leseopplæring 1	92	97	99	86	95	31	18	86
Leseopplæring 2	79	91	97	88	91	42	21	82

Med hensyn til Norsk 2 og Matematikk 2 så er det her færre lærere sammenliknet med de øvrige fagene som er helt enige eller enige i at de med videreutdanningen har fått et bredere register av undervisningsmetoder og færre som er helt enige eller enige i at videreutdanningen har ført til en forbedring av deres undervisningspraksis.

For Matematikk 2 gjelder videre at det også her er færre lærere som er enige i at videreutdanningen har gitt dem nye faglige innfallsvinkler, at videreutdanningen har gjort dem til bedre klasseledere og at videreutdanningen har medført at de er blitt flinkere til å arbeide med trivsel i klassen.

Blant lærerne i Engelsk 1, Leseopplæring 1 og Leseopplæring 2 er det generelt mange av lærerne, som er helt enige eller enige i de forskjellige påstandene.

En tilsvarende analyse viser videre at lærernes opplevelse av utbytte av videreutdanning på de åtte områdene til en viss grad henger sammen med deres opplevelse av i hvor høy grad studiet har vært relatert til læreplanen, jfr. tabell 45, som viser hvor mange lærere som angir at de er helt enige eller enige i nedenstående påstander:

1. Videreutdanningen har generelt forbedret min måte å undervise på
2. Videreutdanningen har gitt meg nye faglige innfallsvinkler
3. Videreutdanningen har gitt utgangspunkt for refleksjon over egen praksis
4. Med videreutdanningen har jeg fått et bredere register av undervisningsmetoder

⁹ Yderst få respondenter har svart, at de er helt uenige eller uenige i disse påstander. En unntakelse ses dog for lærere i Matematikk 2, der henholdsvis 48% og 36% har svart, at de er helt uenige eller uenige hva angår om videreutdanningen har medført, at de er blitt flinkere til å arbeide med trivsel i klassen, og at de er blitt bedre som klasseledere.

¹⁰ Kun fag med mer enn 20 respondenter er med i tabellen.

5. Videreutdanningen har medført at elevene mine får et større faglig utbytte
6. Videreutdanningen har gjort meg til en bedre klasseleder
7. Videreutdanningen har medført at jeg er blitt flinkere til å arbeide med trivsel i klassen
8. Videreutdanningen har ført til en forbedring av min undervisningspraksis.

Tabell 45

Prosentvis andel av lærerne i 2011/2012, som angir, at de i svært høy grad eller i høy grad er enige i ovenstående påstander delt opp på lærere, som har angitt, at studiet i høy grad har vært relatert til læreplanen og lærere, som har angitt, at studiet kun i mindre grad har vært relatert til læreplanen.

	1	2	3	4	5	6	7	8
Studiet i høy grad relatert til læreplanen	88	97	98	81	91	41	26	85
Studiet i mindre grad relatert til læreplanen	61	82	82	56	71	28	13	57

På alle områdene er det flere av de lærere som opplever at studiet i høy grad har vært relatert til læreplanen som i svært høy grad eller i høy grad er enige i ovenstående påstander sammenliknet med de lærere som i mindre grad opplever at studiet har vært relatert til læreplanen. Alle forskjellene er statistisk signifikante og bortsett fra påstand 7 er $p < 0.0001$. Det er dog verd å bemerke at også mange av de lærere som i mindre grad opplever at studiet har vært relatert til læreplanen er enige i at videreutdanningen har gitt dem nye faglige innfallsvinkler og gitt utgangspunkt for refleksjon over egen praksis. Det er også mange av disse lærere som angir at videreutdanningen har medført at deres elever får et større faglig utbytte og at videreutdanningen generelt har forbedret deres måte å undervise på.

3.4.4 Lærernes opplevelse av styrket kompetanse

Lærerne ble spurt om videreutdanningen har styrket deres kompetanse på bestemte områder. Disse områdene er de samme områdene hvor lærerne ble bedt om å angi i hvor høy grad disse områdene inngikk i undervisningen på deres videreutdanning. Det var noen av lærerne som angav at enkelte områder ikke eller i svært lite omfang inngikk i undervisningen på deres videreutdanning. Disse lærernes svar vedrørende opplevelse av styrket kompetanse på disse områdene er i den følgende tabell ikke inkludert slik at det kun er lærere som har svart på at et gitt område i noen form for omfang har inngått i undervisningen som er inkludert.

For å få det oversiktlig, er det i tabell 46 kun vist det prosentvise antall lærere som har svart at deres kompetanse på et bestemt område ikke i det hele tatt eller kun i svært begrenset grad er blitt styrket, og det prosentvise antall lærere som har svart at deres kompetanse på dette området i svært høy grad eller i høy grad er blitt styrket.

Områdene er i tabellen rangert etter hvor flest lærere i grunnskolen i 2010/2011 har angitt at deres kompetanse på et gitt område i svært høy grad eller i høy grad er blitt styrket.

Tabell 46

I hvilken grad opplever du at videreutdanningen har styrket dine kompetanser på følgende områder? Grader dine svar fra "Ikke i det hele tatt" til "I svært høy grad". Tallene er angitt i prosent.

	Ikke i det hele tatt eller i liten grad	I svært høy grad eller i høy grad	Totalt antall
Faglig kompetanse i mine undervisningsfag			
2010/2011	2	86	394
2011/2012	1	72	300
Planlegging av undervisning som fremmer elevenes læring			
2010/2011	2	75	326
2011/2012	2	49	288
Gjennomføring av undervisning som fremmer elevenes læring			
2010/2011	2	73	319
2011/2012	1	52	294
Kjennskap til forskjellige undervisningsmetoder			
2010/2011	3	71	330
2011/2012	3	52	293
Organisering av undervisning som fremmer elevenes læring			
2010/2011	2	68	308
2011/2012	2	44	287
Analytisk kompetanse til å kunne anvende resultater fra brukerundersøkelser (f.eks. Elevundersøkelsen) for å forbedre elevenes læringsutbytte			
2010/2011	5	65	333
2011/2012	6	23	226
Grunnleggende ferdigheter (å kunne uttrykke seg muntlig og skriftlig, å kunne lese og regne, å bruke digitale verktøy)			
2010/2011	3	64	309
2011/2012	3	45	270
Tilpasset opplæring			
2010/2011	5	58	266
2011/2012	7	36	258
Elevvurdering som fremmer læring			
2010/2011	4	57	263
2011/2012	4	31	260
Progresjon i undervisningen			
2010/2011	3	55	273
2011/2012	4	36	280
Evaluerings av undervisning som fremmer elevenes læring			
2010/2011	2	54	262
2011/2012	4	33	265
Lærer- elevrelasjoner			
2010/2011	5	50	224
2011/2012	7	29	237
Klasseledelse/læringsledelse			
2010/2011	6	44	182
2011/2012	8	22	233
Kjennskap til læreplanene			
2010/2011	6	44	221
2011/2012	5	44	277

Klart flest av lærerne i både 2010/2011 og 2011/2012 angir at videreutdanningen har styrket deres faglige kompetanse i deres undervisningsfag.

Langt de fleste av lærerne i 2010/2011 opplever dessuten at videreutdanningen har styrket deres kompetanse med hensyn til planlegging av undervisningen, gjennomføring og organisering av undervisningen, kjennskap til forskjellige undervisningsmetoder, analytisk kompetanse og kompetanse med hensyn til grunnleggende ferdigheter.

Det ses også at det er systematisk forskjeller på svarene fra lærerne i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012, idet markant færre av lærerne i 2011/2012 opplever styrket kompetanse på de forskjellige områdene.

En analyse av materialet fra 2011/2012 viser videre at det er stor forskjell på hvilke lærere som især opplever at videreutdanningen har styrket deres kompetanse på de ovenfor nevnte områdene, jf. tabell 47. Her er lærernes svar på i hvor høy grad de har fått styrket sin kompetanse på de forskjellige områdene delt opp på lærere som har angitt at de i svært høy grad eller i høy grad selv mener at de har tilstrekkelige kompetanse med hensyn til disse områdene og lærere som i mindre grad mener å ha tilstrekkelige kompetanse på disse områdene (lærere som har svart i de fire første svarkategoriene). De lærere som har angitt at et bestemt område ikke eller i svært begrenset omfang har inngått i undervisningen, er ikke blitt inkludert i tabellen.

Tabell 47

I hvilken grad opplever du at videreutdanningen har styrket dine kompetanser på følgende områder? Lærernes svar delt opp på lærere som i stor grad mener å ha tilstrekkelige kompetanse på nedenstående områder og lærere som i mindre grad mener å ha kompetanse på disse områdene. Tallene er angitt i prosent.

Lærernes opplevelse av om videreutdanningen har styrket deres kompetanse							
	Ikke i det hele tatt	.	.	.	.	I svært høy grad	Totalt antall
Faglig kompetanse i mine undervisningsfag (p =0.002)							
Lærere som i stor grad mener å ha tilstrekkelig kompetanse	2	1	3	14	43	37	168
Lærere som i mindre grad mener å ha tilstrekkelig kompetanse	1	1	3	38	36	22	143
Planlegging av undervisning							
Lærere som i stor grad mener å ha tilstrekkelig kompetanse	2	2	13	30	35	17	164
Lærere som i mindre grad mener å ha tilstrekkelig kompetanse	3	3	15	40	29	10	146
Gjennomføring av undervisning							
Lærere som i stor grad mener å ha tilstrekkelig kompetanse	2	2	8	33	42	13	171
Lærere som i mindre grad mener å ha tilstrekkelig kompetanse	2	3	11	41	33	10	140
Grunnleggende ferdigheter (å kunne uttrykke seg muntlig og skriftlig, å kunne lese og regne, å bruke digitale verktøy)							
Lærere som i stor grad mener å ha tilstrekkelig kompetanse	2	6	15	29	31	17	157
Lærere som i mindre grad mener å ha tilstrekkelig kompetanse	2	7	21	37	23	9	150
Organisering av undervisning							
Lærere som i stor grad mener å ha tilstrekkelig kompetanse	2	4	18	31	33	11	168

Lærere som <i>i mindre grad</i> mener å ha tilstrekkelig kompetanse	2	4	16	41	30	7	143
Analytisk kompetanse til å kunne anvende resultater fra brukerundersøkelser (p<0.0001)							
Lærere som <i>i stor grad</i> mener å ha tilstrekkelig kompetanse	3	3	24	36	26	8	90
Lærere som <i>i mindre grad</i> mener å ha tilstrekkelig kompetanse	8	16	39	27	9	2	217
Lærer- elevrelasjoner							
Lærere som <i>i stor grad</i> mener å ha tilstrekkelig kompetanse	7	15	29	25	16	9	214
Lærere som <i>i mindre grad</i> mener å ha tilstrekkelig kompetanse	3	16	36	29	15	1	96
Tilpasset opplæring (p=0.0131)							
Lærere som <i>i stor grad</i> mener å ha tilstrekkelig kompetanse	2	9	23	23	36	8	102
Lærere som <i>i mindre grad</i> mener å ha tilstrekkelig kompetanse	5	11	31	29	18	6	208
Progresjon i undervisningen (p=0.0182)							
Lærere som <i>i stor grad</i> mener å ha tilstrekkelig kompetanse	5	5	16	34	32	9	154
Lærere som <i>i mindre grad</i> mener å ha tilstrekkelig kompetanse	4	5	25	43	20	3	157
Evaluerings av undervisning (p<0.0001)							
Lærere som <i>i stor grad</i> mener å ha tilstrekkelig kompetanse	3	5	15	30	31	15	86
Lærere som <i>i mindre grad</i> mener å ha tilstrekkelig kompetanse	4	9	34	31	19	3	225
Elevvurdering (p<0.0001)							
Lærere som <i>i stor grad</i> mener å ha tilstrekkelig kompetanse	3	3	22	27	28	17	93
Lærere som <i>i mindre grad</i> mener å ha tilstrekkelig kompetanse	6	11	35	32	15	3	218
Klasseledelse/læringsledelse (p=0.0322)							
Lærere som <i>i stor grad</i> mener å ha tilstrekkelig kompetanse	7	15	33	24	16	5	194
Lærere som <i>i mindre grad</i> mener å ha tilstrekkelig kompetanse	4	12	47	25	11	0	116
Kjennskap til lærerplanene (p=0.0060)							
Lærere som <i>i stor grad</i> mener å ha tilstrekkelig kompetanse	3	9	19	24	31	15	183
Lærere som <i>i mindre grad</i> mener å ha tilstrekkelig kompetanse	3	6	20	39	28	3	124
Kjennskap til forskjellige undervisningsmetoder (p=0.0410)							
Lærere som <i>i stor grad</i> mener å ha tilstrekkelig kompetanse	1	5	13	26	40	16	168
Lærere som <i>i mindre grad</i> mener å ha tilstrekkelig kompetanse	3	4	18	36	30	10	143

Det er systematiske forskjeller på fordelingene for de lærere som opplever å ha høy egenkompetanse på de enkelte områdene og de lærere som i mindre grad opplever å ha disse kompetanser. På 9 av de 14 områdene angir klart flere av lærerne med høy egenkompetanse at videreutdanningen har styrket deres kompetanse sammenliknet med lærere med mindre grad av egenkompetanse. Forskjellen er spesiell stor hva angår faglig kompetanse i undervisningsfag, analytisk kompetanse, tilpasset opplæring, evaluering og elevvurdering.

På de områder hvor forskjellene ikke er statistisk signifikante, er tendensen den samme bortsett fra lærer-elevrelasjoner, hvor der ikke er noen forskjell på de to grupper av lærere.

3.5 Lærernes kompetanse og bruk av det lærte

Lærerne i både 2010/2011 og 2011/2012 har svart på følgende fire spørsmål:

- I hvilken grad opplever du, at du har tilstrekkelige kompetanse angående nedenstående?
- I hvilken grad har innholdet i videreutdanningen omhandlet nedenstående?
- I hvilken grad bruker du det som du har lært på videreutdanningen i din egen undervisningspraksis på nedenstående områder?
- I hvilken grad opplever du at videreutdanningen har styrket din kompetanse på nedenstående områder?

I tabell 48 er det vist hvor mange prosent av lærerne som for hvert av de fire spørsmål på nedennevnte 14 områder har svart "I svært høy grad" eller "I høy grad".

Tabell 48

Prosentvis andel av lærerne, som i 2010/2011 og 2011/2012 på nedenstående områder har svart I svært høy grad eller I høy grad til fire spørsmål om de har tilstrekkelig kompetanse på området, om området har inngått i undervisningen, om de bruker det lærte fra videreutdanningen i egen undervisningspraksis og om de opplever styrkelse av egne kompetanser på området.

	Har i høy grad tilstrekkelig kompetanse på området	Området er i høy grad inngått i undervisningen	Bruker i høy grad det lærte i egen undervisningspraksis	Opplever i høy grad styrkelse av egne kompetanser
Faglig kompetanse i mine undervisningsfag				
2010/2011	73	73	81	86
2011/2012	54	63	63	72
Kjennskap til forskjellige undervisningsmetoder				
2010/2011	70	54	46	71
2011/2012	53	48	52	52
Planlegging av undervisning				
2010/2011	70	51	75	75
2011/2012	53	44	52	49
Organisering av undervisning				
2010/2011	66	45	68	68
2011/2012	53	38	48	44
Gjennomføring av undervisning				
2010/2011	68	49	73	73
2011/2012	55	44	55	52
Elevvurdering				
2010/2011	31	36	57	57
2011/2012	29	27	31	31
Evaluerings av undervisning				
2010/2011	40	33	57	54
2011/2012	27	28	34	33
Progresjon i undervisningen				
2010/2012	64	36	59	55
2011/2012	50	29	40	36
Tilpasset opplæring				
2010/2011	41	35	64	58
2011/2012	33	24	41	36
Klasseledelse/læringsledelse				
2010/2011	76	20	57	44
2011/2012	62	12	33	22
Lærer-elevrelasjoner				
2010/2011	80	27	64	50
2011/2012	69	22	36	29
Grunnleggende ferdigheter				
2010/2011	75	51	73	64
2011/2012	51	42	52	45
Kjennskap til læreplanene				
2010/2011	79	53	57	44
2011/2012	59	43	48	44
Analytisk kompetanse til å kunne anvende resultater fra brukerundersøkelser for å forbedre elevenes læringsutbytte				
2010/2011	41	19	67	65
2011/2012	29	18	30	23

Markant færre av lærerne i 2011/2012 opplever at de i svært høy grad eller i høy grad har tilstrekkelige kompetanser på de forskjellige områder sammenliknet med lærerne i 2010/2011. Kun hva angår området elevvurdering er det ingen forskjell.

Generelt angir også færre av lærerne i 2011/2012 at de forskjellige områdene inngår i undervisningen sammenliknet med lærerne i 2010/2011.

På stort sett alle områdene angir markant færre av lærerne i 2011/2012 at de bruker det de har lært på videreutdanningen i egen undervisningspraksis sammenliknet med lærerne i 2010/2011.

Endelig opplever markant færre av lærerne i 2011/2012 styrket kompetanse på de forskjellige områdene sammenliknet med lærerne i 2010/2011.

Vi vet fra tabell 38 at lærere med høy opplevd egenkompetanse på de enkelte områdene i høyere grad bruker det lærte i egen undervisning enn lærere med lavere opplevd egenkompetanse. Denne tydelige sammenheng kan derfor være med å forklare at færre lærere i 2011/2012 enn i 2010/2011 har brukt det lærte i egen undervisningspraksis.

Kombinerer man dessuten resultatene i tabell 48 med at videreutdanningen ifølge lærerne i 2011/2012 har vært mindre relatert til læreplanen i faget enn det har vært ifølge lærerne i 2010/2011, jfr. tabell 26 og mindre relevant i forhold til læreplanen i faget i 2011/2012, jfr. tabell 27, kan dette også være med på å forklare den mindre bruk av det lærte og den mindre opplevelse av styrkelse av kompetanser blant lærerne i 2011/2012 sammenliknet med lærerne i 2010/2011.

Enda et forhold kan være med på å forklare at færre av lærerne i 2011/2012 enn av lærerne i 2010/2011 generelt angir at de har tilstrekkelige kompetanser, at de bruker det de har lært på videreutdanningen samt i mindre grad opplever at de har fått styrket sine kompetanser.

I 2010/2011 utgjorde lærere på videreutdanningen i Leseopplæring 30 % av respondentene, mens andelen av lærere på videreutdanningen Leseopplæring i 2011/2012 utgjorde 35 %. Men det er den forskjell at mens det i 2010/2011 var 15 % lærere på både Leseopplæring 1 og Leseopplæring 2, så deltok hele 24 % av respondentene i 2011/2012 i Leseopplæring 1, mens kun 11 % deltok i Leseopplæring 2.

Dette forhold skal kombineres med at lærere på Leseopplæring 2 gjennomgående har en høyere vurdering av sin egenkompetanse på nesten alle områder enn lærerne på Leseopplæring 1. Det fremgår av nedenstående tabell 49, som viser lærernes vurdering av deres egenkompetanse delt opp på lærere som i stor grad mener å ha tilstrekkelige kompetanser (lærere som har svart i svært høy grad + i høy grad) og lærere som i mindre grad angir å ha tilstrekkelige kompetanser (lærere som har svart i en av de fire øvrige svarmuligheter).¹¹

---

¹¹ Tilsvarende analyser hva angår de øvrige fag på videreutdanningene er beheftet med større usikkerhet, da der på hvert av disse fagene er betydeligt færre respondenter, men det kan nevnes, at det her ses de samme tendenser, som for Leseopplæring 1 og Leseopplæring 2.

Tabell 49

Lærere i 2011/2012 som i stor grad opplever å ha tilstrekkelige kompetanser og lærere som i mindre grad opplever å ha tilstrekkelige kompetanser på nedenstående områdene delt opp på lærere på leseopplæring 1 og Leseopplæring 2. Tallene er angitt i prosent.

	Lærere som i <i>lille grad</i> mener å ha tilstrekkelig kompetanse	Lærere som i <i>stor grad</i> mener å ha tilstrekkelig kompetanse	Totalt antall
Faglig kompetanse i mine undervisningsfag (p=0.0137)			
Leseopplæring 1	58	42	78
Leseopplæring 2	32	68	34
Planlegging av undervisning som fremmer elevenes læring (p=0.0137)			
Leseopplæring 1	58	42	78
Leseopplæring 2	32	68	34
Gjennomføring av undervisning som fremmer elevenes læring			
Leseopplæring 1	54	46	78
Leseopplæring 2	38	62	34
Kjennskap til forskjellige undervisningsmetoder			
Leseopplæring 1	54	46	78
Leseopplæring 2	35	65	34
Organisering av undervisning som fremmer elevenes læring (p=0.0292)			
Leseopplæring 1	58	42	78
Leseopplæring 2	35	65	34
Analytisk kompetanse til å kunne anvende resultater fra brukerundersøkelser (f.eks. Elevundersøkelsen) for å forbedre elevenes læringsutbytte			
Leseopplæring 1	74	26	78
Leseopplæring 2	59	41	34
Grunnleggende ferdigheter (å kunne uttrykke seg muntlig og skriftlig, å kunne lese og regne, å bruke digitale verktøy)			
Leseopplæring 1	54	46	78
Leseopplæring 2	35	65	34
Tilpasset opplæring			
Leseopplæring 1	68	32	78
Leseopplæring 2	65	35	34
Elevvurdering som fremmer læring (p=0.0002)			
Leseopplæring 1	83	17	78
Leseopplæring 2	50	50	34
Progresjon i undervisningen			
Leseopplæring 1	51	49	78
Leseopplæring 2	47	53	34
Evaluerings av undervisning som fremmer elevenes læring (p=0.0090)			
Leseopplæring 1	82	18	78
Leseopplæring 2	59	41	34
Lærer- elevrelasjoner			
Leseopplæring 1	45	55	78
Leseopplæring 2	26	74	34
Klasseledelse/læringsledelse			
Leseopplæring 1	45	55	78
Leseopplæring 2	35	65	34
Kjennskap til læreplanene			
Leseopplæring 1	49	51	78
Leseopplæring 2	35	65	34

Vi kan altså fastslå at lærerne på Leseopplæring 2 gjennomgående har en høyere vurdering av egne kompetanse på nesten alle områder sammenliknet med lærerne på Leseopplæring 1. Vi vet også at jo høyere vurdering av egne kompetanser, desto mer bruker lærerne det de har lært på videreutdanningen, og i desto høyere grad opplever de å ha fått styrket sin kompetanse.

Da det er færre lærere på Leseopplæring 2 i 2011/2012 enn i 2010/2011, kan disse sammenhenger være med på å forklare at færre lærere i 2011/2012 bruker det de lærte i egen undervisning og i mindre grad opplever å ha fått styrket sin kompetanse.

Kapittel 4. Lærere i videregående opplæring som tar videreutdanning i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012

4.1 Bakgrunnsopplysninger om lærerne i videregående opplæring

I dette avsnittet presenteres noen bakgrunnsopplysninger om lærerne i videregående opplæring som har deltatt/ deltar i videreutdanning i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012. Bakgrunnsopplysningene dreier seg om kjønn, alder, ansiennitet, bosted (fylke), lærernes utdanningsbakgrunn, hvilke fag/programmer lærerne underviser i, samt hvilke fag lærerne tar videreutdanning i.

4.1.1 Kjønn og alder

Tabell 50

Kjønnsfordeling blant deltakerne fra videregående opplæring. Tallene er angitt i prosent.

	2010/2011 (n = 166)	2011/2012 (n = 96)
Mann	42	47
Kvinne	58	53

Det er litt flere menn blant lærerne i 2011/2012 sammenliknet med lærerne i 2010/2011. Nøkkeltall fra Skoleporten (www.utdanningsdirektoratet.no) viser at det i 2010/2011 var 51 % menn og 49 % kvinner i videregående opplæring. Kjønnsfordelingen blant lærerne i 2011/2012 er dermed litt mindre skjev enn den var i 2010/2011. Forskjellen på kjønnsfordelingene 2010/2011 og 2011/2012 er imidlertid ikke statistisk signifikant. Tabell 51 viser lærernes aldersfordeling.

Tabell 51

Aldersfordeling blant deltakerne fra videregående opplæring. Tallene er angitt i prosent.

	2010/2011 (n = 166)	2011/2012 (n = 96)
Under 30 år	4	6
30 – 39 år	24	39
40 – 49 år	43	41
50 – 59 år	27	15
60 år og over	1	0

I 2011/2012 er det prosentvis flere av lærerne som er under 40 år (45 %), sammenliknet med lærerne i 2010/2011 (28 %), mens det er færre eldre lærere på 50 år eller eldre i 2011/2012 (11 %) enn blant lærerne i 2010/2011 (28 %). Forskjellen er statistisk signifikant ($p=0.035$). I en undersøkelse av NIFU STEP¹² var opp mot halvparten av lærerne i videregående opplæring 50 år eller mer. Som vi ser av tabell 51 er det langt færre av lærerne på videreutdanning i både 2010/2011 og 2011/2012 som er 50 år eller mer.

¹² Turmo, A og Aamodt, Per.O (2007). Pedagogisk og faglig kompetanse blant lærere i Videregående opplæring – rn kartlegging. NIFU STEP.

4.1.2 Ansiennitet

Tabell 52

Lærere i videregående opplæring fordelt på antall år de har undervist i skolen. Tallene er angitt i prosent.

	2010/2011 (n = 166)	2011/2012 (n = 96)
Under ett år	0	2
1 – 2 år	1	1
3 – 5 år	13	17
6 – 10 år	27	24
11 – 15 år	25	30
16 – 20 år	14	16
Over 20 år	20	10

I både 2010/2011 og 2011/2012 er det svært få lærere på videreutdanning som har undervist i mindre enn 3 år. De fleste lærerne har minst 6 års undervisning bak seg. 34 % og 26 % av lærerne i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012 har minst 16 års undervisningserfaring. Denne forskjellen avspeiler at det er noe flere eldre lærere i 2010/2011 sammenliknet med 2011/2012.

Lærerne har i tillegg til ansiennitet blitt spurt om de har hatt andre yrker enn læreryrket, jfr. Tabell 53.

Tabell 53

Har du hatt andre yrker enn læreryrket? Tallene er angitt i prosent.

	2010/2011 (n = 166)	2011/2012 (n = 96)
Nei	38	47
Ja	62	53

Flere lærere i 2010/2011 (62 %) enn i 2011/2012 (53 %) har hatt andre yrker. Undersøkelsen gir ikke mulighet for å forklare denne forskjellen.

4.1.3 Bostedsfylke

Tabell 54

Lærernes bostedsfylke fordelt på lærere i henholdsvis 2010/2012 og 2011/2012. Tallene er angitt i prosent.

	2010/2011 (n = 166)	2011/2012 (n = 96)
Østfold	8	13
Akershus	17	19
Oslo	8	14
Hedmark	5	4
Oppland	2	0
Buskerud	8	3
Vestfold	0	0
Telemark	4	3
Aust-Agder	4	0
Vest-Agder	3	3
Rogaland	2	6
Hordaland	8	1
Sogn og Fjordane	1	2
Møre og Romsdal	4	3
Sør-Trøndelag	9	9
Nord-Trøndelag	1	0
Nordland	8	10
Troms	3	5
Finnmark	4	4

Blant lærerne i både 2010/2011 og 2011/2012 finner vi en stor andel fra Akershus (henholdsvis 17 % og 19 %), men det er også mange fra Østfold, Oslo, Sør-Trøndelag og Nordland.

Blant lærerne i 2010/2011 er det flere som kommer fra Hordaland (8 %) sammenliknet med lærerne i 2011/2012 (1 %). Det er også flere lærere fra Buskerud i 2010/2011 (8 %) mot 2011/2012 (3 %).

Lærerne ble spurt om reisetid til studiestedet, jfr. Tabell 55.

Tabell 55

Hvor lang reisetid har du fra hjemsted til studiested? Tallene er angitt i prosent.

	2010/2011 (n = 166)	2011/2012 (n = 94)
Under 2 timer	36	35
2 – 5 timer	40	37
6 – 8 timer	17	19
Mer enn 8 timer	7	9

De fleste lærerne i både 2010/2011 og 2011/2012 har høyst 5 timers reisetid til studiestedet. Likevel har temmelig mange av lærerne i både 2010/2011 og 2011/2012 en reisetid på 5 timer eller mer. Det er betydelig flere av lærerne i videregående opplæring som har lang reisetid til studiestedet, sammenliknet med lærerne i grunnskolen. I grunnskolen er det kun rundt hver tiende av lærerne som har en reisetid på mer enn 5 timer jfr. Tabell 6.

4.1.4 Lærernes utdanningsbakgrunn

Tabell 56

Hva slags lærerutdanning har du (flere svar kan gis)? Tallene er angitt i prosent.

	2010/2011 (n = 166)	2011/2012 (n = 96)
Førskolelærer, 3 årig	1	2
Førskolelærer, 3 årig + ett års relevant videreutdanning	2	2
Allmennlærer, 2 årig	0	1
Allmennlærer, 3 årig	4	6
Allmennlærer, 4 årig	7	8
Faglærer, 3 årig	5	5
Faglærer, 4 årig	5	6
Faglærer, 4 årig + minimum 60 studiepoeng faglig fordypning	13	26
PPU yrkesfaglærer	28	17
PPU allmennlærer	22	24
Yrkesfaglærer, 3 årig	6	2
Yrkesfaglærer, 4 årig	2	2
Yrkesfaglærer, mer enn 4 år	7	1
Ikke godkjent lærerutdanning, lavere grads utdanning på universitet/høgskolenivå	3	3
Ikke godkjent lærerutdanning, høyere grads utdanning på universitet/høgskolenivå	13	11
Ikke godkjent lærerutdanning, doktorgrad	0	0
Annen ikke godkjent lærerutdanning	1	1

Blant lærerne i både 2010/2011 og 2011/2012 er det spesielt mange som er faglærere, 4-årig + minimum 60 studiepoeng faglig fordypning, PPU yrkesfaglærere og PPU allmennlærere. Det er dessuten relativt mange som har en ikke godkjent lærerutdanning, høyere grads utdanning på universitet/høgskolenivå. Det er noen forskjeller på lærerne i 2010/2011 og 2011/2012, idet det i 2010/2011 er flere av lærerne som er PPU yrkesfaglærere (28 %), mot kun 17 % av lærerne i 2011/2012. Til gjengjeld er det flere av lærerne i 2011/2012 som er faglærere, 4-årig + minimum 60 studiepoeng faglig fordypning.

Lærerne er dessuten blitt spurt om de har deltatt på videreutdanning tidligere, jf. Tabell 57.

Tabell 57

Har du tatt videreutdanning tidligere? Tallene er angitt i prosent.

	2010/2011 (n = 166)	2011/2012 (n = 96)
Nei	39	54
Ja	61	46

Klart færre av lærerne i 2011/2012 (46 %) enn av lærerne i 2010/2012 (61 %) angir at de tidligere har tatt videreutdanning. Det henger godt sammen med at det blant lærerne i 2011/2012 er flere yngre lærere og færre eldre lærere sammenliknet med lærerne i 2010/2011. Forskjellen er statistisk signifikant ($p=0.019$).

Lærerne ble videre spurt om hvor mange studiepoeng de hadde fra før i det faget de tar videreutdanning i, jfr. Tabell 58.

Tabell 58

Hvor mange studiepoeng har du fra før i faget du tar videreutdanning i (60 studiepoeng/20 vektall tilsvarer én årshet)? Tallene er angitt i prosent.

	2010/2011 (n = 166)	2011/2012 (n = 94)
0 – 15 studiepoeng	37	53
16 – 30 studiepoeng	33	24
31 – 60 studiepoeng	8	14
Over 60 studiepoeng	12	3
Vet ikke	9	5

Også tallene i tabell 58 avspeiler det forhold at det i 2011/2012 er noe flere yngre lærere sammenliknet med 2010/2011. Lærerne som tilhører de yngre aldersgrupper har ikke nådd å opptjene så mange studiepoeng som sine eldre kollegaer. Forskjellen på fordelingene for 2010/2011 og 2011/2012 er statistisk signifikant ($p=0.008$).

4.1.5 Hvilke utdanningsprogrammer underviser lærerne i og hvilke fag tar de videreutdanning i?

Lærerne i videregående opplæring er blitt spurt om hvilke utdanningsprogrammer de underviser på, jfr. Tabell 59.

Tabell 59

Lærere i videregående opplæring: Hvilke(t) utdanningsprogram underviser du på? Tallene er angitt i prosent.

	2010/2011 (n = 166)	2011/2012 (n = 96)
Idrettsfag	4	15
Musikk, dans og drama	4	6
Studiespesialisering med formgivning	2	4
Studiespesialisering	44	58
Bygg- og anleggsteknikk	13	16
Design og håndverk	9	14
Elektrofag	10	10
Helse- og sosialfag	23	22
Medier og kommunikasjon	7	6
Naturbruk	4	5
Restaurant- og matfag	11	10
Service og samferdsel	10	15
Teknikk og industriell produksjon	13	14
Påbygg generell studiekompetanse	13	16

Når man summerer prosenttallene i tabellen får man totalt mer enn 100 %. Det skyldes at mange lærere arbeider innenfor mer enn et utdanningsprogram.

Tabell 59 viser for øvrig at det er noen forskjeller på hvor mange av lærerne som underviser på de forskjellige utdanningsprogrammene. Blant lærerne i 2011/2012 er det spesielt flere som underviser i idrettsfag og studiespesialisering, sammenliknet med lærerne i 2010/2011. Det er også noe flere av de førstnevnte som underviser i design og håndverk.

Lærerne i videregående opplæring ble videre spurt om hvilke fag de tar videreutdanning i, jf. tabell 60.

Tabell 60

Lærere i videregående opplæring: Angi hvilket fag du tar videreutdanning i nå. Tallene er angitt i prosent.

	2010/2011 (n = 166)	2011/2012 (n = 96)
Norsk 1	1	1
Norsk 2	0	3
Engelsk 1	1	2
Engelsk 2	1	0
Matematikk 1	0	11
Matematikk 2	5	2
Fysikk 1	6	15
Fysikk 2	11	8
Kjemi 1	5	11
Kjemi 2	12	7
Mat og helse 2	1	0
Grunnleggende ferdigheter i matematikk. Yrkesfag	7	0
Mat, ernæring og helse for ulike befolkningsgrupper. Yrkesfag	3	0
Vurdering av yrkeskompetanse i skole og bedrift. Yrkesfag	11	2
Prosjekt til fordypning. Yrkesfag	5	6
Restaurant- og matfag. Yrkesfag	1	0
Teknikk og industriell produksjon. Yrkesfag	2	0
Bygg- og anleggsteknikk. Yrkesfag	1	0
Rådgivning 1	9	18
Rådgivning 2	14	6
Kroppsøving 1	2	0
Kroppsøving 2	2	4
Sørsamisk 1	0	1
Lulesamisk 1	0	0

Hvis en ser på forskjellene på 2010/2011 og 2011/2012, så er det 2011/2012 lærere med i undersøkelsen som tar videreutdanning i Matematikk 1. Det var det ikke i 2010/2011.

Videre er det flere lærere i 2011/2012 enn i 2010/2011 som tar videreutdanning i Fysikk 1, Kjemi 1 og Rådgivning 1. Til gjengjeld er det en tendens til at flere av respondentene i 2010/2011 enn i 2011/2012 tok videreutdanning i Fysikk 2, Kjemi 2 og Rådgivning 2.

4.2 Skolenes tilrettelegging av videreutdanning

Lærerne ble spurt om de har fått frigjort tid i forbindelse med deres videreutdanning, jfr. tabell 61.

Tabell 61

Har du fått frigjort tid til å studere i løpet av studieåret? Tallene er angitt i prosent.

	2010/2011 (n = 165)	2011/2012 (n = 93)
Nei	5	10
Ja	95	90

Flesteparten av lærerne i både 2010/2011 og 2011/2012 har fått frigjort tid til å studere i løpet av studieåret. Noen lærere mener likevel at de gjerne ville ha frigjort litt mer tid, jf. tabell 62.

Tabell 62

Hvor enig eller uenig er du i, at du har fått frigjort tilstrekkelig tid til å studere? Tallene er angitt i prosent.

	Svært uenig	.	.	.	.	Svært enig	Totalt antall
2010/2011	8	4	8	7	22	51	165
2011/2012	7	8	15	11	36	24	92

Til tross for at 73 % og 60 % av lærerne i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012 er svært enige eller enige i at de har fått tilstrekkelig tid til å studere, er det likevel relativt mange lærere som kunne tenkt seg å få mer tid.

Videre angir de fleste av lærerne i både 2010/2011 og 2011/2012 at de har fått dekket forskjellige former for utgifter (utover statens bidrag) av skoleeier, jfr. Tabell 63.

Tabell 63

Hvilke øvrige utgifter forbundet med studiet dekker skoleeier? Tallene er angitt i prosent.

	2010/2011 (n = 165)	2011/2012 (n = 93)
Utgifter til læremidler og studiemateriell	76	76
Utgifter til reise og opphold til samlinger	75	77
Utgifter til studieturer som inngår i studiet	7	3
Ingen dekning av utgifter	12	6
Annet	3	4

Utover ovennevnte spørsmål er lærerne blitt stilt en rekke spørsmål om skolens situasjon vedrørende videreutdanning, jfr. tabell 64.

Tabell 64

Angi hvor enig eller uenig du er i påstandene nedenfor. Grader dine svar fra "Svært uenig" til "Svært enig". Tallene er angitt i prosent.

	Svært uenig	.	.	.	.	Svært enig	Totalt antall
På skolen min prioriteres videreutdanning av lærere høyt							
2010/2011	3	7	11	20	31	28	160
2011/2012	3	8	9	23	34	23	91
Ved skolen min planlegges lærernes videreutdanning på langt sikt							
2010/2011	18	24	18	18	16	7	137
2011/2012	6	20	17	24	28	5	82
På skolen min gjennomføres lærernes videreutdanning uten vesentlige belastninger for elevenes opplæring							
2010/2011	2	4	10	12	33	39	155
2011/2012	3	7	7	11	49	22	89
Skolens ledelse legger til rette for at det er lett for meg å kombinere videreutdanning med utøvelsen av mitt daglige virke som lærer							
2010/2011	3	7	7	14	27	41	164
2011/2012	3	3	8	15	46	24	91
Lærerne på skolen min oppfordres av skoleledelsen til å delta på videreutdanning							
2010/2011	10	14	16	17	21	23	154
2011/2012	7	10	15	20	32	16	87
På min skole er det kun de lærerne som selv ønsker det som tar videreutdanning							
2010/2011	2	2	3	12	24	60	147
2011/2012	3	1	4	14	46	35	79

Henholdsvis 59 % og 57 % av lærerne i 2010/2011 og 2011/2012 er svært enige eller enige i at videreutdanning av lærere prioriteres høyt på skolen deres. Relativt mange er imidlertid ikke helt enige i dette.

Det er bemerkelsesverdig at det er så mange av lærerne som er svært uenige eller uenige i at lærernes videreutdanning planlegges på lengre sikt på skolen deres. Det gjelder 42 % og 26 % av lærerne i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012, så det ser ut til å ha skjedd en positiv endring på dette området. Det er også bemerkelsesverdig at 24 % og 17 % av lærerne i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012 er svært uenige eller uenige i at skoleledelsen oppfordrer lærerne til å ta videreutdanning. For øvrig er det stor spredning i lærernes svar på disse spørsmålene. Forskjellen på fordelingene i 2010/2011 og 2011/2012 er ikke statistisk signifikant.

De fleste av de lærere som er på videreutdanning i 2010/2012 og 2011/2012 er imidlertid svært enige eller enige i at skolens ledelse legger til rette for dem så det er lett å kombinere videreutdanningen med utøvelsen

av deres daglige virke som lærer. Her er det noe flere av lærerne 2010/2011 som er svært enige eller enige ($p=0.026$).

Vi finner videre at det også er noe flere av lærerne i 2010/2011 som er svært enige eller enige i at det kun er de lærerne på skolen som selv ønsker det som tar videreutdanning ($p=0.007$).

De fleste av lærerne er dessuten svært enige eller enige i at lærernes videreutdanning gjennomføres uten vesentlige belastninger for elevenes læring.

Lærerne fikk stilt noen ytterligere spørsmål om vikarsituasjonen på skolen deres jfr. tabell 65

Tabell 65

Angi hvor enig eller uenig du er i påstandene nedenfor. Grader dine svar fra "Svært uenig" til "Svært enig". Tallene er angitt i prosent.

	Svært uenig	.	.	.	.	Svært enig	Total antall
Det er vanskelig å skaffe nok vikarressurser når lærere på skolen min tar videreutdanning							
2010/2011	15	29	12	16	15	13	149
2011/2012	10	25	12	20	17	16	89
Mens jeg er på videreutdanning får elevene fullgode løsninger med vikarer							
2010/2011	3	6	12	10	26	40	155
2011/2012	5	2	14	11	42	25	91

Med hensyn til spørsmålet om vanskeligheter ved å skaffe nok vikarressurser når lærere er på videreutdanning, er det stor spredning i lærernes svar. Det er likeledes en viss spredning i lærernes svar på om elevene får fullgode løsninger med vikarer mens de er på videreutdanning. Denne uenigheten blant lærerne kan avspeile at vikarsituasjonen kan være forskjellig fra skole til skole. Det er ingen forskjell på lærernes svar på de to spørsmålene i 2010/2011 og 2011/2012.

4.2.1 Tilrettelegging for Kunnskapsdeling

Lærerne ble også stilt en rekke spørsmål vedrørende skolens tilretteleggelse for kunnskapsdeling når lærerne har vært på videreutdanning, jfr. tabell 66.

Tabell 66

I hvilken grad er du enig eller uenig er du i påstandene nedenfor. Grader dine svar fra "Helt uenig" til "Helt enig". Tallene er angitt i prosent.

	Helt uenig	.	.	.	.	Helt enig	Total antall
Når lærere på skolen min har vært på videreutdanning, legger skolens ledelse til rette for kunnskapsdeling							
2010/2011	23	23	12	19	10	6	142
2011/2012	23	24	21	19	10	2	86
Når lærere på skolen min har vært på videreutdanning, har de selv ansvaret for å legge til rette for kunnskapsdeling							
2010/2011	7	10	12	14	23	19	131
2011/2012	13	13	8	34	21	11	85
På skolen min er lærerne og skolens ledelse enige om at kunnskapsdeling er viktig i forlengelsen av videreutdanning							
2010/2011	10	11	15	20	14	13	129
2011/2012	16	17	19	19	21	9	81
På skolen min er det ikke noen kunnskapsdeling når lærere har vært på videreutdanning							
2010/2011	15	21	11	15	16	15	143
2011/2012	12	13	22	20	16	16	82
Skoleledelsen har lagt til rette slik at jeg kan dele kunnskapen fra videreutdanningen med mine kollegaer							
2010/2011	22	28	13	14	14	6	148
2011/2012	33	24	18	13	12	1	85
Ved skolen min er det en forventning om at jeg deler det jeg lærer på videreutdanningen med mine kollegaer							
2010/2011	24	26	13	15	13	8	155
2011/2012	31	26	16	14	13	1	86

Det er betydelig uenighet blant lærerne når de tar stilling til påstandene i tabell 65. Overordnet sett kan man konstatere at det på mange skoler ikke tilrettelegges for kunnskapsdeling. Her kan bare nevnes at 46 % og 47 % av lærerne i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012 er helt uenige eller uenige i at skolens ledelse legger til rette for kunnskapsdeling når lærere på skolen har vært på videreutdanning og at 50 % og 57 % av lærerne i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012 er helt uenige eller uenige i at det på deres skole er en forventning om at de deler det de lærer på videreutdanningen med sine kollegaer. Det er ingen vesentlige forskjeller på svarene fra lærerne i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012.

Ovenstående går i samme retning som lærernes svar på nedenstående spørsmål, jfr. tabell 67.

Tabell 67

I hvilken grad er du enig eller uenig i påstandene nedenfor. Grader dine svar fra "Helt uenig" til "Helt enig". Tallene er angitt i prosent.

	Helt uenig	.	.	.	.	Helt enig	Total antall
Kolleger på skolen min er svært interesserte i å høre om hva jeg har lært på videreutdanningen							
2010/2011	8	23	19	22	17	10	155
2011/2012	19	14	20	27	21	1	86
Jeg har samarbeidet med kolleger for å realisere noe av det jeg har lært på videreutdanningen							
2010/2011	14	17	14	21	17	17	155
2011/2012	28	20	15	14	24	9	80

Også hva angår disse to spørsmålene er det stor spredning i lærernes svar. Lærerne er uenige med hensyn til om kollegaer på skolen er svært interesserte i å høre om hva de har lært på videreutdanningen. Mange lærere sier dessuten, ikke minst av lærerne i 2011/2012, at de ikke har samarbeidet med kollegaer for å realisere noe av det de har lært på videreutdanningen. Heller ikke på annet vis ser det ut til at det på mange skoler skjer noen kunnskapsdeling, jf. tabell 68.

Tabell 68

Hvordan har du formidlet erfaringer fra videreutdanningen til kollegene dine? Tallene er angitt i prosent.

	Nei	Ja	Total antall
Laget et opplegg de kan bruke i egen undervisning			
2010/2011	67	33	155
2011/2012	77	23	87
Informert i fellestimer			
2010/2011	57	43	155
2011/2012	71	29	87
Formidlet fagstoff i fellestimer			
2010/2011	70	30	155
2011/2012	78	22	87
Kopiert og delt ut artikler eller annet stoff fra studiet			
2010/2011	67	33	155
2011/2012	68	32	87

Det fremgår av tabell 68 at størsteparten av lærerne i både 2010/2011 og 2011/2012 heller ikke i det små har formidlet kunnskap fra sin videreutdanning til kollegaer. Man må altså konstatere at det ikke ser ut til å forekomme noen særlig kunnskapsdeling på mange av skolene. På dette området er det ikke noen vesentlige forskjeller på lærernes svar i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012.

4.3 Om videreutdanningstilbudene

4.3.1 Informasjon om videreutdanningen

Lærerne er blitt spurt om hvordan de fikk informasjon om videreutdanningsordningen, jfr. tabell 69.

Tabell 69

Hvordan fikk du informasjon om denne videreutdanningsordningen?

(flere svar kan gis). Tallene er angitt i prosent.

	2010/2011 (n = 166)	2011/2012 (n = 94)
Fra Rektor	40	45
Fra Utdanningsdirektoratet sine nettsider	20	24
Fra skoleeier	24	14
Fra kollegaer	25	28
Fra tillitsvalgt/fagforening	12	16
Gjennom media (annonser, tv, avis, fagblad)	7	9
Fra høyskole/universitet	5	2
På andre måter	8	6

Lærerne har både i 2010/2011 og 2011/2012 primært fått informasjon om videreutdanningen fra deres rektor. Videre har en del fått informasjon fra kollegaer, fra Utdanningsdirektoratets nettsider og fra skoleeier. Litt flere av lærerne i 2010/2011 angir, at de har fått informasjon fra skoleeier sammenliknet med lærerne i 2011/2012 ($p=0.048$). Lærerne ble spurt om de hadde lest informasjonen om videreutdanningstilbudene som ligger på Utdanningsdirektoratets nettsider, jfr. tabell 70.

Tabell 70

Har du lest informasjonen om videreutdanningstilbudene som ligger på www.utdanningsdirektoratet.no/kompetanseutvikling? Tallene er angitt i prosent.

	2010/2011 (n = 166)	2011/2012 (n = 95)
Nei	35	22
Ja	65	78

Mange lærere har lest informasjonen om videreutdanningstilbudene på Utdanningsdirektoratet sine nettsider. Vi finner videre at det er flere av lærerne i 2011/2012 enn av lærerne i 2010/2011 som har lest informasjonen på Utdanningsdirektoratets nettsider ($p=0.030$). Lærerne ble også her spurt om de har hatt nytte av denne informasjonen, jfr. tabell 71.

Tabell 71

Har du hatt nytte av informasjonen på siden? Tallene er angitt i prosent av dem der har lest informasjonen på Utdanningsdirektoratets nettsider..

	2010/2011 (n = 108)	2011/2012 (n = 74)
Nei	3	4
Til en vis grad	52	35
Ja	45	61

Nesten alle har i det minste hatt en viss grad av nytte av denne informasjonen. Det er her noe flere av lærerne i 2011/2012 sammenliknet med lærerne i 2010/2011 som svarer klart ja til at de har hatt nytte av denne informasjonen, men denne forskjellen er ikke statistisk signifikant.

4.3.2 Om omfanget av samlinger på studiestedene

Lærerne ble spurt om omfanget av samlinger på deres studiested, jfr. tabell 72.

Tabell 72

Hvor mange samlinger har det vært i studiet du har fulgt i år? Tallene er angitt i prosent.

	2010/2011 (n = 166)	2011/2012 (n = 95)
Ingen	1	2
1-2 per semester	27	39
3-4 per semester	52	41
5 eller mer per semester	20	18

I de fleste tilfellene er det snakk om enten 1 – 2 eller 3 – 4 samlinger per semester. Det er likevel også relativt mange steder hvor det har vært 5 samlinger eller mer per semester. Tabell 73 viser hvilket omfang samlingene har hatt.

Tabell 73

Hvilket omfang har hver av samlingene hatt? Tallene er angitt i prosent.

	2010/2011 (n = 165)	2011/2012 (n = 92)
1-2 dager	59	25
3 dager	33	65
Mer enn 3 dager	8	10

Det er her stor forskjell på svarene fra lærerne i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012. Mens flesteparten av lærerne i 2010/2012 angir at samlingene har vart 1 – 2 dager, så angir flesteparten av lærerne i 2011/2012 at samlingene har vart i tre dager ($p < 0.0001$). Tabell 74 viser lærernes tilfredshet med antallet av samlinger.

Tabell 74

Hvordan vil du karakterisere antallet av samlinger i studiet? Tallene er angitt i prosent.

	2010/2011 (n = 165)	2011/2012 (n = 92)
For få	16	20
Passe	82	77
For mange	2	3

Til tross for at antallet samlinger har økt fra 2010/2011 til 2011/2012, er det likevel den samme andel av lærere i henholdsvis 2010/2011 som synes at det har vært for få samlinger. De fleste angir likevel at de finner antallet av samlinger passende.

Med det relativt beskjedne antallet samlinger på de fleste studiesteder er det grunn til å se på de nettbaserte hjelpemidlene som anvendes i forbindelse med videreutdanningen. Tabell 75 viser hva de nettbaserte hjelpemidlene er blitt brukt til.

Tabell 75

Hvilke bruksområder dekker de nettbaserte hjelpemidlene som blir brukt i studiet? (Flere svar kan gis). Tallene er angitt i prosent.

	2010/2011 (n = 166)	2011/2012 (n = 95)
Administrativ informasjon om studiet	88	84
Læremateriell til studiet	78	72
Bruk av e-post	83	68
Bruk av diskusjonsforum på nett	57	68
Videoforelesninger, lydbaserte forelesninger	22	29
Blogg	3	2
Bruk av samtaleforum	22	28
Annet	15	15

De nettbaserte hjelpemidlene er spesielt brukt til administrativ informasjon om studiet, læremateriell til studiet, e-post og til diskusjonsforum på nett. Den eneste forskjellen på lærerne i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012 er at flere av de sistnevnte lærere nevner bruk av e-post ($p=0.006$).

4.3.3 Innholdet på videreutdanningen

Lærerne ble spurt om i hvilken grad innholdet på videreutdanningen har vært relatert til læreplanen (LK06), jfr. tabell 76.

Tabell 76

I hvilken grad har studiet vært relatert til læreplanen (LK06)? Grader dine svar fra "Ikke i det hele tatt" til "I svært høy grad". Tallene er angitt i prosent.

	Ikke i det hele tatt	.	.	.	.	I svært høy grad	Totalt antall
2010/2011	4	6	8	20	26	36	162
2011/2012	8	5	9	30	30	17	92

Blant lærerne i 2010/2011 er det flesteparten av lærerne som angir at studiet i svært høy grad eller i høy grad har vært relatert til læreplanen (62 %), mens det samme gjelder færre av lærerne i 2011/2012 (47 %). Forskjellen er statistisk signifikant ($p=0.040$).

Lærerne er videre spurt om hvor relevant innholdet på studiet har vært i forhold til læreplanen i faget, jfr. tabell 77.

Tabell 77

Hvor relevant har innholdet på studiet vært i forhold til læreplanen i faget? Grader dine svar fra "Ikke relevant i det hele tatt" til "Svært relevant". Tallene er angitt i prosent.

	Ikke relevant i det hele tatt	.	.	.	.	Svært relevant	Totalt antall
2010/2011	3	7	10	19	24	36	162
2011/2012	10	7	4	28	32	20	92

Det er færre av lærerne i 2011/2012 (52 %) enn av lærerne i 2010/2011 (60 %) som angir at innholdet i studiet har vært relevant i forhold til læreplanen i faget. Det er dessuten 17 % av de førstnevnte lærere som ikke finner at studiet har vært relevant i forhold til læreplanen, mot 10 % av de sistnevnte. Denne forskjellen er statistisk signifikant ($p=0.007$).

Det er altså her en klar tendens som den vi så for lærerne i grunnskolen. Her er det klart færre av lærerne i 2011/2012 enn av lærerne i 2010/2011 som angir at studiet var relatert til læreplanen og at studiet var relevant i forhold til læreplanen, jfr. tabell 26 og tabell 27.

Lærerne ble spurt om i hvilken grad deres videreutdanning har omhandlet fag og fagdidaktikk, pedagogikk og annet. Det ble spurt om i alt 15 forskjellige områder.

Tabell 78 viser lærernes angivelse av i hvor høy grad innholdet har omhandlet hvert av disse 15 områdene. Lærerne har svart på en 6- trinnskala. For å få det oversiktlig er det i tabell 78 kun oppført prosentvis antall lærere som har svart at et bestemt område ikke i det hele tatt eller kun i meget liten grad har inngått i undervisningen og det prosentvis antall lærere som har svart at dette området i svært høy grad eller i høy grad har inngått i undervisningen.

Tabell 78

I hvilken grad har innholdet i videreutdanningen omhandlet nedenstående? Grader dine svar fra "Ikke i det hele tatt" til "I svært høy grad". Tallene er angitt i prosent.

	Ikke i det hele tatt eller i liten grad	I svært høy grad eller i høy grad	Totalt antall
Faglig kompetanse i mine undervisningsfag			
2010/2011	25	48	160
2011/2012	29	42	90
Kjennskap til forskjellige undervisningsmetoder			
2010/2011	29	31	160
2011/2012	36	26	90
Kjennskap til læreplanene			
2010/2011	25	38	159
2011/2012	41	29	90
Grunnleggende ferdigheter (å kunne uttrykke seg muntlig og skriftlig, å kunne lese og regne, å bruke digitale verktøy)			
2010/2011	41	28	159
2011/2012	50	19	90
Planlegging av undervisning som fremmer elevenes læring			
2010/2011	25	34	160
2011/2012	34	19	89
Gjennomføring av undervisning som fremmer elevenes læring			
2010/2011	27	35	160
2011/2012	33	23	90
Organisering av undervisning som fremmer elevenes læring			
2010/2011	26	34	160

2011/2012	33	22	90
Elevvurdering som fremmer læring			
2010/2011	29	26	160
2011/2012	40	21	90
Progresjon i undervisningen			
2010/2011	31	24	160
2011/2012	46	20	90
Tilpasset opplæring			
2010/2011	40	25	159
2011/2012	48	17	90
Evaluerings av undervisning som fremmer elevenes læring			
2010/2011	30	24	160
2011/2012	44	16	90
Elevmedvirkning			
2010/2011	37	27	159
2011/2012	48	19	90
Lærer- elevrelasjoner			
2010/2011	33	30	159
2011/2012	46	29	89
Klasseledelse/læringsledelse			
2010/2011	45	16	159
2011/2012	52	17	90
Analytisk kompetanse til å kunne anvende resultater fra brukerundersøkelser (f.eks. Elevundersøkelsen) for å forbedre elevenes læringsutbytte			
2010/2011	52	16	159
2011/2012	60	9	90

På nesten alle områder er det en generell tendens til at flere av lærerne i 2010/2011 enn av lærerne i 2011/2012 angir at et område i svært høy grad eller i høy grad har inngått i undervisningen. Tilsvarende er det på de samme områdene færre av lærerne i 2010/2011 enn av lærerne i 2011/2012, som angir at området ikke i det hele tatt eller i meget liten grad har inngått i undervisningen. Ingen av disse forskjellene er statistisk signifikante.

4.3.4 Lærernes vurdering av deres egen kompetanse sett i relasjon til innholdet på videreutdanningen

Nedenstående tabell 79 viser lærernes indikasjoner på i hvilken grad de opplever å ha tilstrekkelig kompetanse på de områdene som er vist i forrige tabell. Områdene er tilsvarende dem i forrige tabell ordnet etter hvor mange lærere i grunnskolen 2010/2011 som har angitt at et gitt område i svært høy grad eller i høy grad har inngått i undervisningen.

Tabell 79

I hvilken grad opplever du at du har tilstrekkelige kompetanser angående nedenstående. Tallene er angitt i prosent.

	Ikke i det hele tatt eller i liten grad	I svært høy grad eller i høy grad	Totalt antall
Lærer- elevrelasjoner			
2010/2011	1	71	163
2011/2012	9	61	92
Kjennskap til læreplanene			
2010/2011	0	90	163
2011/2012	7	79	91
Klasseledelse/læringsledelse			
2010/2011	2	63	163
2011/2012	9	48	92
Grunnleggende ferdigheter (å kunne uttrykke seg muntlig og skriftlig, å kunne lese og regne, å bruke digitale verktøy)			
2010/2011	1	80	163
2011/2012	4	54	91
Faglig kompetanse i mine undervisningsfag			
2010/2011	1	88	164
2011/2012	5	65	91
Kjennskap til forskjellige undervisningsmetoder			
2010/2011	0	77	164
2011/2012	5	60	92
Planlegging av undervisning som fremmer elevenes læring			
2010/2011	0	70	164
2011/2012	4	55	91
Gjennomføring av undervisning som fremmer elevenes læring			
2010/2011	0	73	164
2011/2012	4	52	92
Organisering av undervisning som fremmer elevenes læring			
2010/2011	1	70	164
2011/2012	4	51	91
Progresjon i undervisningen			
2010/2011	0	68	164
2011/2012	4	57	92
Tilpasset opplæring			
2010/2011	2	48	164
2011/2012	12	25	91
Elevvurdering som fremmer læring			
2010/2011	2	48	164
2011/2012	5	35	92
Analytisk kompetanse til å kunne anvende resultater fra brukerundersøkelser (f.eks. Elevundersøkelsen) for å forbedre elevenes læringsutbytte			
2010/2011	7	41	163
2011/2012	10	35	91
Evaluerings av undervisning som fremmer elevenes læring			
2010/2011	5	51	164
2011/2012	7	30	92
Elevmedvirkning			
2010/2011	2	54	163
2011/2012	5	45	91

Der er systematiske forskjeller på lærernes opplevelse av egenkompetanse i henholdsvis 2011/2012 og 2010/2011. På nesten alle områdene er det markant flere av lærerne i 2010/2011 som angir at de i svært høy grad eller i høy grad har tilstrekkelige kompetanser. Kun hva angår elevmedvirkning og analytisk kompetanse til å kunne anvende resultater fra brukerundersøkelser er det ikke noen statistisk signifikant forskjell på fordelingene for lærerne i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012.

Det er spesielt markante forskjeller når en ser på lærernes opplevelse av egenkompetanse på områdene Grunnleggende ferdigheter (å kunne uttrykke seg muntlig og skriftlig, å kunne lese og regne, å bruke digitale verktøy ($p < 0.0001$), faglig kompetanse i undervisningsfag ($p < 0.0001$), Kjennskap til forskjellige undervisningsmetoder ($p = 0.001$), gjennomføring av undervisning, som fremmer elevenes læring ($p = 0.002$) og evaluering som fremmer elevenes læring ($p < 0.0001$).

4.4 Lærernes vurdering av videreutdanningstilbudene

Lærerne er først blitt bedt om å vurdere kvaliteten på studiet med hensyn til henholdsvis den samlingsbaserte delen av studiet og den nettbaserte delen av studiet, jfr. tabell 80.

Tabell 80

Hvordan opplever du studiet med hensyn til nedenstående? Fordelt på lærere i grunnskolen og lærere i videregående opplæring. Tallene er angitt i prosent.

	Svært dårlig	Dårlig	Passe	God	Svært god	Totalt antall
Hva synes du om kvaliteten på den samlingsbaserte delen av studiet?						
2010/2011	1	6	15	37	41	165
2011/2012	4	3	10	36	42	94
Hva synes du om kvaliteten på den nettbaserte delen av studiet?						
2010/2011	1	11	34	40	13	143
2011/2012	5	13	17	49	17	88
Hva synes du om fordelingen mellom den samlingsbaserte og den nettbaserte delen av studiet?						
2010/2011	1	11	33	37	18	142
2011/2012	2	12	31	31	22	89

Flesteparten av lærerne i både 2010/2011 og 2011/2012 vurderer kvaliteten på den samlingsbaserte delen av studiet og den nettbaserte delen av studiet som svært god eller god. Det er likevel 12 % og 18 % av lærerne i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012 som synes at kvaliteten på den nettbaserte delen er svært dårlig eller dårlig.

Flesteparten av lærerne synes også at fordelingen mellom den samlingsbaserte og den nettbaserte delen av studiet er god eller passende. 12 % og 14 % av lærerne i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012 er dog ikke tilfredse med denne fordelingen. Av kommentarene fra en del av lærerne i de forskjellige fagene ses det at noen lærere godt kunne tenkt seg flere samlinger, jfr. Vedlegg 1.

Lærerne ble spurt om deres tilfredshet med undervisningen på deres videreutdanning på nedenstående områder, jfr. tabell 81.

Tabell 81

Hvor tilfreds er du med den generelle måten undervisningen har foregått på når det gjelder nedenstående? Grader dine svar fra "Svært lite tilfreds" til "Svært tilfreds". Tallene er angitt i prosent.

	Svært lite tilfreds	.	.	.	.	Svært tilfreds	Total antall
Tilrettelegging av undervisningen							
2010/2011	3	5	6	21	36	29	156
2011/2012	6	2	8	10	45	29	87
Organisering av undervisningen							
2010/2011	3	4	13	19	31	29	156
2011/2012	6	5	3	16	41	29	87
Undervisningsinnholdet							
2010/2011	1	11	6	21	37	25	156
2011/2012	7	0	8	13	38	34	87
Måten innholdet formidles på							
2010/2011	2	6	6	28	37	22	156
2011/2012	6	3	6	21	41	23	87
Foreleserens/forelesernes faglige kompetanser							
2010/2011	0	2	2	15	39	42	156
2011/2012	6	0	2	6	43	44	87
Foreleserens/forelesernes fagdidaktiske kompetanser							
2010/2011	1	6	12	22	30	29	156
2011/2012	8	6	6	14	43	23	86
Foreleserens/forelesernes pedagogiske kompetanser							
2010/2011	2	4	12	24	33	25	156
2011/2012	8	6	9	14	39	24	87

Både for 2010/2011 og 2011/2012 er det overordnede inntrykket at lærerne er tilfredse med undervisningen på sin videreutdanning. Det gjelder på stort sett alle de nevnte områder.

Det er imidlertid likevel en del lærere som er mindre tilfredse med organiseringen av undervisningen, undervisningsinnholdet, måten innholdet formidles på og foreleseren/forelesernes fagdidaktiske og pedagogiske kompetanser. Det endrer imidlertid ikke at flesteparten er tilfredse på alle de nevnte områdene, herav er mange svært tilfredse.

På et område er tilfredsheten noe større blant lærerne i 2011/2012 sammenliknet med lærerne i 2010/2011. Det gjelder tilfredshet med undervisningsinnholdet ($p=0.001$).

Lærerne ble dessuten bedt om å forholde seg til en rekke påstander om undervisningen på den høgskolen eller universitet hvor videreutdanningen deres foregår, jfr. tabell 82.

Tabell 82

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander. Grader dine svar fra "Helt uenig" til "Helt enig". Tallene er angitt i prosent.

	Helt uenig	.	.	.	.	Helt enig	Total antall
Undervisningstiden blir brukt effektivt							
2010/2011	4	4	12	23	22	35	156
2011/2012	5	1	7	15	40	33	88
Der er et godt forhold mellom foreleserne og studentene							
2010/2011	2	2	4	15	23	54	156
2011/2012	5	1	6	7	33	49	88
Jeg gleder meg til hver gang jeg skal på forelesning							
2010/2011	3	4	8	15	29	40	156
2011/2012	5	3	8	10	31	43	88
Foreleserne på videreutdanningen er engasjerte							
2010/2011	1	1	9	13	31	44	156
2011/2012	5	2	3	18	32	40	88
Foreleserne på videreutdanningen er faglig dyktige							
2010/2011	0	2	4	13	31	49	156
2011/2012	5	1	2	7	38	48	88
Det er lett å relatere innholdet i undervisningen til egen undervisningspraksis							
2010/2011	4	8	13	13	28	33	156
2011/2012	9	5	10	19	32	25	88
Jeg opplever høy grad av praksisfellesskap med mine medstudenter							
2010/2011	2	3	5	15	32	44	156
2011/2012	7	5	3	10	35	40	88

De fleste av lærerne i både 2010/2011 og 2011/2012 er helt enige eller enige i ovenstående påstander. De fleste mener for eksempel at undervisningstiden blir brukt effektivt og at det er et godt forhold mellom foreleserne og studentene. De opplever også at foreleserne er faglig dyktige og de opplever høy grad av praksisfelles-

skap med sine medstudenter. Det er likevel en del lærere som er uenige i at det er lett å relatere innholdet i undervisningen til egen praksis og en del opplever ikke i så høy grad praksisfellesskap med medstudenter.

Kun på et av områdene er det en viss forskjell på lærerne i 2010/2011 og 2011/2012, idet 73 % av lærerne i 2011/2012 mot kun 57 % av lærerne i 2010/2011 er helt enige eller enige i at undervisningstiden blir brukt effektivt ($p=0.039$).

Lærerne ble også bedt om å ta stilling til noen negative påstander om undervisningen, jfr. tabell 83.

Tabell 83

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander. Grader dine svar fra "Helt uenig" til "Helt enig". Tallene er angitt i prosent.

	Helt uenig	.	.	.	.	Helt enig	Total antall
Forelesningene blir avlyst for ofte							
2010/2011	83	9	3	3	1	1	156
2011/2012	72	16	6	5	2	0	88
Det er for mye dødtid i undervisningen							
2010/2011	51	21	6	12	6	4	156
2011/2012	56	27	8	7	2	0	88
Utbyttet jeg får av undervisningen er for dårlig i forhold til de resurser som blir brukt på videreutdanningen min							
2010/2011	54	18	10	6	6	6	156
2011/2012	53	25	10	7	2	2	88

Det er her ingen forskjeller på lærerne i 2010/2011 og 2011/2012. Flesteparten av lærerne er helt uenige eller uenige i at forelesningene blir avlyst for ofte, at det er for mye dødtid i undervisningen, og at utbyttet av undervisningen er for dårlig i forhold til ressursforbruket til videreutdanningen.

4.4.1 Videreutdanningens forhold til praksis

Lærerne ble stilt noen spørsmål om undervisningen i forhold til sin praksis, jfr. tabell 84.

Tabell 84

I hvilken grad er du enig eller uenig er du i påstandene nedenfor. Grader dine svar fra "Helt uenig" til "Helt enig". Tallene er angitt i prosent.

	Helt uenig	.	.	.	.	Helt enig	Total antall
Foreleseren/foreleserne på videreutdanningen er bevisste på at videreutdanningen skal være praksisrettet							
2010/2011	6	9	10	12	32	31	155
2011/2012	10	5	8	13	34	30	87
Innholdet i videreutdanningen er lett å bruke i egen undervisning							
2010/2011	7	5	6	19	28	35	155
2011/2012	10	1	10	15	33	30	87

Flesteparten av lærerne i både 2010/2011 og 2011/2012 er helt enige eller enige i at foreleseren/foreleserne på videreutdanningen er bevisste på at videreutdanningen skal være praksisrettet og at innholdet er lett å bruke i egen undervisning. Likevel er det også en del lærere som ikke er enige i dette.

Lærerne er dessuten blitt spurt om undervisningen er lagt opp til at de fortløpende har kunnet bruke det som man har lært der, samt i hvilken grad de fortløpende faktisk har prøvd ut det de har lært i egen undervisning, jfr. tabell 85.

Tabell 85

Er undervisningen på videreutdanningen lagt opp slik at du fortløpende har kunnet bruke det du har lært i din egen undervisning? Tallene er angitt i prosent.

	I svært liten grad	.	.	.	.	I svært høy grad	Totalt antall
2010/2011	11	6	8	20	25	29	158
2011/2012	10	16	14	28	18	14	90

Det er her temmelig stor forskjell på lærernes svar i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012 idet markant flere av lærerne i 2010/2011 angir at de fortløpende har kunnet bruke det de har lært på videreutdanningen i egen undervisning, sammenliknet med lærerne i 2011/2012 ($p < 0.0001$).

Lærerne er i tillegg blitt spurt om i hvilken grad de bruker det de har lært på videreutdanningen i egen undervisningspraksis.

De lærere som har angitt at et bestemt område ikke eller i svært begrenset omfang har inngått i undervisningen, er ikke blitt inkludert i tabell 86. I de celler hvor det er anvendt skygger, er forskjellene på lærerne med stor grad av egenkompetanse og lærere med mindre grad av egenkompetanse statistisk signifikante.

For å få en oversikt er det i tabell 86 kun oppført det prosentvise antall lærere som har svart at de ikke i det hele tatt eller kun i meget begrenset grad har brukt det de lærte i deres egen undervisning, og det prosentvise antall lærere som har svart at de i svært høy grad eller i høy grad har brukt det de lærte i egen undervisning. I de celler hvor det er anvendt skygger, er forskjellene statistisk signifikante.

Tabell 86: I hvilken grad bruker du det du har lært på videreutdanningen i din egen undervisningspraksis? Grader dine svar fra "Ikke i det hele tatt" til "I svært høy grad". Tallene er angitt i prosent.

	Ikke i det hele tatt eller i liten grad	I svært høy grad eller i høy grad	Total antall
Faglig kompetanse i mine undervisningsfag			
2010/2011	9	74	105
2011/2012	11	55	64
Planlegging av undervisning som fremmer elevenes læring (p=0.043)			
2010/2011	4	59	94
2011/2012	20	31	59
Gjennomføring av undervisning som fremmer elevenes læring (p=0.027)			
2010/2011	6	59	93
2011/2012	20	30	60
Grunnleggende ferdigheter (å kunne uttrykke seg muntlig og skriftlig, å kunne lese og regne, å bruke digitale verktøy)			
2010/2011	13	62	67
2011/2012	22	38	45
Organisering av undervisning som fremmer elevenes læring			
2010/2011	3	57	91
2011/2012	18	30	60
Analytisk kompetanse til å kunne anvende resultater fra brukerundersøkelser (f.eks. Elevundersøkelsen) for å forbedre elevenes læringsutbytte (p=0.018)			
2010/2011	9	54	97
2011/2012	28	25	36
Lærer- elevrelasjoner (p=0.001)			
2010/2011	9	51	76
2011/2012	23	48	48
Tilpasset opplæring (p=0.002)			
2010/2011	9	47	70
2011/2012	28	34	47
Progresjon i undervisningen			
2010/2011	8	50	82
2011/2012	18	31	49
Evaluerings av undervisning som fremmer elevenes læring (p=0.032)			
2010/2011	4	53	79
2011/2012	14	32	50
Elevvurdering som fremmer læring (p=0.037)			
2010/2011	7	50	79
2011/2012	19	24	54
Klasseledelse/læringsledelse (p=0.001)			
2010/2011	8	50	55
2011/2012	23	30	43
Kjennskap til læreplanene			
2010/2011	7	47	68
2011/2012	17	44	52
Kjennskap til forskjellige undervisningsmetoder			
2010/2011	8	53	83
2011/2012	16	29	58

På samtlige ovennevnte områder er det klart flere av lærerne i 2010/2011 enn av lærerne i 2011/2012, som angir at de bruker det de har lært på videreutdanningen i deres egen undervisningspraksis. Det er spesielt mange av lærerne i 2011/2012 som angir at de ikke i det hele tatt eller i meget liten grad bruker det de har lært.

Det er altså ingen tvil om at lærerne som tar videreutdanning i 2011/2012 i mindre grad enn de lærere som tok videreutdanning i 2010/2011, opplever at de bruker det de har lært på videreutdanningen i deres egen undervisningspraksis.

4.4.2 Undervisningens forskningsforankring

I hvor høy grad opplever lærerne i videregående opplæring, at undervisningen på deres videreutdanning har vært forskningsbasert? Dette fremgår av tabell 87.

Tabell 87

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander om videreutdanningen du deltar på? Grader dine svar fra "Svært uenig" til "Svært enig". Tallene er angitt i prosent.

	Svært uenig	.	.	.	.	Svært enig	Totalt antall
Undervisningen har i høy grad vært basert på forskningsresultater							
2010/2011	3	5	10	26	26	30	143
2011/2012	12	11	8	16	36	18	90
Foreleseren/foreleserne gir oss mange litteraturreferanser slik at vi kan lese om forskning							
2010/2011	3	11	15	24	24	24	156
2011/2012	16	12	12	11	24	24	90
Foreleseren/foreleserne på videreutdanningen har presentert egne forskningsresultater for oss							
2010/2011	19	14	13	18	17	19	154
2011/2012	23	17	12	23	17	8	90

Drøyt halvparten av lærerne i både 2010/2011 og 2011/2012 er helt enige eller enige i at undervisningen i høy grad har vært basert på forskningsresultater. Relativt mange er imidlertid ikke helt enige i dette. Det kan avspeile at det på dette området er forskjeller med hensyn til de forskjellige fagene. Prosentvis flere av lærerne i 2011/2012 (23 %) enn av lærerne i 2010/2011 (8 %) er helt uenige eller uenige i at undervisningen har vært basert på forskningsresultater ($p=0.004$).

Lærerne i både 2010/2011 og 2011/2012 har dessuten delte meninger med hensyn til om foreleseren/foreleserne har presentert egne forskningsresultater for dem. Her er det ingen statistisk signifikant forskjell på lærernes svar i 2010/2011 og 2011/2012.

4.4.3 Lærernes generelle vurdering av læringsutbytte

Endelig ble lærerne bedt om å vurdere sitt læringsutbytte på en rekke områder, jfr. tabell 88.

Tabell 88

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander om din videreutdanning? Grader dine svar fra "Helt uenig" til "Helt enig". Tallene er angitt i prosent.

	Helt uenig	.	.	.	.	Helt enig	Totalt antall
Videreutdanningen har gitt utgangspunkt for refleksjon over egen praksis							
2010/2011	3	3	8	13	37	42	158
2011/2012	11	3	3	16	33	33	90
Videreutdanningen har gitt meg nye faglige innfallsvinkler							
2010/2011	1	3	8	13	28	47	158
2011/2012	3	4	4	13	28	47	90
Videreutdanningen har generelt forbedret min måte å undervise på							
2010/2011	5	11	10	23	27	23	158
2011/2012	10	8	4	32	31	14	90
Videreutdanningen har medført at elevene mine får et større faglig utbytte							
2010/2011	3	12	7	18	31	29	158
2011/2012	10	7	6	19	36	23	90
Med videreutdanningen har jeg fått et bredere register av undervisningsmetoder							
2010/2011	6	17	16	20	23	18	158
2011/2012	16	12	13	20	26	13	90
Videreutdanningen har gjort meg til en bedre klasseleder							
2010/2011	9	19	20	30	13	10	158
2011/2012	18	18	14	28	13	9	90
Videreutdanningen har medført at jeg har blitt flinkere til å arbeide med trivsel i klassen							
2010/2011	13	20	20	22	15	9	158
2011/2012	26	19	18	13	17	8	90

Det er verdt å bemerke at selv om lærerne 2011/2012 i mindre grad enn lærerne 2010/2011 bruker det de har lært på videreutdanningen, så er det stort sett ingen forskjeller på lærernes vurdering av deres læringsutbytte på ovenstående områder i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012. For eksempel er det ingen forskjell på hvor mange av lærerne i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012 som angir at de er helt enige eller enige i at videreutdanningen har gitt dem nye faglige innfallsvinkler.

4.4.4 Lærernes opplevelse av styrket kompetanse

Lærerne ble spurt om videreutdanningen har styrket deres kompetanse på bestemte områder. Disse områdene er de samme områdene hvor lærerne ble bedt om å angi i hvor høy grad disse områdene inngikk i undervisningen på deres videreutdanning. Noen av lærerne har angitt at enkelte områder ikke eller i svært lite omfang

inngikk i undervisningen på deres videreutdanning. Disse lærernes svar vedrørende opplevelse av styrket kompetanse på disse områder er i den følgende tabellen ikke inkludert, slik at det kun er lærere som har svart at et gitt område i noe omfang har inngått i undervisningen som er inkludert.

For å få det oversiktlig er det i tabell 89 kun vist det prosentvise antall lærere som har svart at deres kompetanse på et bestemt område ikke i det hele tatt eller kun i svært begrenset grad er blitt styrket, og det prosentvise antall lærere som har svart at deres kompetanse på dette området i svært høy grad eller i høy grad er blitt styrket. I de celler hvor det er anvendt skygger, er forskjellene statistisk signifikante.

Tabell 89

I hvilken grad opplever du at videreutdanningen har styrket dine kompetanser på følgende områder? Grader dine svar fra "Ikke i det hele tatt" til "I svært høy grad". Tallene er angitt i prosent.

	Ikke i det hele tatt eller i liten grad	I svært høy grad eller i høy grad	Totalt antall
Faglig kompetanse i mine undervisningsfag			
2010/2011	7	75	105
2011/2012	5	67	64
Planlegging av undervisning som fremmer elevenes læring			
2010/2011	6	54	94
2011/2012	17	29	59
Gjennomføring av undervisning som fremmer elevenes læring			
2010/2011	6	59	93
2011/2012	13	35	60
Kjennskap til forskjellige undervisningsmetoder (p=0.031)			
2010/2011	18	48	83
2011/2012	19	29	58
Organisering av undervisning som fremmer elevenes læring (p=0.029)			
2010/2011	3	57	91
2011/2012	13	28	60
Analytisk kompetanse til å kunne anvende resultater fra brukerundersøkelser (f.eks. Elevundersøkelsen) for å forbedre elevenes læringsutbytte (p=0.043)			
2010/2011	6	61	97
2011/2012	14	17	36
Grunnleggende ferdigheter (å kunne uttrykke seg muntlig og skriftlig, å kunne lese og regne, å bruke digitale verktøy)			
2010/2011	16	52	67
2011/2012	18	38	45
Tilpasset opplæring (p<0.0001)			
2010/2011	10	60	70
2011/2012	26	17	47
Elevvurdering som fremmer læring (p=0.018)			
2010/2011	3	57	79
2011/2012	22	22	54
Progresjon i undervisningen			
2010/2011	6	49	68
2011/2012	16	24	49
Evaluering av undervisning som fremmer ele-			

venes læring			
2010/2011	3	53	79
2011/2012	20	26	50
Lærer- elevrelasjoner			
2010/2011	4	59	76
2011/2012	13	44	48
Klasseledelse/læringsledelse			
2010/2011	6	56	55
2011/2012	19	23	43
Kjennskap til læreplanene			
2010/2011	4	53	68
2011/2012	6	38	53

Det er systematiske forskjeller på lærerne i henholdsvis 2010/2011 og 2011/2012, idet flere av lærerne i 2010/2011 angir at videreutdanningen i svært høy grad eller i høy grad har styrket deres kompetanse på alle de nevnte områdene. På fem av områdene er forskjellene statistisk signifikante.

Forskjellen er spesielt stor hva angår tilpasset opplæring, hvor 60 % av lærerne i 2010/2011 angir at videreutdanningen har styrket deres kompetanse, mens det samme kun gjelder 17 % av lærerne i 2011/2012. Det er likeledes mange flere av de sistnevnte som angir at videreutdanningen ikke i det hele tatt eller i meget liten grad har styrket deres kompetanse hva angår tilpasset opplæring. Det dreier seg om 26 % mot kun 10 % av lærerne i 2010/2011.

Kapittel 5. Vedlegg

5.1 Har videreutdanningen vært som forventet?

Lærerne ble spurt om utbyttet av deres videreutdanning har vært som forventet. I tilknytning til dette spørsmålet ble lærerne spurt om de hadde ytterligere kommentarer. I det følgende blir lærernes kommentarer i 2011/2012 presentert for hvert av de fagene, hvor minst 7 lærere har gitt kommentarer.

Kommentarene fra lærerne i 2010/2011 kan ses i Deltagerrapport 1.

5.1.1 Norsk 1: Positive kommentarer:

"Alt den har formidlet har vært viktig og gjort meg til en faglig bevisst lærer. Hittil viktigste i min yrkeskarriere".

"Meget positivt at også vi "eldre" lærere får denne sjansen".

"Svært fornøyd med studiet!".

5.1.2 Norsk 1: Kritiske kommentarer:

"Det er ganske stort omfang, og de fleste andre jeg kjenner til som studerer 50 % syns omfanget på dette studiet høres mye ut. For min del betyr det at en del av det vi leser blir litt overflattisk behandlet selv om jeg er en ganske samvittighetsfull student".

"Det har vært utrolig travelt! Mye å lese og forberede seg til hver samling. Vi har levert inn 8 skriftlige arbeider (første- og andreakt), en av oppg. var gruppeoppgave. Også hatt muntlig eks og gr.framf. Gr.framf på nett-studium m geogr. avstand = vanskelig!".

"Eg har ikkje hatt undervisning i faget eg har studert i år, og eg ser i ettertid at det hadde vore betre om eg hadde hatt det. Dette burde skuleleinga legge opp til at alle som tar videreutdanning får".

"Er godt fornøyd, men kunne tenkt meg flere samlinger med forelesninger".

5.1.3 Norsk 2: Positive kommentarer:

"Faglig påfyll og nye innfallsvinkler var det jeg forventet. det har jeg fått".

"Faglig påfyll, refleksjon rundt de ulike temaene, diskusjoner med andre lærere, dyktige forelesere".

"Godt faglig utbytte".

"Jeg har fått et større faglig og didaktisk register å spille på".

"Jeg har lært mer og fordypet meg i lærestoffet".

"Lista var ikke så høy etter fjoråret, hvor foreleserne var mer opptatt av egen forskning enn våre studium. Bedre opplegg i år".

"Lært mye nytt, i et fag jag aldri hadde undervist full klasse i".

"Sitter igjen med MYE av det jeg ønsket".

"Flinke lærere på Høgskolen".

"Tema og metoder har vært relevant i forhold til min undervisningspraksis i min jobb".

5.1.4 Norsk 2: Kritiske kommentarer:

"Det har vært altfor lite samlinger/forelesninger. Det er vanskelig å tilegne seg nytt fagstoff og skape god refleksjon på egen hånd. Høgskolen har ikke prioritert dette studiet, det virker tilfeldig hva og hvem de putter inn som forelesere".

"Jeg hadde forventet at det skulle være mer fokus på resultater fra undersøkelser ol.".

"Lite forelesninger".

5.1.5 Engelsk 1: Positive kommentarer:

"Auka fagleg kompetanse og inspirasjon. Fått fleire idèer, og arbeidsmetodar å jobba etter".

"Den har gitt meg svar på de utfordringene jeg ønsket å få svar på før jeg begynte ved utdanningen. Hvordan lærer bort engelsk?".

"Dyktige pedagoger, relevant stoff, flott opplegg, gjennomtenkt innhold. I det hele tatt topp videreutdanning!"

"Eg har fått tid til å lage til og gjennomføre mange av dei opplegga som tidlegare berre var idear men for omfattande til å gjennomføre. Vidareutdanninga har gjeve input og hjelp til fokus og innfallsvinklar som eg tidlegare ikkje har nytta".

"Fantastiske forelesninger, det vi lærer kan vi bruke rett inn i klasserommet".

"Flinke lærere".

"Har lært masse!".

"Har lært mye".

"Jeg har fått mye input på god litteratur til ungdomstrinnet".

"Jeg har hatt stort faglig utbytte, noe som i høy grad kommer elevene mine til gode. Jeg har utviklet mine ferdigheter på områder jeg følte behov for det, og har fått større trygghet i forhold til undervisningsfaget".

"Jeg har lært mye".

"Jobbet mye med faget"!

Lært mye og velorganisert

"Tid til refleksjon og lesing av litteratur".

"Utbyttet har vært mere enn forventet".

"Utvidede kunnskaper. Utvikle språket".

"Fått mer faglig tyngde".

"God kjennskap til litteratur".

"JEG HAR LÆRT MYE OM FAGET, METODER, LÆREPLANEN - DET VAR DET JEG FORVENTET".

"Kompetente forelesere, gode oppgaver som må leveres på nett med raske og konstruktive tilbakemeldinger".

5.1.6 Engelsk 1: Kritiske kommentarer:

"Blir for mye teori og ting som blir undervist i er ikke så aktuelt for det trinnet jeg er på".

"Jeg hadde håpet på flere undervisningsmetoder som gikk mer på det kreative".

"Mer å gjøre enn forventet, da jeg bare får 30 stp".

"Varierende kvalitet på forelesere".

5.1.7 Engelsk 2: Positive kommentarer:

"Bra med faglig påfyll, men for lite man kan ta med rett inn i klasserommet. For mye refleksjon over egen praksis, det er ikke dette lærere trenger! Vi trenger nevenyttige oppgaver/aktiviteter vi kan ta med oss rett inn i klasserommet".

"Forelesningene har vært kjempe bra og dyktige forelesere. Oppgaver og forelesninger har vært praksisorientert".

"Har høynet min kompetanse betraktelig innen faget. Har fått mange gode ideer til undervisningen".

"Relevant for undervisningen. Tatt hensyn til hvilket trinn man underviser på".

"Jeg forventet å bli inspirert og det ble jeg".

"Større fokus på ett fag over tid og analytisk tilnærming til egen praksis har vært lærerikt".

"Jeg har nådd de målene jeg håpet å nå".

"Større enn forventet".

5.1.8 Engelsk 2: Kritiske kommentarer:

"Hadde ønsket en mer praktisk tilnærming framfor en akademisk".

"Jeg fikk mye mer utbytte på engelsk 1 da vi fikk enda mer eksempler som vi kunne bruke i praksis".

"Jeg hadde forventet å få enda mer input i forhold til undervisningsmetoder, differensiert undervisning og gode evalueringsmetoder".

"Ønsket flere samlinger, mye blir etterlatt til en selv og man vandrer litt alene, når gruppa man er en del av".

"Hadde ønsket flere samlinger, flere forelesninger. Det er for mye individuelt arbeid".

"For lite undervisning, for mye innlevering. Stress".

5.1.9 Matematikk 1: Positive kommentarer:

"Fått nye innfallsvinkler til faget via lærere/foredragsholdere og gjennom pensumbøker. Og at undervisningen er basert på forskning, slik at vi vet hva som må gjøres for at elevene skal få mer integrert matematikkunnskap".

"Forventet mye og har fått mye. PS! Har kun hatt noen få timer matematikk-undervisning ennå, så har fått prøvd det jeg har lært fortløpende".

"Forventet mye om, at det er krevende på mange måter. Undervisningen/gjennomføringen har vært svært lærerik".

"Jeg lærer mye om matematikk og uteskole med fokus på individuelle lærinsstillinger og tilpasset opplæring, samtidig knytting av matematikk og fysisk aktivitet".

"Har blitt positivt overrasket over videreutdanningen i forhold til forventningene".

"Har utviklet meg både matematikkfaglig og didaktisk".

"Jeg liker fokuset på fordypning i fagets egenart. Jeg føler ikke behov for masse oppgaver rundt det didaktiske....".

"Ny fag- og didaktisk kunnskap".

"Har økt egen faglig kompetanse, kunne hatt litt mer didaktikk".

"Høyere faglig kompetanse".

"Faglig kompetanse".

"Opplevs som relevant og inspirerende".

"Jeg forventet god undervisning og har fått det".

"Veldig bra".

5.1.10 Matematikk 1: Kritiske kommentarer:

"Samlingene har vært preget av faglig kompetanse. Didaktikken har vært nesten helt fraværende på samlingene. Vi har skrevet to oppgaver som har vært relatert til lærerrollen og vurdering. Det har ikke vært disk/utveksling av ideer om tilpasset oppl, org. osv.".

"Undervisningen i matematikk ved (xxxx) er faglig god, men er ikke i det hele tatt rettet mot undervisning. Det er kun rene kopier av kurs som undervises for ordinære studenter på campus".

"For store krav til at du hadde lang erfaring i å undervise i fag. Lite for oss som har liten erfaring i faget/ønsker kompetanse i faget + arbeid med svakere elever".

"Opplegget er blottet for fagdidaktikk, nettbaserte forelesninger holder ein lav kvalitet, samlinger er dårleg organisert, det faglige innholdet i studiet er tildels lite relevant for arbeidet".

"Hadde veldig dårlig foreleser i 1. semester og sitter igjen med lita fra det. Har tatt seg opp etter jul".

"Lite relevant faglig og ikke didaktisk".

"Noe, gikk inn med "feil" begrunnelse".

5.1.11 Matematikk 2: Positive kommentarer:

"Den har gitt meg et faglig løft, men vel så interessant har det vært å innta elevrollen selv og ut fra dette gjøre mange refleksjoner over egen praksis som lærer, hva slags undervisning som fungerer bra/dårlig osv."

"Dette året har det vært god undervisning hver 14 dag. Vi studenter har dannet grupper og samarbeidet. Gode lærere".

"Jeg forventet i utgangspunktet at jeg skulle oppnå gode resultater i faget, og dermed få et bevis på at jeg har gode kunnskaper i faget. Dette forventet jeg av meg selv i forhold til studiet, og synes at utdanningen har hjulpet meg til å oppnå dette".

"Jeg hadde forventninger om å få tips til undervisningsmetoder, noe jeg i aller høyeste grad har fått. I tillegg har jeg blitt kjent med ulike læringsstiler, noe jeg ikke hadde forventet, men som jeg hadde lite kunnskap om før videreutdanningen".

"Eg håpet på en tilegnelse av faglig fordypning, i det jeg føler at jeg har en solid pedagogisk bakgrunn (tilrettelagt undervisning på generell basis) fra før".

"Kompetanseheving for egen del, videre matematikkstudium utover vgs, og kjennskap til nye dataverktøy/programmer som elevene får nytte av".

"Mange praktiske tips som kan benyttes i undervisningssituasjoner. Konkrete forslag til undervisningsopplegg og utprøving av aktiviteter. Dyktige forelesere".

"Er fornøyd med at nivået er mye høyere enn jeg trodde. Lærer mye som jeg ikke kunne fra før og som gir meg en trygghet i forhold til å ha mye høyere kompetanse enn elevene".

"Fordi jeg har økt min faglige kompetanse, noe som var mitt mål ved å ta videreutdanningen".

"Gitt meg et mye tryggere faglig grunnlag".

"Godt faglig utbytte".

"Høyere fagkompetanse".

"Stort faglig fokus".

"Økt faglig innsikt".

"Ønsket faglig påfyll og føler jeg får det".

5.1.12 Matematikk 2: Kritiske kommentarer:

"Nivået på faget er for høyt for mitt undervisningsnivå".

"Rot i informasjon fra (xxxx), vanskelig å forholde seg til studweb, dårlig planlegging av innleveringer. Alt på en gang. Kvalitetsforskjell på de to foreleserne. Helt utrolig at den ene holder så lavt nivå!!!!!!!!!!".

"Fordi foreleserne refererer veldig ofte til studiet som var i fjor. Noe irriterende for meg som ikke var der i fjor. Flere har reagert på dette".

5.1.13 Leseopplæring 1: Positive kommentarer

"Fordi jeg har reflektert over egen praksis mer enn noen gang tidligere. Den faglige kvaliteten på studiet er svært høy. Jeg har endret min praksis radikalt, og er blitt en bedre lærer".

"Relevante, faglig dyktige forelesere som evner å kombinere praksisfeltet med relevant teori og forskning".

"Det har vært mye praktisk og konkret som jeg kunne bruke direkte i undervisningen, umiddelbart etter forelesning".

"Jeg har fått mye ny kunnskap om den 1. lese- og skriveopplæringen. Kunnskapen er veldig praksis nær og lett å ta i bruk, og har bidratt til at jeg også har inspirert mine kollegaer til å prøve ut nye metoder".

"Har fått nye innfallsvinkler til undervisningen. Blitt oppdatert på nyere forskning innen feltet jeg studerer".

"Mange aha - opplevelser i forhold til betydningen av de grunnleggende ferdighetene. Er relevant for mitt arbeid i klasserommet hver dag, i alle fag, på alle trinn!".

"Videreutdanningen er svært praksis nær og direkte overførbart til egen undervisning".

"Det har vært relevant i forhold til praksis".

"Dyktige forelesere med kunnskap som vi kan videreføre i klasserommet".

"Veldig praksisnært!".

"Det har vært lærerikt å jobbe ved siden av studium slik at man kan teste ut teori i praksis underveis".

"Veldig interessant med ny forskning og ny faglig input. Flott å være i basisgruppe som fremmer faglige diskusjoner, og arbeide med temaer som er relevante for vår jobbhverdag".

"2 dager til studium er supert. Får fokus på studiet. Flotte samlinger og temaer. Faglig interessant stoff".

"Har merket at jeg mangler en del når det gjelder opplæring innenfor den første leseopplæringen og det å ha en god tilpasset undervisning i klasserommet".

"Videreutd. har et fagleg innhold som er godt tilpassa leseopplæringa på småsteget".

"Bedre kompetanse på lese og skriveopplæringen".

"Er tidligere ungdomsskolelærer med realfag som hovedfelt. Trengte absolutt videreutdanning innen leseopplæring siden jeg nå jobber på 1. trinn".

"Fått fagleg påfyll. Lært meir om den grunnleggjande leseopplæringa".

"Fått grunnleggende basiskunnskap om lesing".

"Det har vært mulig å gå i dybden faglig".

"God overensstemmelse mellom informasjon i forkant og reelt innhold i studiet".

"Grunnleggende kjennskap til leseteorier og læringsstrategier".

"Hadde forventninger om å bli en dyktigere norsklærer noe som studiet har oppfylt".

"Har fått faglig oppdatering, god oppfølging, gode oppgaver å jobbe med underveis i studiet".

"Har lært mer om temaet".

"Har lært mye som jeg lurte på".

"Har vært svært interessant og anvendelig i arbeidet".

"Jeg er fornøyd og har fått undervisning i det jeg ønsket".

"Jeg forventet å lære om forskningsbaserte leseopplæringsteorier i de delemnene studiet inneholder, og det har jeg stort sett kunnet gjennom pensumlitteratur, samlinger og oppgaver".

"Jeg hadde høye forventninger og disse ble innfridd".

"Jeg hadde store forventninger til videreutdanningen, det er innfridd".

Jeg har fått et større register på hva som fungerer av lesing i de ulike fag.

"Jeg har lært så utrolig masse allerede og regner med at jeg har enda mer i vente".

"Videreutdanningen har hått høyere kvalitet enn forventet. Bra!"

"Jeg ønsket å få innblikk i nyere forskning, og det har vi fått. Jeg har savnet en noe dypere undervisning om leseopplæringsmetodene".

"Ny refleksjon".

"Sammenliknet med lesing 2 var dette et enda bedre organisert studium".

"Utdanningen min har gitt meg tid til å fordype meg i et fagområde. Utrolig godt med faglig påfyll".

"Har fått nye innfallsvinkler til undervisningen. Blitt oppdatert på nyere forskning innen feltet jeg studerer.

"Er svært fornøyd med studiet".

"Lært mye".

"Mye læring".

"Bra!"

5.1.14 Leseopplæring 1: Kritiske kommentarer

"Har ønsket at det har vært flere samlinger med mer forelesning om hvert emne".

"Mye fokus på formelle kriterier, ingen tilbakemelding på faglig innhold i innleveringer".

"Selve forelesningene har ikke vært all verden, men oppgavene og pensumlitteraturen knyttet til studiet, samt andre oppgaver har gitt mye læring".

5.1.15 Leseopplæring 2: Positive kommentarer

"Blir tryggere på meg selv i egen praksis".

"Auka fagleg kompetanse".

"Forventet å få input på forskning og input på metoder for opplæring, og det har jeg fått".

"Har tatt opp emnene etter beskrivelsen på forhånd, har vært praktisk rettet".

"Høye forventninger om læring og fordypning har blitt innfridd".

"Den er relevant, jeg kan dra tilbake til skolen og gjøre det vi har jobba med på studiet. Vi har flotte utvekslinger i diskusjonsforum, gode lærere som stiller opp og gir raske og gode svar".

"Jeg har forventet meg å få en fordypning i faget, og blitt flinkere i IKT".

"Jobbar med å styrke leseutviklinga hos elevar som slit, men som ikkje har ekstra ressursar tildelt. dei so er betre enn dårleg, men dårlegare enn god. Jobbar i periodar med elevan Har meir fagleg tyngde når eg jobbar. Studiet har går rett inn i min jobb".

"Matnyttig!!".

"Nyttig og lærerikt".

"Fornøyd med innhold".

"Utvikling og læring".

"Økt kunnskap".

5.1.16 Leseopplæring 2: Kritiske kommentarer

"Dårlig planlegging av studiet på høgskolen, lite inspirerende forelesninger, forelesere som ikke er gode nok".

"Hadde vel forventet å få forelesere på de forskjellige emnene som hadde stor kompetanse innen feltet og ikke at alt skulle gjennomføres av stort sett en og samme person".

"Det er ikke alt som lar seg gjennomføre i praksis grunnet resurser, eller manglende sådan".

5.1.17 Fysikk 1: Positive kommentarer

"Jeg tok videreutdanning for å få undervisningskompetanse i et nytt fag, og jeg begynner nå oppleve en faglig og didaktisk trygghet i dette nye faget".

"Jeg er meget godt fornøyd med videreutdanningen. Målet var å lære mye fag (et helt nytt fag!), dette målet er 100 % innfridd".

"Det har til nå vært høyt faglig fokus, noe jeg forventet og liker".

"Kommet på et faglig høyere nivå".

"Jeg ville lære mer fysikk, og det har jeg gjort".

"Lærer det jeg ønsker å lære med dyktige kursholdere".

"Bra kurs"

"Fysikk er et nytt fag for meg".

"God".

5.1.18 Kjemi 1: Positive kommentarer

"Har fått bedre faglig kompetanse i naturfag (og da kjemidelen i faget), noe som var grunnen til at jeg søkte på videreutdanningen. Egentlig ønsket jeg videreutdanning i naturfag for ungdomstrinnet, men dette programmet fantes ikke, derfor ble det kjemi".

"Utbyttet har vært bedre enn forventet, fordi vi har så pedagogisk dyktige lærere".

"Har fått styrket fagkompetansen mye + fått oppfrisket hvordan det er å være "elev" igjen".

"Utvider faglig kompetanse for å undervise fag på høyt nivå".

"Jeg får kompetanse til å undervise i et nytt programområde, kjemi".

"Jeg skulle lære kjemi, og jeg har lært kjemi".

"God faglig påfylling".

"Jeg har fått mye faglig kunnskap men relativt lite fagdidaktisk kunnskap".

5.1.19 Rådgivning 1: Positive kommentarer

"Den forbereder meg til å kunne arbeide med rådgivning, basert på refleksjon og god innsikt i forskningsmateriale som berører faget".

"Får lært mye som jeg kan bruke i min jobb som både kontaktlærer og rådgiver".

"Jeg har opplevd at det er stor grad av relevans mellom studiet og min jobb på u.trinnet".

"Studiet har vært skikkelig "nevenyttig". Jeg har umiddelbart fått bruk for det jeg har lært".

"Jeg tar utdanning i rådgivning og har stor nytte av det".

"God anledning til å knytte egne praksiserfaringer sammen med teori".

"Hadde forventninger om mer refleksjon rundt egen situasjon som rådgiver og dete har studiet gitt meg".

"Jeg har lært mye mer om hva som er grunnlaget for satsning i rådgivning".

"Jeg har lært mer om grunnlaget for rådgivning".

"Er ny som rådgiver, trenger kunnskap og kompetanse"

"Videreutdanningen er (forhåpentligvis) en forberedelse til en fremtidig stilling som rådgiver. Utdanningen gir meg innsikt i hvordan rådgiverrollen er, og hva som forventes av meg som rådgiver".

"Læringsutbyttet og kurve har økt, etter min mening".

"Mye refleksjon over egen praksis, blir vel mer ny kunnskap andre året".

"Rådgiverstudiet har gitt meg metoder jeg kan bruke i min daglige praksis som rådgiver".

5.1.20 Rådgivning 1: Kritiske kommentarer

"Enkelte av svarene i denne undersøkelsen blir helt feil, da jeg ikke underviser og etterutdanningen ikke går direkte på undervisning".

"Spørsmålene i denne undersøkelsen fanger dårlig opp min type etter- og videreutdanning. De er kun basert på undervisningsfag".

"Lærerne står og leser fra PowerPoint. Dette er sitater og teori i fra bøker på pensumliste. For meg virker det som at undervisningen ligger på gammel ikke funksjonelt nivå med lærere som har jobbet for lenge til å gi stoffet integritet nok som det fortjener".

"Studiet er omfattende, og det er vanskelig å få tid til å få gjort alt man skal - på tross av egen skoles vilje og evne til å tilrettelegge for arbeidet med studiet".

5.1.21 Rådgivning 2: Positive kommentarer

"Større forståelse for kompleksiteten. Innsikt i karriereveiledning og veiledning i sosiale forhold. Hva det er og hva som forventes av oss. Faglig trygghet".

"Forventet å lære om relasjoner lærer/elev, disse forventningene ble innfridd".

"Har lært en del om rådgivning og metoder".

"Jeg har fått ny og nyttig kunnskap om rådgivers oppgaver og funksjoner".

"Større refleksjon og flere metoder".

"Tidvis inspirerende med faglig påfyll relatert til rådgiverrollen. Tidvis dyktige foredragsholdere (primært eksterne)".

"Fornøyd med de fleste foreleserne og tilbakemelding på innleverte oppgaver".

"Bedre enn forventet".

"Faglig utviklende".

"Har fått flere tips og forslag til konkrete arb.oppg./metoder til bruk i undervisningen".

"Seriøse aktører".

"Har hatt stort utbytte av å utveksle erfaringer med kolleger fra hele landet".

5.1.22 Rådgivning 2: Kritiske kommentarer

"Vi har hatt mange interessante emner, men tema som skoleutvikling har vært høyt prioritert. Jeg trodde ikke det var så avgjørende å kunne mye om som rådgiver. Jeg savner mer undervisning om praktiske ting som man vil møte på som rådgiver".

"Rådgiver 2 har ikke inneholdt en slik kvalitet som Rådgiver 1. Dårligere kvalitet på forelesningene enn i fjor".

"Det kunne vært høyere kvalitet på forelesere".

"Noen få forelesere har ikke holdt mål".

Tabell-liste

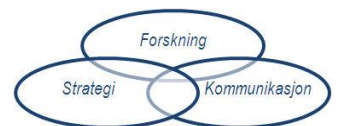
Tabell 1.....	21
Kjønnsfordeling blant deltakerne fra grunnskolen. Tallene er angitt i prosent.....	21
Tabell 2.....	21
Aldersfordeling blant deltakerne fra grunnskolen. Tallene er angitt i prosent.....	21
Tabell 3.....	22
Lærere i grunnskolen fordelt på antall år de har undervist i skolen. Tallene er angitt i prosent.....	22
Tabell 4.....	22
Har du hatt andre yrker enn læreryrket? Tallene er angitt i prosent.....	22
Tabell 5.....	22
Lærernes bostedsfylke. Tallene er angitt i prosent.....	22
Tabell 6.....	23
Hvor lang reisetid har du fra hjemsted til studiested? Tallene er angitt i prosent.....	23
Tabell 7.....	23
Hva slags lærerutdanning har du (flere svar kan gis)? Tallene er angitt i prosent.....	23
Tabell 8.....	24
Har du tatt videreutdanning tidligere? Tallene er angitt i prosent.....	24
Tabell 9.....	24
Hvor mange studiepoeng har du fra før i faget du tar videreutdanning i (60 studiepoeng/20 vektall tilsvarer én årsenhet)? Tallene er angitt i prosent.....	24
Tabell 10.....	24
I hvilke(t) av fagene nedenfor og på hvilke(t) trinn underviser du. Tallene er angitt i prosent.....	24
Tabell 11.....	26
Angi hvilket fag du tar videreutdanning i nå. Tallene er angitt i prosent.....	26
Tabell 12.....	27
Har du fått frigjort tid til å studere i løpet av studieåret? Tallene er angitt i prosent.....	27
Tabell 13.....	27
Hvor enig eller uenig er du i, at du har fått frigjort tilstrekkelig tid til å studere? Tallene er angitt i prosent.....	27
Tabell 13 b.....	27
Hvilke øvrige utgifter forbundet med studiet dekker skoleeier? Prosentverdier.....	27
Tabell 14.....	28
Angi hvor enig eller uenig du er i påstandene nedenfor. Grader dine svar fra "Svært uenig" til "Svært enig". Tallene er angitt i prosent.....	28
Tabell 15.....	29
Angi hvor enig eller uenig du er i påstandene nedenfor. Grader dine svar fra "Svært uenig" til "Svært enig". Tallene er angitt i prosent.....	29
Tabell 16.....	30
I hvilken grad er du enig eller uenig i påstandene nedenfor. Grader dine svar fra "Helt uenig" til "Helt enig". Tallene er angitt i prosent.....	30
Tabell 17.....	32
I hvilken grad er du enig eller uenig i påstandene nedenfor. Grader dine svar fra "Helt uenig" til "Helt enig". Tallene er angitt i prosent.....	32
Tabell 18.....	32
Hvordan har du formidlet erfaringer fra videreutdanningen til kollegaene dine? Tallene er angitt i prosent.....	32
Tabell 19.....	33
Hvordan fikk du informasjon om denne videreutdanningsordningen? (flere svar kan gis). Tallene er angitt i prosent.....	33
Tabell 20.....	33
Har du lest informasjonen om videreutdanningstilbudene som ligger på www.utdanningsdirektoratet.no/kompetanseutvikling ? Tallene er angitt i prosent.....	33
Tabell 21.....	33
Har du hatt nytte av informasjonen på siden? Tallene er angitt i prosent.....	33
Tabell 22.....	34
Hvor mange samlinger har det vært i studiet du har fulgt i år? Tallene er angitt i prosent.....	34
Tabell 23.....	34
Hvilket omfang har hver av samlingene hatt? Tallene er angitt i prosent.....	34
Tabell 24.....	34
Hvordan vil du karakterisere antallet av samlinger i studiet? Tallene er angitt i prosent.....	34
Tabell 25.....	35
Hvilke bruksområder dekker de nettbaserte hjelpemidlene som blir brukt i studiet? (Flere svar kan gis). Tallene er angitt i prosent.....	35
Tabell 26.....	36
I hvilken grad har studiet vært relatert til læreplanen (LK06)? Grader dine svar fra "Ikke i det hele tatt" til "I svært høy grad". Tallene er angitt i prosent.....	36
Tabell 27.....	36
Hvor relevant har innholdet på studiet vært i forhold til læreplanen i faget? Grader dine svar fra "Ikke relevant i det hele tatt" til "Svært relevant". Tallene er angitt i prosent.....	36
Tabell 28.....	37

I hvilken grad har innholdet i videreutdanningen omhandlet nedenstående? Grader dine svar fra "Ikke i det hele tatt" til "I svært høy grad". Tallene er angitt i prosent.	37
Tabell 29.....	39
Undervisningsinnholdet på de seks største fagene på videreutdanningene i 2011/2012. Prosentvis andel av lærerne på de enkelte fagene, som angir, at innholdet i videreutdanningen i svært høy grad eller i høy grad har omhandlet nedenstående.	39
Tabell 30.....	40
I hvilken grad opplever du at du har tilstrekkelige kompetanse angående nedenstående. Tallene er angitt i prosent.....	40
Tabell 31.....	42
Hvordan opplever du studiet med hensyn til nedenstående? Fordelt på lærere i grunnskolen og lærere i videregående opplæring. Tallene er angitt i prosent.	42
Tabell 32.....	42
Hvor tilfreds er du med den generelle måten undervisningen har foregått på når det gjelder nedenstående? Grader dine svar fra "Svært lite tilfreds" til "Svært tilfreds". Tallene er angitt i prosent.	42
Tabell 33.....	43
Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander. Grader dine svar fra "Helt uenig" til "Helt enig". Tallene er angitt i prosent.	43
Tabell 34.....	44
Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander. Grader dine svar fra "Helt uenig" til "Helt enig". Tallene er angitt i prosent.	44
Tabell 35.....	45
I hvilken grad er du enig eller uenig er du i påstandene nedenfor. Grader dine svar fra "Helt uenig" til "Helt enig". Tallene er angitt i prosent.	45
Tabell 36.....	45
Er undervisningen på videreutdanningen lagt opp slik at du fortløpende har kunnet bruke det du har lært i din egen undervisning? Tallene er angitt i prosent.	45
Tabell 37.....	46
I hvilken grad bruker du det du har lært på videreutdanningen i din egen undervisningspraksis? Grader dine svar fra "Ikke i det hele tatt" til "I svært høy grad". Tallene er angitt i prosent.	46
Tabell 38.....	48
I hvilken grad bruker du det, du har lært på videreutdanningen i din egen undervisningspraksis? Lærernes svar delt opp på lærere som i stor grad mener å ha tilstrekkelig kompetanse på nedenstående områder og lærere som i mindre grad mener å ha kompetanse på disse områdene. Tallene er angitt i prosent.	48
Tabell 39.....	50
Lærernes angivelse av i hvor høy grad de bruker det, de har lært på videreutdanningen i deres egen undervisning delt opp på de seks største fagene i videreutdanningen. Prosentvis andel av lærerne på de enkelte fagene som angir at de i svært høy grad eller i høy grad bruker det, de har lært på videreutdanningen.	50
Tabell 40.....	51
Prosentvis andel av lærere i 2011/2012, som angir, at de i svært høy grad eller i høy grad bruker det, de har lært på videreutdanningen i deres undervisningspraksis delt opp på lærere, som har angitt, at studiet i høy grad har vært relatert til læreplanen og lærere, som har angitt, at studiet kun i mindre grad har vært relatert til læreplanen.	51
Tabell 41.....	51
Lærernes angivelse av i hvilken grad studiet har vært relatert til læreplanen, og hvor relevant innholdet på studiet har vært i forhold til læreplanen i faget oppdelt på nedenstående fagene. Tallene er angitt i prosent.	51
Tabell 42.....	52
Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander om videreutdanningen du deltar på? Grader dine svar fra "Svært uenig" til "Svært enig". Tallene er angitt i prosent.	52
Tabell 43.....	53
Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander om din videreutdanning? Grader dine svar fra "Helt uenig" til "Helt enig". Tallene er angitt i prosent.	53
Tabell 44.....	54
Prosentvis andel av lærerne i de enkelte fagene i 2011/2012, som angir, at de er helt enige eller enige i ovenstående påstander.	54
Tabell 45.....	55
Prosentvis andel av lærerne i 2011/2012, som angir, at de i svært høy grad eller i høy grad er enige i ovenstående påstander delt opp på lærere, som har angitt, at studiet i høy grad har vært relatert til læreplanen og lærere, som har angitt, at studiet kun i mindre grad har vært relatert til læreplanen.	55
Tabell 46.....	56
I hvilken grad opplever du at videreutdanningen har styrket dine kompetanser på følgende områder? Grader dine svar fra "Ikke i det hele tatt" til "I svært høy grad". Tallene er angitt i prosent.....	56
Tabell 47.....	57
I hvilken grad opplever du at videreutdanningen har styrket dine kompetanser på følgende områder? Lærernes svar delt opp på lærere som i stor grad mener å ha tilstrekkelige kompetanse på nedenstående områder og lærere som i mindre grad mener å ha kompetanse på disse områdene. Tallene er angitt i prosent.	57
Tabell 48.....	60
Prosentvis andel av lærerne, som i 2010/2011 og 2011/2012 på nedenstående områder har svart i svært høy grad eller i høy grad til fire spørsmål om de har tilstrekkelig kompetanse på området, om området har inngått i undervisningen, om de bruker det lærte fra videreutdanningen i egen undervisningspraksis og om de opplever styrkelse av egne kompetanser på området.	60
Tabell 49.....	62

Tabell 50.....	64
Kjønnsfordeling blant deltakerne fra videregående opplæring. Tallene er angitt i prosent.....	64
Tabell 51.....	64
Aldersfordeling blant deltakerne fra videregående opplæring. Tallene er angitt i prosent.....	64
Tabell 52.....	65
Lærere i videregående opplæring fordelt på antall år de har undervist i skolen. Tallene er angitt i prosent.....	65
Tabell 53.....	65
Har du hatt andre yrker enn læreryrket? Tallene er angitt i prosent.....	65
Tabell 54.....	66
Læreres bostedsfylke fordelt på lærere i henholdsvis 2010/2012 og 2011/2012. Tallene er angitt i prosent.....	66
Tabell 55.....	66
Hvor lang reisetid har du fra hjemsted til studiested? Tallene er angitt i prosent.....	66
Tabell 56.....	67
Hva slags lærerutdanning har du (flere svar kan gis)? Tallene er angitt i prosent.....	67
Tabell 57.....	67
Har du tatt videreutdanning tidligere? Tallene er angitt i prosent.....	67
Tabell 58.....	68
Hvor mange studiepoeng har du fra før i faget du tar videreutdanning i (60 studiepoeng/20 vektall tilsvarer én årsenhet)? Tallene er angitt i prosent.....	68
Tabell 59.....	68
Lærere i videregående opplæring: Hvilke(t) utdanningsprogram underviser du på? Tallene er angitt i prosent.....	68
Tabell 60.....	69
Lærere i videregående opplæring: Angi hvilket fag du tar videreutdanning i nå. Tallene er angitt i prosent.....	69
Tabell 61.....	70
Har du fått frigjort tid til å studere i løpet av studieåret? Tallene er angitt i prosent.....	70
Tabell 62.....	70
Hvor enig eller uenig er du i, at du har fått frigjort tilstrekkelig tid til å studere? Tallene er angitt i prosent.....	70
Tabell 63.....	70
Hvilke øvrige utgifter forbundet med studiet dekker skoleeier? Tallene er angitt i prosent.....	70
Tabell 64.....	71
Angi hvor enig eller uenig du er i påstandene nedenfor. Grader dine svar fra "Svært uenig" til "Svært enig". Tallene er angitt i prosent.....	71
Tabell 65.....	72
Angi hvor enig eller uenig du er i påstandene nedenfor. Grader dine svar fra "Svært uenig" til "Svært enig". Tallene er angitt i prosent.....	72
Tabell 66.....	73
I hvilken grad er du enig eller uenig er du i påstandene nedenfor. Grader dine svar fra "Helt uenig" til "Helt enig". Tallene er angitt i prosent.....	73
Tabell 67.....	74
I hvilken grad er du enig eller uenig i påstandene nedenfor. Grader dine svar fra "Helt uenig" til "Helt enig". Tallene er angitt i prosent.....	74
Tabell 68.....	74
Hvordan har du formidlet erfaringer fra videreutdanningen til kollegene dine? Tallene er angitt i prosent.....	74
Tabell 69.....	75
Hvordan fikk du informasjon om denne videreutdanningsordningen? (flere svar kan gis). Tallene er angitt i prosent.....	75
Tabell 70.....	75
Har du lest informasjonen om videreutdanningstilbudene som ligger på www.utdanningsdirektoratet.no/kompetanseutvikling ? Tallene er angitt i prosent.....	75
Tabell 71.....	75
Har du hatt nytte av informasjonen på siden? Tallene er angitt i prosent av dem der har lest informasjonen på Utdanningsdirektoratets nettsider.....	75
Tabell 72.....	76
Hvor mange samlinger har det vært i studiet du har fulgt i år? Tallene er angitt i prosent.....	76
Tabell 73.....	76
Hvilket omfang har hver av samlingene hatt? Tallene er angitt i prosent.....	76
Tabell 74.....	76
Hvordan vil du karakterisere antallet av samlinger i studiet? Tallene er angitt i prosent.....	76
Tabell 75.....	77
Hvilke bruksområder dekker de nettbaserte hjelpemidlene som blir brukt i studiet? (Flere svar kan gis). Tallene er angitt i prosent.....	77
Tabell 76.....	77
I hvilken grad har studiet vært relatert til læreplanen (LK06)? Grader dine svar fra "Ikke i det hele tatt" til "I svært høy grad". Tallene er angitt i prosent.....	77
Tabell 77.....	78
Hvor relevant har innholdet på studiet vært i forhold til læreplanen i faget? Grader dine svar fra "Ikke relevant i det hele tatt" til "Svært relevant". Tallene er angitt i prosent.....	78
Tabell 78.....	78

I hvilken grad har innholdet i videreutdanningen omhandlet nedenstående? Grader dine svar fra "Ikke i det hele tatt" til "I svært høy grad". Tallene er angitt i prosent.	78
Tabell 79.....	80
I hvilken grad opplever du at du har tilstrekkelige kompetanser angående nedenstående. Tallene er angitt i prosent.	80
Tabell 80.....	81
Hvordan opplever du studiet med hensyn til nedenstående? Fordelt på lærere i grunnskolen og lærere i videregående opplæring. Tallene er angitt i prosent.	81
Tabell 81.....	82
Hvor tilfreds er du med den generelle måten undervisningen har foregått på når det gjelder nedenstående? Grader dine svar fra "Svært lite tilfreds" til "Svært tilfreds". Tallene er angitt i prosent.	82
Tabell 82.....	83
Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander. Grader dine svar fra "Helt uenig" til "Helt enig". Tallene er angitt i prosent.	83
Tabell 83.....	84
Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander. Grader dine svar fra "Helt uenig" til "Helt enig". Tallene er angitt i prosent.	84
Tabell 84.....	84
I hvilken grad er du enig eller uenig er du i påstandene nedenfor. Grader dine svar fra "Helt uenig" til "Helt enig". Tallene er angitt i prosent.	84
Tabell 85.....	85
Er undervisningen på videreutdanningen lagt opp slik at du fortløpende har kunnet bruke det du har lært i din egen undervisning? Tallene er angitt i prosent.	85
Tabell 86: I hvilken grad bruker du det du har lært på videreutdanningen i din egen undervisningspraksis? Grader dine svar fra "Ikke i det hele tatt" til "I svært høy grad". Tallene er angitt i prosent.	86
Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander om videreutdanningen du deltar på? Grader dine svar fra "Svært uenig" til "Svært enig". Tallene er angitt i prosent.	87
Tabell 88.....	88
Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander om din videreutdanning? Grader dine svar fra "Helt uenig" til "Helt enig". Tallene er angitt i prosent.	88
Tabell 89.....	89
I hvilken grad opplever du at videreutdanningen har styrket dine kompetanser på følgende områder? Grader dine svar fra "Ikke i det hele tatt" til "I svært høy grad". Tallene er angitt i prosent.	89

Oxford Research AS, Østre Strandgate 1, 4610 Kristiansand, Norge, Tlf. 40 00 57 93, www.oxford.no